

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ČESKO-NĚMECKÝCH AREÁLOVÝCH STUDIÍ A GERMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

ASYLSTREIT – SPOR O AZYLOVOU A UPRCHLICKOU POLITIKU V
NĚMECKU

Vedoucí práce: PhDr. Miroslav Šepták, Ph.D.

Autorka práce: Lenka Winklerová

Studijní obor: Česko-německá areálová studia

Ročník: 3

2020

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledky obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice 4. května 2020

.....

Lenka Winklerová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu PhDr. Miroslavu Šeptákovi, Ph.D., za odborné vedení, konstruktivní připomínky, trpělivost a čas, který mé práci věnoval.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá sporem o azylovou a uprchlickou politiku v Německu mezi stranami CSU a CDU, a to od jeho vzniku v roce 2015, až po eskalaci v roce 2018. Nejprve je nastíněn vývoj azylové politiky v SRN a aktuální stanoviska německé vlády k této problematice. V dalších kapitolách práce pojednává o vzniku sporu na pozadí uprchlické krize a jeho dalším vývoji během následujících let. Poté je vylíčena eskalace sporu v roce 2018 a následný kompromis, ke kterému dospěla německá vládní koalice Unie a SPD po urovnání sporu. V neposlední řadě práce analyzuje postoje jednotlivých politických subjektů, důsledky sporu a další vývoj azylové politiky na úrovni Spolkové republiky Německo i v rámci Evropské unie.

Klíčová slova

Azyl; migrace; azylové řízení; uprchlická krize; spor o azylovou politiku; dohoda o vracení žadatelů o azyl; Spolková republika Německo; Angela Merkelová; Horst Seehofer

ABSTRACT

The bachelor's thesis deals with the dispute over the asylum and refugee policy in Germany between the CSU and CDU political parties from the beginning of the dispute in 2015 until the escalation in 2018. First, the thesis summarizes the development of asylum policies in the Federal Republic of Germany and the current attitude of the German government in this respect. Following chapters explore the beginning of the dispute during the refugee crisis and its next development in the years to come, including the escalation in 2018 and the resulting compromise between the German coalition government of the Union and the SPD that settled the dispute. The thesis also analyses the attitudes of the individual political subjects, the aftermath of the dispute and the further development of the asylum policy both in the Federal Republic of Germany and the European Union.

Keywords

Asylum; migration; asylum procedure; refugee crisis; dispute over asylum policy; agreement on the return of asylum seekers; the Federal Republic of Germany; Angela Merkel; Horst Seehofer

OBSAH

ÚVOD	8
1. AZYLOVÁ A UPRCHLICKÁ POLITIKA SRN	13
1.1 Vývoj azylové politiky v SRN	13
1.2 Současná azylová a uprchlická politika SRN.....	17
2. VZNIK „ASYLSTREIT“ A VÝVOJ SPORU DO ROKU 2018	19
2.1 Zrod sporu uprostřed migrační krize v roce 2015	19
2.2 Vývoj sporu v roce 2016	23
2.3 Volby do Spolkového sněmu.....	24
3. ESKALACE SPORU V ROCE 2018	28
3.1 „Masterplan Migration“.....	28
3.2 Eskalace sporu a summit EU	32
3.3 Výsledky summitu EU	35
3.4 Nalezení kompromisu mezi CDU a CSU	36
3.5 Reakce na probíhající debatu o azylové a migrační politice	38
3.6 Kritika opozice	41
3.7 Role SPD a dohoda vládní koalice	42
3.8 Kritika CSU a Horsta Seehofera.....	44
3.9 Problematika Dublinského systému v souvislosti s požadavkem vracení žadatelů o azyl z hranic.....	46
4. POSTOJE RELEVANTNÍCH POLITICKÝCH SUBJEKTŮ K AZYLOVÉ A MIGRAČNÍ POLITICE	49
5. DŮSLEDKY „ASYLSTREIT“	52
5.1 Volby do Bavorského zemského sněmu.....	52
5.2 Bilaterální dohody o zpětném přebírání žadatelů o azyl	54
5.3 „Masterplan Migration“ a jeho implementace do praxe.....	57

5.4	Znovunalezená jednota mezi CSU a CDU a další vývoj azylové a migrační politiky	58
5.4.1.	Nový kurz azylové politiky Unie	58
5.4.2.	„Migrationspaket“	60
5.4.3.	Perspektivy	64
	ZÁVĚR	69
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ	71

ÚVOD

Podle Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky¹ (*Bundesamt für Migration und Flüchtlinge*) dosáhl počet žádostí o azyl v Německu v roce 2015 rekordních hodnot. Jen v tomto roce bylo v zemi zaregistrováno na 476 694 žádostí o azyl, a tedy pro srovnání o 135 % více než předcházející rok. Neschopnost Evropy včas a adekvátně reagovat přispěla ke vzniku migrační krize, jež záhy iniciovala opětovnou diskuzi o azylové a uprchlické politice. Ta poslední roky velmi intenzivně ovlivňovala jak vnitřní politiku, tak veřejnost a stala se spouštěčem konfliktů uvnitř německé vlády.

Spor o azylovou a uprchlickou politiku mezi stranami CSU a CDU, v německém prostředí označovaný jako „Asylstreit“, eskaloval v létě 2018 – shodou okolností v době mé zahraniční stáže v Pasově. Titulky novin se zaplňovaly předpověďmi o hrozícím rozpadu německé vládní koalice a veřejnost zůstávala udiveně stát nad jednáním některých vysoce postavených politiků. Tehdy začal vzrůstat i můj zájem proniknout do této bezesporu složité problematiky, která očividně vzbuzuje tolik emocí a kontroverzí, a to nejen v posledních letech, a pokusit se jí porozumět.

Při psaní práce jsem využila diachronní přístup. Mou snahou bylo analyzovat klíčové události a tendence v problematice sporu o azylovou a uprchlickou politiku mezi představiteli CSU a CDU od roku 2015, až do jeho eskalace v roce 2018. Následně jsou v práci analyzovány následky sporu a s tím související aktuální vývoj v azylové politice SRN, jímž se zabývám do poloviny dubna 2020.

První kapitola je věnována vývoji azylové a migrační politiky ve Spolkové republice Německo od roku 1949. Snažím se zde poukázat na skutečnost, že Německo už čelilo silnému migračnímu tlaku ve své historii. V devadesátých letech minulého století se azylová politika stala nejdiskutovanějším tématem ve společnosti. Vyostrující se situace doprovázená rostoucí nelibostí vůči cizincům a azylantům nakonec vedla k ústavní reformě azylového práva, o kterou dlouhou dobu jak CSU, tak CDU usilovaly. Kromě tohoto historického pohledu se první kapitola věnuje současné pozici, kterou německá vláda v této oblasti zastává, tak jako podobě a průběhu azylového řízení.

Druhá kapitola pojednává o počátcích sporu mezi CDU a CSU během migrační krize v roce 2015. Kromě stručného uvedení do příčin uprchlictví zde bylo mou snahou

¹ Migrationsbericht 2015. Bundesamt für Migration und Flüchtlinge [online]. ©2020, 14.12.2016 [cit. 2020-01-28]. Dostupné z: <https://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Forschung/Migrationsberichte/migrationsbericht-2015.html?nn=403964>.

zaznamenat první projevy kritiky ze strany konzervativnější CSU na adresu německé kancléřky Angely Merkelové a jejímu prosazovanému otevřenému kurzu vůči uprchlíkům. Následující dva roky byly v této oblasti charakteristické zintenzivněnou debatou o azylové politice, tak jako pokračujícími spory uprostřed Unie. Téma azylu rovněž hrálo důležitou roli ve volbách do Spolkového sněmu v roce 2017, na jejichž konci se sice CSU i CDU shodly na horní hranici pro uprchlíky, ale jejich jednota neměla příliš dlouhého trvání.

Třetí a čtvrtá kapitola se zabývá samotnou eskalací sporu v roce 2018 a nalezení kompromisu mezi unijními stranami, tak jako následnou dohodou vládní koalice a postoji relevantních politických stran² jak k problematice sporu mezi CSU a CDU, tak jejich stanovisky k azylové a migrační politice. Na začátku staronového sporu mezi CSU a CDU stál „Masterplan Migration“ spolkového ministra vnitra Horsta Seehofera, jehož jeden bod, který Angela Merkelová nebyla ochotná akceptovat, dal vzniknout vládní krizi. Neústupnost ministra vnitra vyvolávala reakce nejen opozice, ale i odborné veřejnosti a uprchlických organizací, jejichž postoj zde rovněž analyzuji. Zaměřuji se zde i na problematiku Dublinského systému, který v celém sporu hraje důležitou roli.

Poslední pátá kapitola zachycuje důsledky samotného konfliktu a další směřování azylové politiky jak v SRN, tak na úrovni EU. V první řadě to byly volby do Bavorského zemského sněmu, na které měl „Asylstreit“ bezesporu vliv a jejichž výsledek, tak jako předvolební témata zde analyzuji. Příмым důsledkem bylo uzavření bilaterálních dohod s několika státy EU, jejichž význam se ale ukázal být spíše symbolický. Znovu se v poslední kapitole vracím k „Masterplan Migration“ a k tomu do jaké míry se podařilo plán realizovat v praxi. V neposlední řadě se zaměřuji na současný kurz v azylové politice v Unii a na obrat CSU, a především Horsta Seehofera směrem k důraznějšímu prosazování humánní stránky azylové politiky.

Co se knižních zdrojů týče, vycházela jsem z publikace Karla-Heinze Meiera-Brauna, experta na migraci, *Einwanderung und Asyl*³, která mi pomohla v orientaci v základních termínech a otázkách týkajících se problematiky azylu a migrace. Užitečná se rovněž ukázalo dílo od Stefana Lufta a Petera Schimanyho, *20 Jahre Asylkompromiss*:

² Relevantní politickou stranou se rozumí taková strana, která má koaliční a vyděračský potenciál a jenom svou existencí ovlivňuje stranickou soutěž. SARTORI, Giovanni. Strany a stranické systémy : schéma pro analýzu. Brno: CDK Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005, s. 126-129.

³ MEIER-BRAUN, Karl-Heinz. *Einwanderung und Asyl: Die 101 wichtigsten Fragen*. 3. dopl. vyd. München: C.H.Beck, 2017.

*Bilanz und Perspektiven*⁴, mapující události, které předcházely zpřísnění azylového práva v Německu a o níž se opírám především v první kapitole. Stefan Luft, docent na Univerzitě Brémy zabývající se problematikou migrační a integrační politiky, je i autorem knihy *Die Flüchtlingskrise*⁵, která přehledně a stručně analyzuje příčiny uprchlické krize a neopomíjí ani migrační politiku EU. Ačkoliv publikace je to svým rozsahem skromná, svým obsahem se pro mě ukázala být velmi přínosná. Přístupuje věcně a jasně k fenoménu uprchlictví, zaměřuje se především na fakta a nabízí široký přehled o dané problematice.

Tématu uprchlictví a migrace se z těch novějších publikací věnuje kupříkladu obsáhlé dílo *Escaping the Escape: Towards Solutions for the Humanitarian Migration Crisis*⁶, které vydala nadace Bertlesmann Stiftung a jehož autoři kromě obecného pojednání o příčinách a následcích uprchlictví, analyzují jednotlivé země Afriky, Balkánu, východní Evropy a centrální Asie, které jsou zasažené krizemi a konflikty nutící jejich obyvatele hledat bezpečnější život v Evropě. V publikaci nabízí řešení a doporučení Evropské unii pro tyto postižené oblasti. Ačkoliv pro mě kniha byla velmi zajímavá, pro mé účely pojednává o tématu příliš zešíroka a obecně. Monografie německého odborníka na migraci Jochena Oltmera *Migration im 19. bis zum 21. Jahrhundert*⁷ se z obecného hlediska zaměřuje na fenomén migrace a vývoj migračních pohybů v Německu od 19. do 21. století. Kromě toho se rovněž věnuje analýze základních problémů a tendencí v oblasti výzkumu různých forem migrace. Události roku 2015 už ovšem nezohledňuje. Nejaktuálnější je kniha *Unkämpftes Asyl: Vom Nachkriegsdeutschland bis in die Gegenwart*⁸, ve které se její autor Patrice G. Poutrus, odborník na moderní dějiny a migraci, zabývá událostmi, které předcházely ústavní reformě azylového práva, tak jako jejími následky. Sleduje vývoj azylové politiky jak v SRN, tak v bývalé NDR, od roku 1993 do současnosti a dotýká se i vývoje v německé azylové politice v roce 2018, ovšem pouze velmi stručně.

⁴ LUFT, Stefan a Peter SCHIMANY. 20 Jahre Asylkompromiss: Bilanz und Perspektiven. Bielefeld: Transcript Verlag, 2014.

⁵ LUFT, Stefan. Die Flüchtlingskrise: Ursachen, Konflikte, Folgen. 2. aktual. vydání. München: C.H.Beck, 2017.

⁶ Escaping the Escape: Towards Solutions for the Humanitarian Migration Crisis. Gütersloh: Bertlesmann Stiftung, 2017.

⁷ OLTMER, Jochen. Migration im 19. bis zum 21. Jahrhundert. 3., aktualisierte Auflage. Boston: De Gruyter Oldenbourg, 2016.

⁸ POUTRUS, Patrice G. Unkämpftes Asyl: Vom Nachkriegsdeutschland bis in die Gegenwart. Berlin: CH. Links Verlag, 2019.

Dostupná odborná literatura zpracovává téma azylové a uprchlické politiky povětšinou příliš obecně, z historického hlediska a samotné úzké téma sporu o azylovou politiku mezi CSU a CDU dosud nereflektuje. Byla jsem proto nucena vycházet mimo jiné z médií, které problematiku reflektují aktuálně a celý spor dokumentují od jeho samého počátku. Vycházela jsem zejména z elektronických verzí periodik relevantní a seriózní žurnalistiky, kterými jsou především *Süddeutsche Zeitung*, *Frankfurter Allgemeine Zeitung* či *Die Zeit*.

Die Zeit, založený v roce 1946, je jedním z nejrenomovanějších novin v Německu a s více než dvěma miliony čtenářů a nákladem 500 000 výtisků patří k největším kvalitním periodikům v Německu.⁹ *Die Zeit* se pro mě ukázal být ze všech periodik nejpřínosnější, a to především proto, že problematice věnoval hodně prostoru, o čemž svědčí i tištěné číslo, které se mi dostalo do ruky a jež se tématem „Asylstreitu“ detailněji zabývalo.

Z výzkumných institucí se k problematice vyjadřoval i Ústav mezinárodních vztahů, zejména pak Jakub Eberle a Vladimír Handl, odborníci na německou zahraniční politiku. Jako velmi přínosnou pro tuto práci se ukázala být i *Bundeszentrale für politische Bildung*, instituce spolkového ministerstva vnitra, jejímž cílem je podporovat zájem občanů o politiku a jejich aktivní participaci na veřejném životě. Z jejich stránek mi tak byly užitečné zejména články politologa Franze Kohouta či vědecké spolupracovnice Institutu pro výzkum migrace a interkulturních studií na Univerzitě Osnabrück Very Hanewinkelové. Zde nelze opomenout ani pány Klause J. Badeho a Jochena Oltmera, přední odborníky na téma migrace, o jejichž články na *Bundeszentrale für politische Bildung* o vývoji azylové a migrační politiky se v této práci rovněž opírám.

Vycházím také z oficiálních stránek spolkového ministerstva vnitra (*Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*), kde jsou kromě přehledu jednotlivých úkolů a funkcí samotného ministerstva, zveřejňovány aktuality, tak jako oficiální stanoviska a zprávy ministerstva či prohlášení ministra vnitra. Přehled o aktuální činnosti vlády jsem čerpala na oficiálních stránkách spolkové vlády (*Bundesregierung*). V neposlední řadě je nutné na tomto místě zmínit Spolkový úřad pro migraci a uprchlíky (*Bundesamt für Migration und Flüchtlinge*), který je zdrojem informací týkající se azylu, uprchlictví, migrace a integrace, pobytu či dobrovolného návratu do země původu a

⁹ *Die Zeit*: Verlagsgruppe. Wir gestalten die Medienwelt von morgen. [online]. © [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.zeit-verlagsgruppe.de/zeit-verlagsgruppe/ueber-uns/>.

v tomto směru lze na stránkách najít praktické informace. Pro mé účely měly ale význam především úřadem pravidelně zveřejňované statistiky a aktuální čísla v oblasti azylu.

Kromě výše zmiňovaných periodik jsem vycházela rovněž z rakouských, jakými jsou noviny kvalitní žurnalistiky Die Presse a Der Standard nebo z německých veřejnoprávních médií ZDF, Tagesschau a Deutsche Welle. Dále pro mě byl přínosný portál Mediendienst Integration, který provozuje Rada pro migraci (*Rat für Migration*) – organizace sdružující odborníky z celého Německa, jejíž aktivity se soustřeďují na výzkum migrace a integrace.

Bakalářská práce si klade za cíl především analyzovat průběh celého sporu, který sice probíhal výlučně mezi CSU a CDU a jejich hlavními představiteli – současným spolkovým ministrem vnitra Horstem Seehoferem a německou kancléřkou Angelou Merkelovou, ale přesto se k němu vyjadřovaly i ostatní politické subjekty a jiné státy, kterých se nepřímo spor dotýkal. Práce se snaží nabídnout hlubší pohled na tuto problematiku – přiblížit počátek sporu, jeho příčiny a eskalaci, tak jako jeho další průběh se zřetelem jak k vývoji německé azylové politiky v minulosti, tak k aktuálnímu vývoji nejen v Německu, ale i na úrovni Evropské unie.

1. AZYLOVÁ A UPRCHLICKÁ POLITIKA SRN

1.1 Vývoj azylové politiky v SRN

Uprostřed migrační krize v roce 2015 a stupňující se debaty kolem počtu uprchlíků upadlo v zapomnění, že Německo nečelí zvýšenému migračnímu tlaku poprvé ve své novodobé historii, ačkoliv tato poslední uprchlická krize mnohonásobně převyšovala statistiky z let minulých. Události, ke kterým před pěti lety došlo tak připomínají ty z počátku devadesátých let, kdy téma azylové politiky hýbalo velmi intenzivně celou společností. To dokazuje i prohlášení Helmuta Kohla, tehdejšího německého kancléře, který vlivem událostí v roce 1992 řekl, že „*hranice únosnosti byla překročena. Situace se dramaticky vyostřila. Pokud nebudeme ihned jednat, riskujeme nebezpečí hluboké ztráty důvěry v náš demokratický stát. (...)*“¹⁰

Právo na azyl bylo v německém základním zákoně (*Grundgesetz*) zakotveno v roce 1949 – v době, kdy zemi zasáhla masivní migrační vlna. Tento akt představoval součást vyrovnání se s nacistickou minulostí. Věta z odstavce 16a německé ústavy, o tom, že „*osoby pronásledované z politických důvodů mají právo na azyl,*“¹¹ zůstala dodnes nezměněna, ačkoliv právo odvolávat se na ni bylo od vzniku SRN postupně a v důsledku dalekosáhle zpřísněno.¹²

Počet uprchlíků žádajících v západním Německu o azyl zůstal v padesátých a šedesátých letech minulého století nízký. Většina z nich pocházela v této době převážně ze zemí východního bloku.¹³ Po roce 1961 představovali největší skupinu přistěhovalců miliony pracovních migrantů, hlavně z jižní Evropy. Ti byli najímáni německou vládou na základě bilaterálních dohod o nábore pracovních sil, které SRN uzavřela s Itálií či

¹⁰ MEIER-BRAUN, Karl-Heinz. Einwanderung und Asyl: Die 101 wichtigsten Fragen. 3. dopl. vyd. München: C.H.Beck, 2017, s. 14.

¹¹ „*Politisch Verfolgte genießen Asylrecht.*“ Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland. Gesetze im Internet [online]. Bundesministerin der Justiz und für Verbraucherschutz, Bundesamt für Justiz [cit. 2019-10-20]. Dostupné z: <https://www.gesetze-im-internet.de/gg/BJNR000010949.html>.

¹² OLTMER, Jochen a Klaus J. BADE. Flucht und Asyl 1950-1989. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 15.3.2005 [cit. 2019-10-19]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/dossier-migration-ALT/56435/flucht-und-asyl-1950-1989>.

¹³ Tamtéž.

Španělskem.¹⁴ Od roku 1969 pocházeli pracovní migranti převážně z Turecka.¹⁵ Ačkoliv bylo v roce 1973 najímání zahraničních pracovníků kvůli zhoršující se ekonomické krizi zastaveno (tzv. Anwerbestopp), počet cizinců nadále rostl díky migraci rodinných příslušníků hlavně v sedmdesátých a osmdesátých letech. Výsledkem se tak i přes původně dočasnou a omezenou migraci pracovních sil stal nechtěný migrační proces. Debata o „gastarbeiterech“ trvala celých deset let a začala ustupovat do pozadí až po roce 1982, kdy počet cizinců v zemi na krátkou dobu klesl.¹⁶

V poslední třetině sedmdesátých let začal počet uprchlíků hledajících ochranu v SRN prudce stoupat. Zatímco v roce 1978 činil počet žádostí o azyl 28 223, o rok později už byl téměř dvojnásobný. Kromě toho se s koncem sedmdesátých let změnil původ žadatelů, kteří už většinou nepocházeli z východní Evropy, ale ze zemí třetího světa. V době zvyšujícího se migračního tlaku začal v SRN boj proti zneužívání azylového práva. Sociální problémy a rostoucí nezaměstnanost se navíc staly podněty k silicím obavám vůči uprchlíkům.¹⁷

V atmosféře rostoucího počtu žadatelů o azyl, jejichž počet přesáhl v roce 1980 hranici 100 000, a zhoršující se ekonomické krizi, začaly v západoněmecké společnosti růst xenofobní nálady, často posilované některými médii a politickými kampaněmi proti zneužívání práva na azyl především ze strany CDU a CSU.¹⁸ Hlavními tématy

¹⁴ GARSCHAGEN, Teresa a Jenny LINDNER. Welche Migrationsbewegungen haben Deutschland geprägt?. Mediendienst Integration [online]. ©2012-2019, 14.10.2015 [cit. 2019-10-19]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/artikel/welche-migrationsbewegungen-haben-deutschland-gepraegt.html>.

¹⁵ HERBERT, Ulrich. »Asylpolitik im Rauch der Brandsätze« — der zeitgeschichtliche Kontext. LUFT, Stefan a Peter SCHIMANY. 20 Jahre Asylkompromiss: Bilanz und Perspektiven. Bielefeld: Transcript Verlag, 2014, s. 87.

¹⁶ Tamtéž, s. 88.

¹⁷ Ačkoliv to bylo neodůvodněné, protože obyvatelé SRN měli na trhu práce přednost před azylanty a ti ani během svého řízení pracovat nesměli. OLTMER, Jochen a Klaus J. BADE. Flucht und Asyl 1950-1989. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 15.3.2005 [cit. 2019-10-19]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/dossier-migration-ALT/56435/flucht-und-asyl-1950-1989>.

¹⁸ Postupně se zosťrující kampaň byla zejména na začátku devadesátých let často posilována výroky některých politiků Unie. Například tehdejší předseda frakce CDU v berlínském parlamentu Klaus-Rüdiger Landowsky vyjádřil v roce 1991 svou nelibost nad přicházejícími cizinci, kteří pro něho ve většině případů byli pouhými podvodníky představující zátěž pro daňové poplatníky. Politik CDU Dieter Heckelmann obhajoval v roce 1992 násilí vůči azylantům, ke kterému došlo v Rostocku, kde se podle něho nejednalo o rasismus, ale oprávněnou nelibost vůči zneužívání práva na azyl.

Kromě hlavního iniciátora Unie, která se svou kampaní namířenou proti rostoucímu počtu migrantů snažila dosáhnout omezením migrace změnou azylového práva, se téma azylu a migrace stalo na počátku devadesátých let i hlavním tématem pro řadu pravicových stran, jako byly DVU a Die Republikaner. Obě strany často sázely na rasisticky laděné politické kampaně a podařilo se jim dostat se do několika zemských parlamentů, a to ve Šlesvicku-Holštýnsku a Bádensku-Württembersku. Na spolkové úrovni ale většího významu nedosáhly. HERBERT, Ulrich. »Asylpolitik im Rauch der Brandsätze« — der zeitgeschichtliche Kontext. LUFT, Stefan a Peter SCHIMANY. 20 Jahre Asylkompromiss: Bilanz und Perspektiven. Bielefeld: Transcript Verlag, 2014, s. 94, 99. GHELLI, Fabio. AfD-Aufstieg und Parallelen zu den 90er

předvolebních bojů se v této době stalo důsledné vyhošťování, urychlení azylového řízení a opatření proti zneužívání práva na azyl. Rostoucí migraci v osmdesátých letech se dařilo snižovat prostřednictvím restriktivních opatření od uzavření migračních tras přes NDR až po novelu azylového práva v roce 1987.¹⁹

Politické změny ve východní Evropě na počátku devadesátých let vedly k novým migračním pohybům do Spolkové republiky Německo.²⁰ Zatímco v roce 1986 pocházelo 74,8 % žadatelů o azyl ze třetího světa, v roce 1993 se jejich původ opět změnil a 72,1 % z nich přicházelo převážně z východní Evropy. S koncem studené války se změnilo i vnímání uprchlíků, kteří tak přišli o status vítaných přeběhlíků a začali pro společnost představovat zátěž.²¹ Občanskou válkou zmítaná Jugoslávie, vlny vysídlenců německého původu z bývalého Sovětského svazu a vnitřní migrace z bývalé NDR vedly k rostoucímu počtu žadatelů o azyl na konci osmdesátých let a z azylové politiky se záhy stalo nejdiskutovanější téma v německé společnosti.²²

Problém vysokého počtu žadatelů o azyl dal vzniknout polarizované debatě o významu práva na azyl v německé ústavě, která na počátku devadesátých let přerostla v jednu z nejostřejších vnitropolitických rozepří vůbec.²³ CDU/CSU se už v minulosti zasazovala o zpřísnění azylového práva.²⁴ Pro změnu ústavního zákona potřebovala vládní koalice CDU/CSU a FPD kancléře Helmuta Kohla i podporu opozičních sociálních demokratů, aby dosáhla potřebné dvou třetinové většiny. SPD podobně jako opoziční

Jahren. Mediendienst Integration [online]. ©2012-2020, 29.09.2014 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/artikel/afd-vergleich-90er-Jahre-republikaner-dvu-asyldebatte.html>.

JESKE, Ann-Kathrin. Von den Republikanern zur AfD. Deutschlandfunk [online]. ©2009-2020, 06.09.2018 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: https://www.deutschlandfunk.de/rechte-parteien-seit-den-1990er-jahren-von-den.724.de.html?dram:article_id=427433.

¹⁹ OLTMER, Jochen a Klaus J. BADE. Flucht und Asyl 1950-1989. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 15.3.2005 [cit. 2019-10-19]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/dossier-migration-ALT/56435/flucht-und-asyl-1950-1989>.

²⁰ Postupné uvolňování politické situace v SSSR od osmdesátých let, které vedlo k reformním změnám v zemích východního bloku a následnému rozpadu Sovětského svazu. GÖRTEMAKER, Manfred. Die demokratische Revolution in Osteuropa. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 9.7.2004 [cit. 2020-04-25]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/izpb/10355/die-demokratische-revolution-in-osteuropa?p=all>.

²¹ OLTMER, Jochen a Klaus J. BADE. Flucht und Asyl seit 1990. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 15.3.2005 [cit. 2019-10-19]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/dossier-migration-ALT/56443/flucht-und-asyl-seit-1990>.

²² HERBERT, Ulrich. »Asylpolitik im Rauch der Brandsätze« — der zeitgeschichtliche Kontext. LUFT, Stefan a Peter SCHIMANY. 20 Jahre Asylkompromiss: Bilanz und Perspektiven. Bielefeld: Transcript Verlag, 2014, s. 89.

²³ Tamtéž, s. 91.

²⁴ MÜNCH, Ursula. Asylpolitik in Deutschland — Akteure, Interessen, Strategien. LUFT, Stefan a Peter SCHIMANY. 20 Jahre Asylkompromiss: Bilanz und Perspektiven. Bielefeld: Transcript Verlag, 2014, s. 70.

Zelení takový krok odmítali.²⁵ Zvětšující se počet žadatelů o azyl dosáhl svého vrcholu v roce 1992, kdy vystoupal na rekordních 440 000.²⁶

S blížícími se volbami do Spolkového sněmu odstartovala Unie předvolební kampaň, jejíž hlavním bodem se stal právě požadavek změny základního práva na azyl. Pod tlakem politických kampaní posilovaných médii, stále přibývajících útoků a násilností vůči azylantům byla nakonec SPD nucena ustoupit a podpořit tzv. Asylkompromiss.²⁷ Ten právo na azyl dalekosáhle omezil. O změně azylového práva rozhodl Spolkový sněm 26. května 1993. Věta z článku 16a německé ústavy byla sice zachována ve svém původním znění, ale v dalších odstavcích značně omezena. Právo na azyl ztratili ti, kteří přicestovali z bezpečných zemí původu nebo z bezpečných třetích zemích, kterými je Německo v podstatě obklopeno. Jedinou možností, jak získat právo na azyl, se stala letecká cesta.²⁸

Reformy azylového práva a zpřísnění kontrol na hranicích snížily počet žadatelů o azyl na 127 000 v roce 1995 a o tři roky později klesl jejich počet pod 100 000.²⁹ Tato opatření nevedla pouze k očekávanému snížení migrace do Německa, ale i k posílení tranzitních pohybů zemí a k tomu, že uprchlíci začali zamlčovat svou identitu a způsob, jakým se do země dostali. Zpřísnění azylové politiky tak vytvořilo kromě jiného příznivé podmínky pro organizovaný zločin a sítě převaděčů.³⁰

I přesto, že mezi lety 1990 a 2000 bylo pravicovými extrémisty zabito na 100 cizinců, se na události z devadesátých let poměrně rychle zapomnělo.³¹ Azylová politika byla díky stále klesajícím počtům uprchlíků odsunuta na okraj společenských témat. Nejnižší úroveň dosáhl počet žádostí o azyl v roce 2008, kdy jich bylo v Německu podáno

²⁵ HERBERT, Ulrich. »Asylpolitik im Rauch der Brandsätze« — der zeitgeschichtliche Kontext. LUFT, Stefan a Peter SCHIMANY. 20 Jahre Asylkompromiss: Bilanz und Perspektiven. Bielefeld: Transcript Verlag, 2014, s. 91.

²⁶ GARSCHAGEN, Teresa a Jenny LINDNER. Welche Migrationsbewegungen haben Deutschland geprägt?. Mediendienst Integration [online]. ©2012-2019, 14.10.2015 [cit. 2019-10-19]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/artikel/welche-migrationsbewegungen-haben-deutschland-gepraegt.html>.

²⁷ HERBERT, Ulrich. »Asylpolitik im Rauch der Brandsätze« — der zeitgeschichtliche Kontext. LUFT, Stefan a Peter SCHIMANY. 20 Jahre Asylkompromiss: Bilanz und Perspektiven. Bielefeld: Transcript Verlag, 2014, s. 92-100.

²⁸ OLTMER, Jochen a Klaus J. BADE. Flucht und Asyl seit 1990. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 15.3.2005 [cit. 2019-10-19]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/dossier-migration-ALT/56443/flucht-und-asyl-seit-1990>.

²⁹ Tamtéž.

³⁰ Tamtéž.

³¹ HERBERT, Ulrich. »Asylpolitik im Rauch der Brandsätze« — der zeitgeschichtliche Kontext. LUFT, Stefan a Peter SCHIMANY. 20 Jahre Asylkompromiss: Bilanz und Perspektiven. Bielefeld: Transcript Verlag, 2014, s. 101-102.

28 000. Od té doby jejich počet postupně rok od roku stoupal, až v roce 2013 opět překročil hranici 100 000 a o rok později dokonce hranici 200 000.³²

1.2 Současná azylová a uprchlická politika SRN

Za provedení azylového řízení je v SRN na základě azylového zákona (*Asylgesetz*) a zákona o pobytu (*Aufenthaltsgesetz*) odpovědný Spolkový úřad pro migraci a uprchlíky.³³ Následné umístění a sociální zaopatření uprchlíků je v kompetenci jednotlivých spolkových zemí. Azylové řízení vychází z německého azylového zákona a evropských předpisů – především z Dublinského nařízení, ustanovení Eurodac a Směrnice o azylovém řízení.³⁴

Během azylového řízení je nejprve oprávněným úřadem určena totožnost žadatele a od 14 let věku odebrány otisky prstů. Všechna data jsou následně uložena v centrálním datovém systému. Na základě klíče stanoveného v azylovém zákoně jsou žadatelé přerozděleni mezi jednotlivé spolkové země. Poté co je žadatel přidělen do příslušného přijímacího zařízení, je mu vystaven doklad (tzv. osvědčení o prohlášení žadatele o azyl), kterým prokazuje svou registraci a má nárok na dávky. Vystavením osvědčení je žadateli povolen pobyt na území SRN za účelem provedení azylového řízení.³⁵

Po příjezdu do příslušného zařízení podá žadatel žádost o azyl v jedné z poboček Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky, kde je nejprve posouzeno, jestli není podle Dublinského nařízení za žádost odpovědná jiná země EU. Pakliže tomu tak není, následuje rozhovor s pracovníky úřadu. Na základě těchto osobních vyslechnutí a dalších šetření je rozhodnuto o žádosti.³⁶

³² Aktuelle Zahlen (09/2019). Bundesamt für Migration und Flüchtlinge [online]. ©2019, 07.10.2019 [cit. 2019-10-19]. Dostupné z:

<http://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Downloads/Infothek/Statistik/Asyl/aktuelle-zahlen-zu-asyl-september-2019.html?nn=7952222>.

³³ Durchführung des Asylverfahrens. Bundesamt für Migration und Flüchtlinge [online]. ©2020 [cit. 2020-03-02]. Dostupné z: <https://www.bamf.de/DE/Behoerde/Aufgaben/Asylverfahren/asylverfahren-node.html>.

³⁴ Asyl- und Flüchtlingspolitik in Deutschland. Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. ©2019 [cit. 2019-10-19]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/DE/themen/migration/asyl-fluechtlingschutz/asyl-fluechtlingspolitik/asyl-fluechtlingspolitik-node.html>.

³⁵ Tamtéž.

³⁶ Tamtéž.

Kromě práva na azyl existují v Německu další formy ochrany jako je uprchlická ochrana³⁷, subsidiární ochrana³⁸ a zákaz vyhoštění. Pokud je žádost o azyl uznána, obdrží osoba požívající ochrany dočasné povolení k pobytu a má právo na sociální a integrační podporu, přídatky na děti či rodičovské příspěvky. Pokud je žádost odmítnuta je žadatel povinen opustit zemi.³⁹

V azylové politice se Německo snaží efektivně zakročovat vůči odmítnutým žadatelům o azyl. Problém představuje malé procento těch, kteří skutečně následně zemi opustí.⁴⁰ Německo se tak snaží snižovat nelegální migraci a pokračovat ve spolupráci jak se zeměmi původu, tak s tranzitními státy. V případě politiky slučování rodin byl tak počet osob, které mohou přicestovat za osobami požívajícími v Německu ochrany omezen na maximálně 1000 za měsíc, a to pouze na ty nejbližší rodinné příslušníky. Německo klade důraz na povinnost každého, kdo v zemi žádá o azyl, poskytnout součinnost při azylovém řízení. Podporuje na úrovni EU společný azylový systém a možnost přerozdělování žadatelů o azyl mezi evropské státy v případě krizových situací.⁴¹

³⁷ Rozdíl mezi právem na azyl a na uprchlickou ochranu je především právního charakteru. Zatímco tak právo na azyl vychází z německé ústavy, právo na uprchlickou ochranu z mezinárodního práva – Ženevské úmluvy o uprchlících, která na rozdíl od práva na azyl stanovuje i ochranu před pronásledováním ze strany nevládních subjektů. Wie ist das System des Flüchtlingsschutzes aufgebaut? UNHCR: Deutschland [online]. ©2001-2020 [cit. 2020-01-02]. Dostupné z: <https://www.unhcr.org/dach/de/services/faq/faq-schutzformen>.

³⁸ Právo na subsidiární (doplňkovou) ochrana nastupuje, když osoba nemá nárok na uprchlickou ochranu či na azyl, ale v zemi původu jí hrozí vážná újma. Subsidiärer Schutz. Bundesamt für Migration und Flüchtlinge [online]. ©2019, 16.05.2019 [cit. 2019-10-21]. Dostupné z: <http://www.bamf.de/DE/Fluechtlingsschutz/AblaufAsylv/Schutzformen/SubsidaererS/subsidaerer-schutz-node.html>.

³⁹ Asyl- und Flüchtlingspolitik in Deutschland. Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. ©2019 [cit. 2019-10-19]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/DE/themen/migration/asyl-fluechtlingsschutz/asyl-fluechtlingsschutz/asyl-fluechtlingsschutz-node.html>.

⁴⁰ V roce 2018 tak ztroskotal každý více jak každý druhý případ povinnosti opustiti zemi. Z 57 000 plánovaných odsunutí se tak neuskutečnilo na 30 921 případů. Mehr als jede zweite Abschiebung gescheitert. ZEIT ONLINE [online]. 24.2.2019 [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2019-02/migration-abschiebungen-gescheitert>.

⁴¹ Migration und Integration: Was tut die Bundesregierung? Die Bundesregierung [online]. ©2019, 12. 8. 2019 [cit. 2019-11-06]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/themen/migration-und-integration>.

2. VZNIK „ASYLSTREIT“ A VÝVOJ SPORU DO ROKU 2018

2.1 Zrod sporu uprostřed migrační krize v roce 2015

Ačkoliv uprchlická krize roku 2015 nebyla jedinou, která po pádu železné opony Evropu zasáhla, svým rozsahem byla bezesporu největší.⁴² Počet utečenců rostl každoročně od roku 2011. Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky jich v roce 2014 registroval 42,5 milionů a následující rok jejich počet vzrostl o dalších 17 milionů. V krizovém roce 2015 bylo v celé Evropské unii podáno nejvíce žádostí o azyl od roku 1992.⁴³ Většinou se jednalo o uprchlíky ze Sýrie, Afghánistánu a Iráku.

Ze Sýrie pocházelo největší procento uprchlíků od roku 2014, a to kvůli několik let trvajícímu konfliktu v zemi, který je poznamenán válečnými zločiny a masivním porušováním lidských práv. Útoky připisované teroristickým organizacím, zapojení koalice vedené Spojenými státy americkými proti tzv. islámskému státu a intervence Turecka a Ruska vedly k výraznému zhoršení situace v roce 2015.⁴⁴

Dlouhých třicet let pocházelo nejvíce uprchlíků z Afghánistánu. I přes bezpečnostní mise NATO a snahy o obnovu země, nedošlo k zastavení násilí páchané teroristickou organizací Tálibánem a jinými ozbrojenými skupinami, které v roce 2014 prudce stouplu. Irák je rovněž zemí zmítanou konflikty a válkami. Občanská válka zde vedla k rozpadu státních struktur. Ačkoliv se situace na krátko zlepšila, v roce 2014 a 2015 došlo k jejímu výraznému zhoršení a miliony Iráčanů se ocitlo odkázáno na humanitární pomoc.⁴⁵

Kromě výše uvedených zemích, pocházela nemalá část uprchlíků z Afriky. Ti se většinou zdržují na území kontinentu, ale stále více z nich začalo volit nebezpečnou cestu do Evropy. Většina afrických uprchlíků pochází ze Somálska, Súdánu, Středoafričské republiky, Eritrei či Konga. Jedná se o jedny z nejhudších zemí na světě, které spojuje vysoká vnitřní nestabilita, humanitární krize a často nábožensky motivované násilí.⁴⁶

Migrační krize postavila Evropu před nelehkou výzvou. Situaci, před kterou byly nepřipravené evropské země postaveny, si do jisté míry zapříčinily samy, když přehlížely

⁴² LUFT, Stefan. Die Flüchtlingskrise: Ursachen, Konflikte, Folgen. 2. aktual. vydání. München: C.H.Beck, 2017, s. 8-9.

⁴³ V roce 1992 bylo na 15 zemí EU podáno 672 000 žádostí o azyl, v roce 2015 to na 28 zemí EU bylo 1,3 milionu žádostí. Tamtéž, s. 24.

⁴⁴ Tamtéž, s. 27.

⁴⁵ Tamtéž, s. 32.

⁴⁶ Tamtéž, s. 32-34.

náznaky blížící se krize.⁴⁷ Počty uprchlíků začaly výrazně stoupat již v roce 2014, kdy jich do Evropy především přes Itálii a Řecko přišlo na 282 000, a tedy o 50 % více než rok předtím.⁴⁸ Zatímco zbytek evropských států tuto skutečnost přehlížel, přestaly Itálie a Řecko dodržovat Dublinskou dohodu⁴⁹ tím, že neregistrovali uprchlíky a přispěly tak ke vzniku chaosu a krize evropské azylové a migrační politiky, která následovala.⁵⁰ Německo se záhy stalo kvůli své politické a ekonomické stabilitě nejdůležitější cílovou zemí Evropy pro migranty prchajícími za bezpečnějším či perspektivnějším životem.⁵¹ Velký počet uprchlíků hledajících ochranu v Německu na podzim roku 2015 vzbudil nejen ve veřejném ale i politickém prostoru dojem „otevřených“ hranic a zdání, že země ztratila kontrolu nad svou azylovou a migrační politikou.⁵²

Na šíření takových poplašných informací se podíleli i sami vysoce postavení politici. Faktem však zůstává, že německá kancléřka Angela Merkelová v roce 2015 hranice neotevřela.⁵³ Hranice už otevřené⁵⁴ byly, jak vyplývá z členství Německa v schengenském prostoru.⁵⁵ Navíc došlo rychle k zavedení dočasných pohraničních kontrol

⁴⁷ Signály byly brzy rozpoznatelné, ať už se jednalo o zhoršující se válku v Sýrii, varovné hlasy z OSN nebo rostoucí počty mrtvých uprchlíků při snaze překročit Středozemní moře. BRAUN, Stefan. Fehler, Mythen und Lügen in der Flüchtlingskrise. Süddeutsche Zeitung [online]. Süddeutsche Zeitung Digitale Medien, ©, 28. 6. 2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/asylstreit-fehler-mythen-und-luegen-in-der-fluechtlingskrise-1.4033214>.

⁴⁸ LUFT, Stefan. Die Flüchtlingskrise: Ursachen, Konflikte, Folgen. 2. aktual. vydání. München: C.H.Beck, 2017, s. 22.

⁴⁹ Dublinské nařízení a jeho současná podoba Dublin III platná od roku 2013, kdy nahradila nařízení Dublin II, je v evropské legislativě systém stanovující příslušnost za provedení azylového řízení. Platí různá kritéria stanovující příslušnost země, v podstatě je to ale první stát, ve kterém žadatel vstoupil na půdu EU. LUFT, Stefan. Die Flüchtlingskrise: Ursachen, Konflikte, Folgen. 2. aktual. vydání. München: C.H.Beck, 2017, s. 68-77. Mezinárodní ochrana. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. ©2019, 28. 8. 2017 [cit. 2019-10-20]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/nase-hlavni-temata-mezinarodni-ochrana-mezinarodni-ochrana.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D>.

Lexikon: Dublin-Verordnung. Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. ©2019 [cit. 2019-10-20]. Dostupné z: https://www.bmi.bund.de/DE/service/lexikon/functions/bmi-lexikon.html?cms_lv3=9397950&cms_lv2=9391098.

⁵⁰ BRAUN, Stefan. Fehler, Mythen und Lügen in der Flüchtlingskrise. Süddeutsche Zeitung [online]. Süddeutsche Zeitung Digitale Medien, ©, 28. 6. 2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/asylstreit-fehler-mythen-und-luegen-in-der-fluechtlingskrise-1.4033214>.

⁵¹ LUFT, Stefan. Die Flüchtlingskrise: Ursachen, Konflikte, Folgen. 2. aktual. vydání. München: C.H.Beck, 2017, s. 120.

⁵² MEIER-BRAUN, Karl-Heinz. Einwanderung und Asyl: Die 101 wichtigsten Fragen. 3. dopl. vyd. München: C.H.Beck, 2017, s. 12.

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ Otevřenými hranicemi je zde myšlen pohraniční režim, který nastal po podepsání Schengenské smlouvy, kdy byly zrušeny hraniční kontroly osob na vnitřních hranicích signatářských států. Schengen: průvodce evropským prostorem bez hranic. Evropský parlament zpravodajství [online]. Evropská unie, ©, 19.6.2019 [cit. 2019-10-29]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/security/20190612STO54307/schengen-pruvodce-evropskym-prostorem-bez-hranic>.

⁵⁵ Rozhodnutí německé vlády přijmout tisíce uprchlíků je ale stále kontroverzní z hlediska porušení práva. Vláda se v této souvislosti odvolávala na Dublin III nařízení, z kterého vyplývá možnost převzetí

a k dalšímu zpřísnění práva na azyl.⁵⁶ Za celý rok 2015 bylo v Německu podáno 470 000 žádostí o mezinárodní ochranu – oproti předešlému roku 2014⁵⁷ více jak dvakrát tolik.

Brzy se ukázalo, že krize otevřela citlivou oblast, ve které na jedné straně stojí snaha mít pod kontrolou hranice vlastního státu a na straně druhé právo uprchlíků na ochranu podle mezinárodních úmluv.⁵⁸ Není překvapivé, že politické strany jsou důležitými aktéry v oblasti azylové a migrační politiky. Svým přístupem vytváří buď politiku restriktivní nebo naopak vhodné podmínky pro imigraci. Ať už politická strana zaujímá jakýkoliv z výše uvedených přístupů, zpravidla tak činí za účelem oslovení elektorátu, jak poznamenává německý expert na migrační a integrační politiku, Stefan Luft.⁵⁹

Mezi CDU a CSU lze počátek vzájemného sporu o azylovou a uprchlickou politiku, v německém prostředí označovanou jako „Asylstreit“, sledovat už v roce 2015 v souvislosti s vyostřováním uprchlické krize. „*Zvládneme to*“⁶⁰ – často citovaný výrok Angely Merkelové (CDU), který zazněl na její každoroční tiskové konferenci 31. srpna 2015. Německá kancléřka tak vyjádřila ochotu přijmout uprchlíky směřující do země.⁶¹

odpovědnosti za provedení azylového řízení. Z právního hlediska bylo toto stanovisko německé vlády potvrzeno Evropským soudním dvorem v červenci 2017. GENSING, Patrick a Konstantin KUMPFMÜLLER. Hat Merkel 2015 die Grenze geöffnet?. Tagesschau.de [online]. ARD-aktuell, ©, 06.03.2019 [cit. 2019-08-31]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/faktenfinder/merkel-grenze-101.html>.

⁵⁶ Poslední roky lze v souvislosti s migrační krizí pozorovat restriktivnější kurz v německé azylové politice. Německé azylové právo prošlo mezi roky 2014 a 2017 řadou změn a reforem a bylo několikrát zpřísněno. Mimo jiné bylo umožněno urychlení azylového řízení a rychlejší vyhoštění odmítnutých žadatelů o azyl či možnost vzít zamítnuté žadatele do vyhošťovací vazby a rozšířen seznam bezpečných zemí původu. Asylrecht: Asylrechtsreformen 2014-2017. Mediendienst Integration [online]. ©2012-2019 [cit. 2019-08-30]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/migration/flucht-asyl/asylrecht.html>.

⁵⁷ V roce 2014 bylo podáno 202 834 žádostí a azyl. Zahl der Flüchtlinge. Mediendienst Integration [online]. ©2012-2019 [cit. 2019-08-30]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/migration/flucht-asyl/zahlder-fluechtlinge.html>.

⁵⁸ GLUNS, Danielle. Asylpolitik. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 14.5.2018, s. 1-2 [cit. 2019-08-16]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/dossier-migration/222645/asylpolitik>.

⁵⁹ LUFT, Stefan. Die Flüchtlingskrise: Ursachen, Konflikte, Folgen. 2. aktual. vydání. München: C.H.Beck, 2017, s. 85.

⁶⁰ Celý citát: *"Deutschland ist ein starkes Land. Das Motiv, mit dem wir an diese Dinge herangehen, muss sein: Wir haben so vieles geschafft – wir schaffen das!"* GAUL, Simone, Tina GROLL, Vanessa MATERLA, Parvin SADIGH, Veronika VÖLLINGER a Judith LUIG. Das haben wir schon geschafft. ZEIT ONLINE [online]. 6. 9. 2019 [cit. 2019-09-12]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2019-08/migration-fluechtlingpolitik-integration-kostenfortschritte>.

⁶¹ GROßE, Patrick. Deutschland und die Flüchtlinge: Wie 2015 das Land veränderte. Deutsche Welle [online]. ©2019, 11.02.2019 [cit. 2019-08-31]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/deutschland-und-die-fl%C3%BChtlinge-wie-2015-das-land-ver%C3%A4nderte/a-47459712>.

O pár dní později - 4. září pak učinila rozhodnutí, které ještě dlouho poté ovlivňovalo směr politické debaty v Německu.⁶²

Maďarský premiér Viktor Orbán čelil touto dobou velkému počtu uprchlíků na hranicích, snažících se dostat do Rakouska a Německa. Maďarsko nad situací ztrácelo kontrolu a žádalo o pomoc. Tehdejší rakouský kancléř Werner Faymann (SPÖ) navrhl 4. září 2015 Angele Merkelové nebránit z humanitárních důvodů uprchlíkům vstoupit do země, aby zabránil zbytečnému násilí na hranicích a rozdělit je mezi oba státy. Předseda SPD Gabriel Sigmar s tímto rozhodnutím souhlasil, předsedu CSU, Horsta Seehofera, se kanclérce nepovedlo zastihnout. Horst Seehofer označil toto rozhodnutí za chybu, jakmile se o něm dozvěděl.⁶³

Seehofer, v době vyostření migrační krize bavorský ministerský předseda, se s CSU zařadil mezi ostré kritiky „vítací“ politiky Angely Merkelové.⁶⁴ Od začátku požadoval omezení počtu uprchlíků.⁶⁵ Několikrát dal najevo svůj nesouhlas s uprchlickou politikou Angely Merkelové i tím, že pohrozil ústavní žalobou. Zůstal ale pouze u slov a žalobu nikdy nepodal.⁶⁶

Symbolem pro trvající neshody mezi CSU a CDU a jejich představiteli⁶⁷ se stal stranický den Křesťanskosociální unie v Mnichově konaný 20. listopadu 2015, kde Horst Seehofer vyslovil požadavek nutnosti omezení imigrace uprchlíků a kanclérku i její politiku veřejně zkritizoval. Kanclérka jeho požadavek horní hranice (*Obergrenze*) pro uprchlíky již dříve odmítala, namísto toho trvala na řešení vycházející z dialogu s ostatními evropskými státy.⁶⁸

⁶² Tamtéž.

⁶³ Tamtéž.

⁶⁴ Tamtéž.

⁶⁵ V roce 2015 přišlo do Německa na 890 000 uprchlíků. GAUL, Simone, Tina GROLL, Vanessa MATERLA, Parvin SADIGH, Veronika VÖLLINGER a Judith LUIG. Das haben wir schon geschafft. ZEIT ONLINE [online]. 6. 9. 2019 [cit. 2019-09-12]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2019-08/migration-fluechtlingspolitik-integration-kosten-fortschritte>.

⁶⁶ Chronik eines Streits: Merkel, Seehofer und die Flüchtlingspolitik. ZDF [online]. 2.07.2018 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: <https://www.zdf.de/nachrichten/heute/chronologie-merkel-seehofer-fluechtlingspolitik-102.html>.

⁶⁷ Angela Merkelová byla předsedkyní CDU do 7. prosince 2018. Horst Seehofer skončil v čele CSU 19. ledna 2019. Annegret Krampová-Karrenbauerová. CDU [online]. ©2019 [cit. 2019-10-11]. Dostupné z: <https://www.cdu.de/vorstand/annegret-kramp-karrenbauer>. Bayerischer Ministerpräsident und Parteivorsitzender Dr. Markus Söder, MdL. CSU [online]. [cit. 2019-10-11]. Dostupné z: <https://www.csu.de/partei/vorstand/praesidium/dr-markus-soeder-mdl/>.

⁶⁸ KITZMANN, Julia. Attacken, Kompromisse, Vorwürfe. Süddeutsche Zeitung [online]. Süddeutsche Zeitung Digitale Medien, ©, 2.7. 2018 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/angela-merkel-und-horst-seehofer-attacken-kompromisse-vorwuerfe-1.4015817>.

2.2 Vývoj sporu v roce 2016

Po několika případech násilí a útoků ze strany uprchlíků se Německo začalo intenzivněji zabývat otázkou změny své azylové politiky a podmínek pro vyhošťování. K vyostření debaty pak došlo po teroristickém útoku v Berlíně v prosinci 2016, který vedl k dalšímu zpřísnění azylové politiky. Sama CSU pak viděla zodpovědnou za projevy násilí německou kancléřku Angelu Merkelovou, a především její prosazovaný kurz v azylové a uprchlické politice.⁶⁹

Zatímco veřejnou debatu ještě ovlivňovaly dozvuky silvestrovské noci 2015 v Kolíně nad Rýnem⁷⁰, kdy došlo ze strany migrantů k masivnímu protiprávnímu jednání, stanovil Seehofer konkrétní horní hranici pro uprchlíky, které by Německo mohlo za rok přijmout. Na neveřejném zasedání CSU ve Wildbad Kreuth 3. ledna 2016 uvedl jako možné číslo 200 000 uprchlíků za rok.⁷¹

Kancléřka se k navrhované horní hranici pro uprchlíky stavěla stále odmítavě. Koncem ledna 2016 se předseda CSU opět snažil apelovat na spolkovou vládu, aby změnila kurs uprchlické a migrační politiky a v dopise adresovaném kancléřskému úřadu opětovně pohrozil ústavní žalobou.⁷²

V rozhovoru pro *Passauer Neue Presse*⁷³ nazval situaci, která nastala na podzim 2015, kdy kancléřka „otevřela“ hranice za „vládu bezpráví“ (*Herrschaft des Unrechts*). O napjatém vztahu mezi CDU a CSU svědčila i neúčast Angely Merkelové na každoročním stranickém dni CSU v Mnichově v roce 2016.⁷⁴ S blížícími se volbami do Spolkového sněmu začala Křesťanskosociální unie uvažovat o vlastním kancléřském kandidátovi. Seehofer stanovil pro opětovné podílení se na vládě s CDU podmínku, a to

⁶⁹ MEIER-BRAUN, Karl-Heinz. *Einwanderung und Asyl: Die 101 wichtigsten Fragen*. 3. dopl. vyd. München: C.H.Beck, 2017, s. 13.

⁷⁰ V této souvislosti se poprvé začalo diskutovat o možném vyhošťování delikventních uprchlíků.

⁷¹ Chronik eines Streits: Merkel, Seehofer und die Flüchtlingspolitik. ZDF [online]. 2.07.2018 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: <https://www.zdf.de/nachrichten/heute/chronologie-merkel-seehofer-fluechtlingspolitik-102.html>.

⁷² KITZMANN, Julia. *Attacken, Kompromisse, Vorwürfe*. Süddeutsche Zeitung [online]. Süddeutsche Zeitung Digitale Medien, ©, 2.7. 2018 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/angela-merkel-und-horst-seehofer-attacken-kompromisse-vorwuerfe-1.4015817>.

⁷³ Seehofer unterstellt Merkel "Herrschaft des Unrechts." *Passauer Neue Presse* [online]. ©, 09.02.2016 [cit. 2019-10-29]. Dostupné z: https://www.pnp.de/nachrichten/bayern/1958889_Seehofer-unterstellt-Merkel-Herrschaft-des-Unrechts.html.

⁷⁴ Chronik eines Streits: Merkel, Seehofer und die Flüchtlingspolitik. ZDF [online]. 2.07.2018 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: <https://www.zdf.de/nachrichten/heute/chronologie-merkel-seehofer-fluechtlingspolitik-102.html>.

horní hranici pro uprchlíky.⁷⁵ V případě, že by se na tomto bodě budoucí koalice neshodla, byla by CSU podle Seehofera nucena zůstat v opozici.⁷⁶

Za rok 2016 přesáhl počet podaných žádostí o azyl 745 000.⁷⁷ Většina uprchlíků v této době pocházela hlavně z válkou zmítané Sýrie, na druhém místě zemí původu žadatelů o azyl figuroval Afghánistán a na třetím Irák.⁷⁸

2.3 Volby do Spolkového sněmu

V roce 2017 ovlivňovaly veřejný a politický prostor blížící se volby do Spolkového sněmu. CSU se po dlouhém zvažování vlastní samostatné kancléřské kandidatury rozhodla podpořit Angelu Merkelovou ve volbách. Sám Seehofer zdůvodnil toto rozhodnutí potřebou stability, kterou Merkelová ztělesňuje, a kontinuity na pozadí neklidné mezinárodní situace.⁷⁹ Rostoucí podpora kandidáta SPD Martina Schulze přispěla k rozhodnutí CSU, odložit ve vlastním zájmu a z pragmatických důvodů spor stranou a soustředit se na volby.⁸⁰ Seehoferem zdůrazňovaná horní hranice pro uprchlíky, kterou německá kancléřka nadále nebyla ochotná akceptovat, se proto nakonec nestala součástí společného volebního programu Unie, který byl v červenci 2017 odhlasován

⁷⁵ Později Seehofer od této podmínky upustil a nadále na ní netrval. Tamtéž.

⁷⁶ KITZMANN, Julia. Attacken, Kompromisse, Vorwürfe. Süddeutsche Zeitung [online]. Süddeutsche Zeitung Digitale Medien, ©, 2.7. 2018 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/angela-merkel-und-horst-seehofer-attacken-kompromisse-vorwuerfe-1.4015817>.

⁷⁷ Číslo je oproti roku 2015, kdy do země přišlo nejvíce uprchlíků, tak vysoké, protože kvůli přetížení úřadů mohlo v roce 2015 podat žádost o azyl jen 500 000 uprchlíků. GAUL, Simone, Tina GROLL, Vanessa MATERLA, Parvin SADIGH, Veronika VÖLLINGER a Judith LUIG. Das haben wir schon geschafft. ZEIT ONLINE [online]. 6. 9. 2019 [cit. 2019-09-12]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2019-08/migration-fluechtlingspolitik-integration-kosten-fortschritte>.

⁷⁸ Das Bundesamt in Zahlen 2016. Bundesamt für Migration und Flüchtlinge [online]. ©2019 [cit. 2019-09-01]. Dostupné z: http://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Publikationen/Broschueren/bundesamt-in-zahlen-2016.pdf?__blob=publicationFile.

⁷⁹ Merkel bekräftigt Nein zur Obergrenze. Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 6.2. 2017 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/bundestagswahl-2017-merkel-jetzt-auch-kanzlerkandidatin-der-csu-1.3365826>.

⁸⁰ Uvažování o samostatné kandidatuře lze ze strany CSU, která samostatně kandiduje pouze v Bavorsku, chápat jako nátlakové gesto. Ačkoliv CSU dominuje bavorské politické scéně, na spolkové úrovni nedosahuje takové podpory, aby si mohla bez CDU dělat velké naděje na výhru ve volbách. OTTO, Ferdinand. Das große Säuseln. ZEIT ONLINE [online]. 6.2. 2017 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2017-02/cdu-csu-gipfel-muenchen-angela-merkel-kanzlerkandidatur>.

jednomyslně.⁸¹ Objevila se ale ve programu CSU pro volby do Spolkového sněmu, nazvaného Bayernplan.⁸²

Ačkoliv téma uprchlictví a migrace nehrálo pro voliče tu nejdůležitější roli při rozhodování, komu dají svůj hlas, stále ho podle předvolebních průzkumů považovalo za důležité 41 % voličů a 27 %⁸³ dokonce za velmi důležité. Unie se ve svém programu shodla na tom, že situace, která nastala v roce 2015 se nesmí opakovat a zdůrazňovala nutnost ulehčení vyhoštění odmítnutých žadatelů o azyl⁸⁴ a udržení migrace na nízké úrovni.⁸⁵ Sociální demokraté se rovněž zaměřili na důslednější vyhošťování odmítnutých žadatelů o azyl⁸⁶ a do předvolební kampaně vstoupili s heslem: „Chceme moderní Německo otevřené světu.“ Ve svém programu se vyslovili pro přerozdělování uprchlíků mezi evropské státy a v rámci „humanitární uprchlické politiky“ pro zachování práva na azyl v jeho nedotčené podobě.⁸⁷

Zelení k tématu migrace zaujali jasnou pozici a postavili se podobně jako SPD proti zpřísnování azylového práva⁸⁸ a dále pro zřízení legálních uprchlických cest. Odkazováním na uprchlickou minulost Němců dali najevo povinnost Německa nadále poskytovat uprchlíkům ochranu. Azylové řízení by podle Zelených mělo být férové a rychlejší.⁸⁹ Die Linke se také postavila za zřízení bezpečných uprchlických cest a ve svém

⁸¹ Chronik eines Streits: Merkel, Seehofer und die Flüchtlingspolitik. ZDF [online]. 2.07.2018 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: <https://www.zdf.de/nachrichten/heute/chronologie-merkel-seehofer-fluechtlingspolitik-102.html>.

⁸² Infomaterial: Der Bayernplan - Klar für unser Land. CSU [online]. 17.7.2017 [cit. 2019-10-20]. Dostupné z: <https://www.csu.de/service/infomaterial/>.

⁸³ Sind die folgenden Themen für Ihre Wahlentscheidung bei der Bundestagswahl sehr wichtig, wichtig, weniger wichtig oder gar nicht wichtig? Statista [online]. 15.09.2017 [cit. 2019-10-30]. Dostupné z: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/7146/umfrage/themen-wahlentscheidung-fuer-die-bundestagswahl/>.

⁸⁴ Integration & Asyl: Wahlthemen im Parteivergleich. Landeszentrale für politische Bildung Baden-Württemberg: Bundestagswahl 2017 [online]. [cit. 2019-10-30]. Dostupné z: https://www.bundestagswahl-bw.de/integration_asyl_btwahl2017.html.

⁸⁵ POGUNTKE, Thomas a Oskar NIEDERMAYER. Christlich Demokratische Union Deutschlands. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 30.8.2017 [cit. 2019-10-30]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bundestagswahl-2017/254479/cdu>.

⁸⁶ POGUNTKE, Thomas a Oskar NIEDERMAYER. Sozialdemokratische Partei Deutschlands. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 30.8.2017 [cit. 2019-10-30]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bundestagswahl-2017/254560/spd>.

⁸⁷ Integration & Asyl: Wahlthemen im Parteivergleich. Landeszentrale für politische Bildung Baden-Württemberg: Bundestagswahl 2017 [online]. [cit. 2019-10-30]. Dostupné z: https://www.bundestagswahl-bw.de/integration_asyl_btwahl2017.html.

⁸⁸ POGUNTKE, Thomas a Oskar NIEDERMAYER. BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 30.8.2017 [cit. 2019-10-30]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bundestagswahl-2017/254552/gruene>.

⁸⁹ Integration & Asyl: Wahlthemen im Parteivergleich. Landeszentrale für politische Bildung Baden-Württemberg: Bundestagswahl 2017 [online]. [cit. 2019-10-30]. Dostupné z: https://www.bundestagswahl-bw.de/integration_asyl_btwahl2017.html.

volebním programu zdůrazňovala, že Německo je už dávno imigrační zemí a právo na azyl je základním lidským právem. Levice do programu zařadila i požadavek okamžitého zastavení vyhošťování uprchlíků a kritiku diskriminace azylantů.⁹⁰ I pro FDP představovalo důležité téma právo na azyl, které by mělo zůstat zachováno, ale mělo by být zavedeno jasné rozlišení pro válečné uprchlíky.⁹¹ Pro AfD představuje azylová politika klíčové téma, ačkoliv se snažila dát najevo, že téma azylu a uprchlictví pro ni ve srovnání s vnitropolitickými otázkami není stěžejní. Ve svém programu požadovala zavření hranic a na rozdíl od ostatních výše zmiňovaných stran také omezení azylového práva.⁹² Kromě toho je zastáncem omezení imigrace do země pouze na kvalifikovanou pracovní sílu.⁹³

Volby do devatenáctého Spolkového sněmu proběhly 24. září 2017. Unie se propadla hluboko pod 40 %, kterých se jí podařilo dosáhnout ve volbách minulých. S téměř 33 % se přesto stala nejsilnější stranou.⁹⁴

Tabulka 1: Výsledky voleb do Spolkového sněmu 2017⁹⁵ ve srovnání s rokem 2013⁹⁶

	Podíl hlasů v %
CDU/CSU	32,9 (2013: 41,5)
SPD	20,5 (2013: 25,7)
AfD	12,6 (2013: 4,7)
FDP	10,7 (2013: 4,8)
Die Linke	9,2 (2013: 8,6)
Bündnis90/Die Grünen	8,9 (2013: 8,4)
Ostatní	5 (2013: 6,2)

⁹⁰ Tamtéž.

⁹¹ Tamtéž.

⁹² Tamtéž.

⁹³ FLORACK, Martin. Alternative für Deutschland. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 30.8.2017 [cit. 2019-10-30]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bundestagswahl-2017/254700/afd>.

⁹⁴ Bundestagswahl 2017: Endgültiges Ergebnis. Der Bundeswahlleiter [online]. ©2019, 12.10.2017 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: https://www.bundeswahlleiter.de/info/presse/mitteilungen/bundestagswahl-2017/34_17_endgueltiges_ergebnis.html.

⁹⁵ Amtliches Ergebnis der Bundestagswahl in Deutschland am 24. September 2017 (Zweitstimmen). Statista [online]. ©2019, 09.08.2019 [cit. 2019-10-29]. Dostupné z: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/753306/umfrage/ergebnis-der-bundestagswahl/>.

⁹⁶ Endgültiges Ergebnis der Bundestagswahl am 22. September 2013 (Zweitstimmen). Statista [online]. ©2019, 09.10.2013 [cit. 2019-11-03]. Dostupné z: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/273040/umfrage/endergebnis-der-bundestagswahl/>.

Před samotným zahájením koaličních vyjednávání se nakonec strany Unie v říjnu 2017 shodly na tom, že Německo přijme za rok maximálně 200 000 uprchlíků. Po dosažení tohoto kompromisu demonstrovala Unie na stranickém dni CSU, kterého se Angela Merkelová opět účastnila, svou jednotu.⁹⁷

Dlouhá koaliční vyjednávání skončila 12. března 2018, kdy byla podepsána koaliční smlouva mezi SPD a Unií.⁹⁸ Horst Seehofer opustil místo ministerského předsedy Bavorska a stal se spolkovým ministrem vnitra ve čtvrté vládě Angely Merkelové. Ze své funkce se stal mimo jiné odpovědným za oblast uprchlictví a migrace.⁹⁹

Dva dny po podepsání koaliční smlouvy pronesl nový německý ministr vnitra větu, která vedla k dalším kontroverzím mezi ním a kancléřkou: „*Islám k Německu nepatří*,“¹⁰⁰ prohlásil. Angela Merkelová se od jeho tvrzení distancovala, když naopak uvedla, že „*muslimové k Německu patří a stejně tak tím k Německu patří i jejich víra, tedy i islám.*“¹⁰¹

⁹⁷ KITZMANN, Julia. Attacken, Kompromisse, Vorwürfe. Süddeutsche Zeitung [online]. Süddeutsche Zeitung Digitale Medien, ©, 2.7. 2018 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/angela-merkel-und-horst-seehofer-attacken-kompromisse-vorwuerfe-1.4015817>.

⁹⁸ Po volbách a před vyjednáváním o koalici mezi SPD a Unií, existovala možnost koalice mezi Unií, FDP a Zelenými – tzv. jamajské koalici (Jamaika-Koalition). Ačkoliv se FDP i Zelení stavěli k jamajské koalici otevřeně a připravení započít rozhovory, které začaly 18. října a trvaly téměř měsíc. Předseda FDP Christian Lindner po několika týdenních rozhovorech oznámil, že se nepodařilo najít společnou důvěru, a tudíž strana z rozhovorů vystoupila. Po ztroskotání jamajské koalice upustila SPD od své opozičního postoje a projevila připravenost k jednání o možné vládě s Unií. Zäh, zäher, Regierungsbildung. Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 7. 2. 2018 [cit. 2019-10-30]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/chronologie-zaeh-zaeher-regierungsbildung-1.3854813>.

⁹⁹ Chronik eines Streits: Merkel, Seehofer und die Flüchtlingspolitik. ZDF [online]. 2.07.2018 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: <https://www.zdf.de/nachrichten/heute/chronologie-merkel-seehofer-fluechtlingspolitik-102.html>.

¹⁰⁰ V originále: „*Der Islam gehört nicht zu Deutschland.*“ KITZMANN, Julia. Attacken, Kompromisse, Vorwürfe. Süddeutsche Zeitung [online]. Süddeutsche Zeitung Digitale Medien, ©, 2.7. 2018 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/angela-merkel-und-horst-seehofer-attacken-kompromisse-vorwuerfe-1.4015817>.

¹⁰¹ V originále: „*Diese Muslime gehören auch zu Deutschland, und genauso gehört ihre Religion damit zu Deutschland, also auch der Islam.*“ Tamtéž.

3. ESKALACE SPORU V ROCE 2018

Podstatou konfliktu, který hrozil v létě 2018 přerůst ve vládní krizi, se stala otázka, jestli smí být určitá skupina žadatelů o azyl odmítána a vrácena již na hranicích Spolkové republiky Německo. Ačkoliv CSU a CDU sledovaly v podstatě stejný cíl – a to pokračovat v dalším omezování migrace uprchlíků do země, lišilo se řešení, jakým chtěly obě strany sporu tohoto dosáhnout.

Německá kancléřka Angela Merkelová odmítala jednat unilaterálně, v případný neprospěch ostatních evropských států, z obavy, že by takové kroky mohly vyvolat „řetězovou reakci“ u ostatních zemí a způsobit situaci, kdy budou uprchlíci přesouvání mezi státy a nikdo se za ně nebude cítit odpovědný.¹⁰²

Horst Seehofer rovněž podporoval celoevropské řešení, ale na rozdíl od kancléřky požadoval jednat rychle a byl připraven prosadit vracení určité skupiny migrantů již z hranic i bez souhlasu zbytku Evropy, jestliže by mezi státy Evropské unie nedošlo k nalezení společné dohody.¹⁰³

Ve hře se tak ocitla 70 let trvající frakce CDU a CSU ve Spolkovém sněmu, která se hrozila pod náporu sporu rozpadnout. Následkem mohl být tak konec vlády, neboť CDU by s SPD bez CSU jen stěží našla ve Spolkovém sněmu potřebnou absolutní většinu.¹⁰⁴

3.1 „Masterplan Migration“

V březnu 2018 mluvil Horst Seehofer poprvé o „Masterplan Migration“ – plánu, který měl představovat řešení problémů německé a evropské azylové a migrační politiky.¹⁰⁵ Dokument vyjmenovává v 63 bodech opatření pro regulaci, řízení a omezení

¹⁰² Asylpolitik von CDU und CSU Merkel droht mit Richtlinienkompetenz. Tagesschau.de [online]. ARD-aktuell, ©, 18.06.2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/asylstreit-union-143.html>.

¹⁰³ Tamtéž.

¹⁰⁴ Union verkündet Durchbruch im Asylstreit - SPD zögert und meckert. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. Frankfurter Allgemeine Zeitung, ©2001-2019, 03.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/merkel-und-seehofer-erreichen-durchbruch-im-asylstreit-15671645.html>.

¹⁰⁵ Chronik eines Streits: Merkel, Seehofer und die Flüchtlingspolitik. ZDF [online]. 2.07.2018 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: <https://www.zdf.de/nachrichten/heute/chronologie-merkel-seehofer-fluechtlingspolitik-102.html>.

přistěhovalectví.¹⁰⁶ Celý migrační plán je rozdělen do několika částí: opatření v oblasti zemích původu, v oblasti tranzitních zemí, Evropské unie a na úrovni národní.

Opatření, které plán stanovuje v oblasti zemích původu, se týkají zmírňování příčin uprchlictví podporou zaměstnanosti, školní docházky, vytvářením dočasných a trvalých pracovních míst a rozšiřováním rozvojové spolupráce. Dále chce plán v této části prosadit zlepšení poradenství k dobrovolnému návratu a reintegraci a zpětného přebírání osob zeměmi původu.¹⁰⁷

Na úrovni tranzitních zemí vyjmenovává plán mimo jiné tato opatření: aktivace finančních prostředků EU pro oblasti konfliktů, osvěta o následcích uprchlictví, školení v pohraničním managementu, finanční podpora tranzitních zemí a budování potřebných kapacit v tranzitních státech.¹⁰⁸

V rámci Evropské unie plán požaduje posílení kontrol na vnitřních a vnějších hranicích EU a přeměnu Frontexu¹⁰⁹ na evropskou pohraniční policii. Další opatření, která jsou na tomto poli působnosti stanovena se týkají reformy společného azylového systému, zachování současného Dublinského systému a jeho zefektivnění, posílení struktur na vnější hranici podporou přijímacích center v Řecku a Itálii, vylepšení ubytovacích podmínek v Řecku, zamezení ilegálních pohybů migrantů uvnitř EU a důslednější prosazování migrační dohody EU s Tureckem.¹¹⁰

V posledním nejrozsáhlejším okruhu opatření týkajících se národní politiky volá migrační plán po zlepšení v oblasti sankčních možností státu například při zneužití dávek uprchlíky a při identifikaci osob. Požaduje zákon o imigraci kvalifikovaných pracovních sil pro zajištění řízení legální migrace do země. Navrhuje rovněž zřízení tzv.

¹⁰⁶ Verantwortung & Zusammenhalt: Der Masterplan Migration. Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. c2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/topthemen/DE/topthema-masterplan-migration/topthema-masterplan-migration.html>.

¹⁰⁷ Tamtéž, s. 4-7.

¹⁰⁸ Tamtéž, s. 8-9.

¹⁰⁹ Frontex je Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž. Vznikla v roce 2004 a mezi její hlavní úkoly patří poskytování pomoci státům v oblasti ochrany vnějších hranic EU, boj proti přeshraniční trestné činnosti, operace na moři pro zajištění ostrahy námořních hranic a řízení migrace. Co je to Frontex?: European border and coast guard agency. FRONTEX [online]. ©2019 [cit. 2020-01-01]. Dostupné z: <https://frontex.europa.eu/language/cs/>.

¹¹⁰ Verantwortung & Zusammenhalt: Der Masterplan Migration. Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. c2019, s. 10-11 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/topthemen/DE/topthema-masterplan-migration/topthema-masterplan-migration.html>.

„anker center“¹¹¹ – zařízeních zajišťující efektivní průběh azylové řízení¹¹², zlepšení pohraničních kontrol na vnější hranici Schengenu, kontroly na vnitřní hranici, posilování ochrany hranic, intenzivní „závojová pátrání“¹¹³, důsledné přezkoumání oprávnění na mezinárodní ochranu, zrychlení azylového řízení, určení dalších bezpečných zemí původu, posílení možnosti dobrovolného návratu, zabránění „zmizení“ migrantů prostřednictvím vyhošťovací vazby, reforma návratové směrnice EU a další řada opatření.¹¹⁴

Ve 27. bodě plánu spolkového ministerstva vnitra týkající se kontroly vnitřních hranic je pak podrobněji definován požadavek na zavedení kontrol na německo-rakouské hranici s cílem zamezit vstupu do země příslušníkům třetích zemí¹¹⁵, kteří jsou již zaregistrováni v jiné zemi EU. K realizaci tohoto bodu je stanovena nutnost uzavření dohod se zeměmi Evropské unie a v případě, že se státy budou zdráhat takovou dohodu o přímém vracení osob uzavřít, bude Německo vracet tyto osoby na rakouskou hranici na základě dohody s alpskou republikou. Pro tento účel je podle plánu nutné zřídit tzv. transitní centra, ze kterých by byly žadatelé o azyl vraceni do příslušných zemí.¹¹⁶

Seehofer plánoval představení „Masterplan Migration“ na 12. června 2018. Den předtím byl ale nucen prezentaci plánu přesunout kvůli sporu s kancléřkou.¹¹⁷ Samotné odkládání prezentace Seehoferova plánu vzbuzovalo u ostatních politických subjektů, i u

¹¹¹ *Ankunfts-, Entscheidungs- und Rückführungszentren (AnKER-Zentren).*

¹¹² Flyer "Masterplan Migration". Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. c2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/topthemen/DE/topthema-masterplan-migration/flyer-masterplan.html>.

¹¹³ „Závojová pátrání jsou zákonem povolená pátrání, která policii dovolují libovolnou osobu bez zjevného důvodu zadržet, prohledat nebo zkontrolovat její personálie.“ Prävention kompakt: Schleierfahndung. Die Kriminalpolizei [online]. Verlag Deutsche Polizeiliteratur, © [cit. 2019-09-08]. Dostupné z: [https://www.kriminalpolizei.de/service/praevention-kompakt.html?tx_contagged\[source\]=default&tx_contagged\[uid\]=380&cHash=af0b1b1fea132288f0372770cee563d1](https://www.kriminalpolizei.de/service/praevention-kompakt.html?tx_contagged[source]=default&tx_contagged[uid]=380&cHash=af0b1b1fea132288f0372770cee563d1).

¹¹⁴ Verantwortung & Zusammenhalt: Der Masterplan Migration. Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. c2019, s. 12-23 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/topthemen/DE/topthema-masterplan-migration/topthema-masterplan-migration.html>.

¹¹⁵ Příslušníci třetích zemí jsou občané zemí, které nejsou členy Evropské unie a dále nejsou občany Islandu, Lichtenštejnska, Švýcarska a Norska. Kdo je občan třetí země? Ministerstvo vnitra České republiky [online]. ©2019 [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kdo-je-obcan-treti-zeme.aspx>.

¹¹⁶ Verantwortung & Zusammenhalt: Der Masterplan Migration. Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. c2019, s. 12-13 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/topthemen/DE/topthema-masterplan-migration/topthema-masterplan-migration.html>.

¹¹⁷ NEFF, Benedict. Der grosse Ausbruch. Neue Zürcher Zeitung [online]. NZZ-Mediengruppe, ©2019, 15.6. 2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.nzz.ch/international/der-grosse-ausbruch-ld.1395374>.

obou koaličních partnerů CSU kontroverze, protože nikdo dlouho nevěděl, v čem Seehoferův plán, na který se tak často odvolával, spočívá.

Jádrem nového sporu v oblasti migrační a azylové politiky mezi kancléřkou a ministrem vnitra se stal již zmíněný bod 27 Seehoferova plánu na řízení a omezení migrace – a to otázka vracení žadatelů o azyl již na hranicích. Angela Merkelová trvala na současných platných opatřeních, kdy má každý žadatel o azyl právo být nejprve vpuštěn do země.¹¹⁸ Dalším důvodem, proč Seehoferův požadavek odmítala, byla obava z ještě větší ztráty solidarity v Evropě, neboť následky takového opatření by nesly státy na vnější hranici EU, tedy především Itálie a Řecko.¹¹⁹ S ostatními 62 body „Masterplan Migration“ Angela Merkelová souhlasila.¹²⁰

Rakouský kancléř Sebastian Kurz (ÖVP), který byl v červnu touto dobou v Berlíně, se nechal slyšet, že se do sporu zapojovat nebude, ačkoliv v důsledku požadavek přímo závisel na případné dohodě s alpskou republikou.¹²¹ Přesto se dalo předpokládat, že stanovisko Horsta Seehofera mu je bližší. Rakousko začalo od uzavření koaliční dohody po předčasných volbách do Národní rady v roce 2017 mezi ÖVP a FPÖ prosazovat nový přísnější kurz v azylové a uprchlické politice.¹²² Rakousko má horní hranici mimo jiné od roku 2016 a ta se každým rokem snižuje.¹²³ Spolková vláda v čele se Sebastianem Kurzem odmítá uprchlické kvóty a zasazuje se o zastavení sekundární migrace – v Rakousku se proto úmysl Horsta Seehofera uprchlíky, kteří už jsou registrováni v jiné zemi EU vůbec nepouštět do země, setkával převážně se

¹¹⁸ Tamtéž.

¹¹⁹ NEFF, Benedict. Zwischen Merkel und Seehofer gibt es einen neuen Konflikt – über das altbekannte Thema Asyl. *Neue Zürcher Zeitung* [online]. Zürich: NZZ-Mediengruppe, ©2019, 12.6.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.nzz.ch/international/seehofer-und-merkel-neue-grenzkonflikte-ld.1394185>.

¹²⁰ Tamtéž.

¹²¹ BAUMANN, Birgit. Kurz baut "Achse der Willigen" gegen Merkel. *Der Standard* [online]. ©2012-2020, 13.6. 2018 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://www.derstandard.at/story/2000081525567/kurz-baut-achse-der-willigen-gegen-angela-merkel>.

¹²² RADULOVIC, Zarko. „Neue Eiszeit für Flüchtlinge“. *Mediendienst Integration* [online]. ©2012-2020, 01.02.2018 [cit. 2020-01-05]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/artikel/oesterreich-tuerkis-blau-kurz-kickl-fpoe-oevp-fluechtlinge-asyl.html>.

Ve volbách do Národní rady v roce 2017 hrálo téma azylu a migrace u voličů stále velmi důležitou roli a stalo se jedním z nejdiskutovanějších témat v rámci předvolebních bojů. Viz odborná studie o rakouských parlamentních volbách: ŠEPTÁK, Miroslav. *Rakouské parlamentní volby 2017: Začátek éry Sebastiana Kurze*. *Středoevropské politické studie* [online]. 2018, 2018, XX(2) [cit. 2020-05-01]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/cepsr/article/view/11488/10304>.

¹²³ V roce 2018 činila 30 000, zatímco v roce 2019 25 000. NEUHAUSER, Julia a Iris BONAVIDA. *Asylanträge: Obergrenze wird nur zur Hälfte erfüllt*. *Die Presse* [online]. c2020, 27.12.2017 [cit. 2020-01-05]. Dostupné z: <https://www.diepresse.com/5344681/asylantrage-obergrenze-wird-nur-zur-halfte-erfullt>.

souhlasem.¹²⁴ Výsledkem nového kurzu rakouské azylové politiky se stala novela cizineckého práva, schválena Národní radou 5. července 2018.¹²⁵ Novela zpřísnila podmínku pro podání žádosti o rakouské státní občanství, o nějž uprchlík může zažádat teprve po deseti letech trvalého pobytu, místo původních šesti. Projevila se zde i úsporná opatření vlády v oblasti integrace. U osob s vysokou šancí na získání azylu byla omezena možnost využít integrační kurzy pouze v případě dostatečných prostředků na jejich financování. Novinkou se stala rovněž povinnost žadatelů o azyl odevzdat úřadům mobilní telefon a hotovost na pokrytí nákladů spojených s azylovým řízením nebo rychlejší odebrání statusu azylanta, pokud se osoba požívající ochrany vrátí na čas do své země původu.¹²⁶

Dne 13. června 2018 se Merkelová a Seehofer sešli ke dvou hodinové krizové schůzi v kancléřském úřadě. K nalezení přijatelného řešení pro obě strany sporu v této době nedošlo. Seehofer požadoval okamžité kroky, zatímco kancléřka trvala na nalezení řešení na celoevropské úrovni a získání souhlasu i ostatních států Evropské unie.¹²⁷

3.2 Eskalace sporu a summit EU

Kvůli trvajícím sporu o azylovou politiku mezi stranami Unie muselo být 14. června 2018 přerušeno zasedání Spolkového sněmu, aby se zákonodárci obou stran mohli poradit v oddělených místnostech.¹²⁸ Horst Seehofer na mimořádném zasedání CSU zdůraznil, že je připraven jednat „na vlastní pěst“, pokud nedojde ke vzájemné shodě v této otázce.¹²⁹ Angela Merkelová oproti tomu žádala své kolegy o trpělivost a podporu, kterou jí většina jejích spolustraníků rovněž vyjádřila. Řečníci po kancléřce kritizovali počínání

¹²⁴ FREY, Eric. Asylpolitik made in Austria – Eine Bewertung. Der Standard [online]. ©2020, 31.7.2018 [cit. 2020-01-05]. Dostupné z: <https://www.derstandard.at/story/2000084430549/asylpolitik-made-in-austria-eine-bewertung>.

¹²⁵ Nationalrat beschließt neuerliche Verschärfung des Fremdenrechts. Republik Österreich Parlament [online]. ©, 05.07.2018 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: https://www.parlament.gv.at/PAKT/PR/JAHR_2018/PK0829/index.shtml.

¹²⁶ BONAVIDA, Iris. Asyl – die nächste Verschärfung. Die Presse [online]. ©2020, 18.04.2018 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://www.diepresse.com/5408175/asyl-die-nachste-verscharfung>.

¹²⁷ Chronik eines Streits: Merkel, Seehofer und die Flüchtlingspolitik. ZDF [online]. 02.07.2018 [cit. 2018-11-28]. Dostupné z: <https://www.zdf.de/nachrichten/heute/chronologie-merkel-seehofer-fluechtlingspolitik-102.html>.

¹²⁸ Plenarprotokoll 19/39. DIP [online]. Deutscher Bundestag, ©, 14.6.2018 [cit. 2020-01-02]. Dostupné z: <http://dipbt.bundestag.de/dip21/btp/19/19039.pdf>.

¹²⁹ Konflikt zwischen CDU und CSU eskaliert. ZEIT ONLINE [online]. 14. 6. 2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-06/bundestag-unterbricht-sitzung-wegen-asylstreit-der-union>.

Seehofera i skutečnost, že jeho „Masterplan Migration“ ještě ani nedostali k nahlédnutí.¹³⁰

Už den předtím na výše zmiňované krizové schůzi se německá kancléřka snažila přesvědčit Seehofera o kompromisu vracet již na hranicích žadatele, kteří se po neúspěšném prvním pokusu pokouší získat azyl podruhé. Seehofer nadále trval na nutnosti vracet okamžitě za prvé žadatele registrované v jiné zemi EU, a za druhé migranty, kteří nemají potřebné doklady.¹³¹

Angela Merkelová vyjádřila ochotu vyjednat s příslušnými státy EU bilaterální dohody a na základě nich vracet žadatele, kterým už azylové řízení probíhá v jiné zemi. O svém celoevropském řešení se snažila kancléřka ministra přesvědčit marně. Seehofer byl nadále neústupný a vyjádřil svou připravenost učinit jednostranné kroky a svévolně nařídit vrácení určité skupiny žadatelů o azyl již na hranicích.¹³²

V souvislosti s návrhem Seehofera se objevovaly pochybnosti o kontrolách hranic. Pokud by Německo vrátilo uprchlíky již na hranici, mohlo by se Rakousko cítit nuceno jednat a uzavřít hranici s Itálií z obavy, že by se zamítnutí žadatelé v zemi dlouhodobě zdržovali.¹³³ Dalším slabým místem migračního plánu zůstávala také otázka, co by se stalo s odmítnutými žadateli, kdo by provedl jejich řízení a zda by je Itálie vzala zpět. Herbert Kickl (FPÖ), tehdejší rakouský ministr vnitra, zdůraznil připravenost Rakouska zavřít po vzoru Německa hranice pro již v systému Eurodac registrované uprchlíky, pokud by se Německo rozhodlo jednat jednostranně.¹³⁴ Varovné hlasy zaznívaly i z dalších míst rakouské politiky. Zemský hejtman Burgenlandu Hans Peter Doskozil (SPÖ) prohlásil, že Rakousko by mohlo v takovém případě zamezit v Německu odmítnutým migrantům přístup zpět do země.¹³⁵

¹³⁰ Tamtéž.

¹³¹ Tamtéž.

¹³² Chronik eines Streits: Merkel, Seehofer und die Flüchtlingspolitik. ZDF [online]. 2.07.2018 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: <https://www.zdf.de/nachrichten/heute/chronologie-merkel-seehofer-fluechtlingspolitik-102.html>.

¹³³ SCHULER, Katharina, Lisa CASPARI, Steffen DOBBERT, Tilman STEFFEN a Marlies UKEN. Asylpolitik : Die fünf Mythen der CSU. ZEIT ONLINE [online]. 19. 6. 2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-06/asylpolitik-csu-fluechtlinge-eu-zurueckweisungen-dublin-verfahren>.

¹³⁴ BLEI, Bianca. Zurückweisung an deutscher Grenze ist schon Realität. Der Standard [online]. ©2020, 18. 6. 2018 [cit. 2020-01-02]. Dostupné z: <https://www.derstandard.at/story/2000081809982/seehofers-masterplan-zurueckweisung-an-der-grenze-ist-schon-realitaet>.

¹³⁵ SCHULER, Katharina. Asylstreit : Was will Seehofer anders machen als Merkel?. ZEIT ONLINE [online]. 20.6.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-06/asylstreit-angela-merkel-horst-seehofer-fluechtlinge-grenze-zurueckweisungen>.

Dne 18. června 2018 se CSU a CDU dohodly na přesunutí sporu o azylovou politiku do konání summitu Evropské unie, naplánovaného na 28. června 2018. Do té doby svolil Seehofer dát kancléřce čas na sjednání bilaterálních dohod a zkusit najít řešení celého problému na celoevropské úrovni.¹³⁶ Merkelová při této příležitosti upozornila ministra vnitra na svou pravomoc vydávat politické direktivy¹³⁷ (*Richtlinienkompetenz*), kterou může využít, jestliže by se Seehofer skutečně rozhodl jednat „na vlastní pěst“.

Ve dvoutýdenní lhůtě započala kancléřka rozhovory se státy Evropské unie, s cílem nalézt konsensus v rámci německé „Asylstreit“ na evropské úrovni. Před samotným summitem Evropské unie došlo 24. června 2018 ke kancléřkou plánovanému neformálnímu setkání předsedů vlád šestnácti států EU k otázkám migrace a azylu. K jednoznačnému pokroku v této oblasti na zasedání nedošlo.¹³⁸

Větší pokrok zaznamenal až zmiňovaný summit EU. Na něm se státy shodly na přísnějším kurzu evropské azylové a migrační politiky. Dohodnuto bylo mimo jiné umístování uprchlíků zachráněných na moři do přijímacích center, posílení Frontexu, lepší řízení sekundární migrace¹³⁹ či intenzivnější ochrana vnějších hranic EU. Kancléřka během jednání zdůraznila důležitost dodržování platné evropské legislativy a aby uprchlíci neměli možnost si sami vybírat zemi, ve které požádají o azyl.¹⁴⁰

Merkelové se navíc povedlo na summitu vyjednat bilaterální dohody o přímém vracení žadatelů o azyl s Řeckem a Španělskem. Oba jihoevropské státy podporovaly reformu evropského azylového systému založeného na solidárním a spravedlivém principu přerozdělování žadatelů o azyl, a tedy i přechodná opatření v této oblasti.¹⁴¹ Španělský premiér Pedro Sánchez zdůvodnil své otevřené stanovisko snahou Madridu

¹³⁶ Chronik eines Streits: Merkel, Seehofer und die Flüchtlingspolitik. ZDF [online]. 2.07.2018 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: <https://www.zdf.de/nachrichten/heute/chronologie-merkel-seehofer-fluechtlingspolitik-102.html>.

¹³⁷ Někdy též nazývána jako „kancléřský princip“ – ministři sice nesou vlastní odpovědnost a samostatnost při vykonávání funkce ve svém resortu, ale stále musí jednat podle direktivy, který udává kancléřka. Asylpolitik von CDU und CSU Merkel droht mit Richtlinienkompetenz. Tagesschau.de [online]. ARD-aktuell, ©, 18.06.2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/asylstreit-union-143.html>.

¹³⁸ Merkel plant offenbar Sondergipfel [online]. ARD-aktuell, c, 17.6. 2018 [cit. 2018-11-20]. Dostupné z: <http://www.tagesschau.de/inland/asylstreit-union-127.html>.

¹³⁹ Sekundární migraci se rozumí pohyb žadatele o azyl z jednoho státu do druhého uvnitř určitého sdružení států. KURBY, Pierre. Was ist Primärmigration? Was ist Sekundärmigration? Bedeutung und Definition erklärt. Bedeutung Online [online]. [cit. 2019-12-30]. Dostupné z: <https://www.bedeutungonline.de/was-ist-primaermigration-was-ist-sekundaermigration-bedeutung-und-definition-erklart/>.

¹⁴⁰ EU-Gipfel beschließt strengere Asylpolitik. Deutsche Welle [online]. 29.06.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/eu-gipfel-beschlie%C3%9Ft-strengere-asylpolitik/a-44451707-0>.

¹⁴¹ Deutschland einigt sich mit Spanien und Griechenland auf Rücknahme-Abkommen. Deutsche Welle [online]. ©2020, 29.06.2018 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/deutschland-einigt-sich-mit-spanien-und-griechenland-auf-r%C3%BCcknahme-abkommen/a-44089168>.

jednat solidárně a posilovat vztahy mezi oběma vládami.¹⁴² Tehdejší řecký předseda vlády Alexis Tsipras viděl v dohodě prostředek, který může pomoci zmírnit problém převaděčství a ilegální migrace.¹⁴³ Kancléřka avizovala rovněž příslibení možných podobných dohod o rychlejším přebírání uprchlíků v tzv. Dublin případech od dalších čtrnácti států EU.¹⁴⁴ Některé státy, mezi nimi Polsko, Česká republika a Maďarsko, ale existenci takové dohody či příslibu později dementovaly.¹⁴⁵ Andrej Babiš, předseda vlády České republiky, prohlásil, že o takové dohodě s Německem vyjednávat nehodlá. Giuseppe Conte, italský premiér, ujednání s Německem rovněž odmítl. Příslib dostalo Německo hlavně od zemí Beneluxu, skandinávských a baltských států, ze kterých do Německa přicházelo jen nepatrné množství případných žadatelů o azyl.¹⁴⁶

3.3 Výsledky summitu EU

Ačkoliv se německé kancléřce podařilo vyjednat dvě dohody o zpětném přebírání žadatelů o azyl a získat přísliby dalších států EU, nebyl Seehofer s jejími výsledky spokojen a nepovažoval je za ekvivalentní vlastnímu návrhu. Jeho skepsi ještě posílila skutečnost, že většinou se jednalo pouze o přísliby, nikoliv jasné dohody a že některé země i existenci těchto příslibů popřely.¹⁴⁷

Výsledky summitu EU z konce června shrnula kriticky i část odborné veřejnosti – mezi nimi například Anna Lübke, právnička zabývající se rovněž uprchlickým právem

¹⁴² Deutschland einigt sich mit Spanien und Griechenland auf Asylabkommen. Handelsblatt [online]. ©2020, 29.06.2018 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/politik/international/eu-gipfel-deutschland-einigt-sich-mit-spanien-und-griechenland-auf-asylabkommen/22752710.html?ticket=ST-279321-zf4WE7pyPmz7UGE3061a-ap5>.

¹⁴³ Tsipras zu bilateraler Vereinbarung mit Deutschland bereit. ZEIT ONLINE [online]. 28. 6. 2018 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/ausland/2018-06/eu-asylpolitik-angela-merkel-alexis-tsipras-fluechtlinge>.

¹⁴⁴ V tzv. „Dublin případech“ se jedná o žádosti o azyl, za které je příslušná jiná země EU a ve které je žadatel už zaregistrován. Wie ging es mit den 13.000 österreichischen Dublin-Fällen aus 2016 weiter?. Salzburger Nachrichten [online]. 27.07.2018 [cit. 2018-11-30]. Dostupné z: <https://www.sn.at/politik/innenpolitik/wie-ging-es-mit-den-13-000-oesterreichischen-dublin-faellen-aus-2016-weiter-15618388>.

¹⁴⁵ Chronik eines Streits: Merkel, Seehofer und die Flüchtlingspolitik. ZDF [online]. 2.07.2018 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: <https://www.zdf.de/nachrichten/heute/chronologie-merkel-seehofer-fluechtlingspolitik-102.html>.

¹⁴⁶ KLINGST, Martin, Ulrich LADURNER a Michael THUMANN. Ein Kompromiss – und viele Fragen offen. DIE ZEIT. 2018, 73(28), 1.

¹⁴⁷ FÜRSTENAU, Marcel. Asyl-Streit geht in die Verlängerung. Deutsche Welle [online]. ©2019, 02.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/asyl-streit-geht-in-die-verl%C3%A4ngerung/a-44483758>.

a členka Rady pro migraci.¹⁴⁸ Dle jejího vyjádření pro Netzwerk Fluchtforschung¹⁴⁹ nepřinesl summit nic nového, a tedy ani žádné přijatelné řešení, které by bylo srovnatelné se Seehoferovým požadavkem unilaterálního vracení migrantů z hranic.

Obsahem společného prohlášení ze summitu EU byl vyjádřený záměr uzavřít hranice pro nelegální migranty, zabránit jim vstoupit do Evropy a za tímto účelem rozvíjet spolupráci se státy na vnější hranici EU. Prohlášení plně externalizačních plánů, jak co nejlépe izolovat Evropu před zbytkem světa, se k tématu sekundární migrace vyjadřuje jen okrajově a nezmiňuje nic konkrétního.¹⁵⁰

První červencový den 2018 se CDU a CSU nedokázaly na oddělených poradách v Berlíně a Mnichově shodnout na tom, do jaké míry jsou výsledky snahy kancléřky z Bruselu dostačující. Horst Seehofer je označil za nedostatečné, zatímco Angela Merkelová si byla jistá, že splňují požadavky spolkového ministra vnitra.¹⁵¹ Seehofer proto následně nabídl před svými stranickými kolegy svou rezignaci, jak na post předsedy CSU, tak na funkci spolkového ministra vnitra. Pod tlakem spolustraníků ale nakonec svůj úmysl odložil do dalšího rozhovoru s kancléřkou naplánovaného na následující den, na kterém, jak dal najevo, měla záviset jeho další politická kariéra.¹⁵²

3.4 Nalezení kompromisu mezi CDU a CSU

Po dlouhé diskuzi mezi kancléřkou a Horstem Seehoferem na plánovaném vyjednávání v centrále CDU v Berlíně 2. července 2018 se nakonec podařilo najít kompromis ve sporu o azylovou a uprchlickou politiku.¹⁵³ Tak jako mnohokrát předtím, jak během eskalace konfliktu okomentoval Jakub Eberle, výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů: „*Je potřeba si uvědomit jednu věc, která se děje mezi CDU a CSU, jak historicky,*

¹⁴⁸ Der Rat für Migration je německá organizace vědců a vědkyň z různých odvětví zabývajících se problematikou migrace, uprchlictví a integrace.

¹⁴⁹ Netzwerk Fluchtforschung je síť vědců a vědkyň z celého Německa zabývajících se problematikou nucené migrace, azylu a uprchlictví.

¹⁵⁰ LÜBBE, Anna. Was wurde auf dem EU-Gipfel erreicht, und was bedeutet es für den Asylstreit?. Netzwerk Fluchtforschung [online]. ©2019, 02.07.2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://fluechtlingsforschung.net/was-wurde-auf-dem-eu-gipfel-erreicht-und-was-bedeutet-es-fur-den-asylstreit/>.

¹⁵¹ Chronik eines Streits: Merkel, Seehofer und die Flüchtlingspolitik. ZDF [online]. 2.07.2018 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: <https://www.zdf.de/nachrichten/heute/chronologie-merkel-seehofer-fluechtlingspolitik-102.html>.

¹⁵² FÜRSTENAU, Marcel. Asyl-Streit geht in die Verlängerung. Deutsche Welle [online]. ©2019, 02.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/asyl-streit-geht-in-die-verl%C3%A4ngerung/a-44483758>.

¹⁵³ Chronik eines Streits: Merkel, Seehofer und die Flüchtlingspolitik. ZDF [online]. 2.07.2018 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: <https://www.zdf.de/nachrichten/heute/chronologie-merkel-seehofer-fluechtlingspolitik-102.html>.

tak poslední tři roky od migrační krize v létě 2015 – opakuje se tady spirála významné rétorické eskalace, která byla vidět například už při debatách o horní hranici pro přijímání uprchlíků a dalších opatření, která se pak vždy vyřeší nějakým ušmudlaným kompromisem. ¹⁵⁴

Pozdě večer oznámil Horst Seehofer médiím: *„Po velmi intenzivních vyjednáváních mezi CDU a CSU jsme se shodli. Máme jasnou dohodu, jak chceme v budoucnu zabránit ilegální migraci na hranicích mezi Německem a Rakouskem. (...) Jsem rád, že se povedlo najít vzájemnou shodu. Opět se jednou ukázalo, že se vyplatí bojovat za přesvědčení. A to, co se teď povedlo domluvit, je opravdu jasná, pro budoucnost velmi, velmi trvalá dohoda. Tato dohoda, která ve všech třech bodech, které hned uslyšíte, odpovídá mé představě, mi dovoluje, abych nadále vedl úřad Spolkového ministerstva vnitra.* ¹⁵⁵

Jádrem kompromisu CSU a CDU se stalo zřízení tzv. tranzitních center na německo-rakouské hranici, odkud by byli zamítnutí žadatelé o azyl na základě dohod uzavřených s příslušnými státy vraceni zpět do těchto států už při pohraničních kontrolách. V tranzitních centrech by platil podobně jako v centrech na letištích extrateritoriální režim a osoby v něm by tedy z právního hlediska do země nepřicestovaly a mohly by být v souladu s bilaterálními dohodami vráceni do příslušných zemí EU.

Oba předsedové stran Unie hodnotily dosažený kompromis k zabránění ilegální migrace pozitivně.¹⁵⁶ Tříbodové prohlášení společné frakce CSU/CDU o novém pohraničním režimu rovněž stanovilo, že pokud se státy budou zdráhat uzavřít dohodu o

¹⁵⁴ KUBÁTOVÁ, Eliška. Poslední dny do politické smrti Merkelové? Cesta je v „ušmudlaném kompromisu“, říká expert. Info.cz [online]. ©2001-2020, 27.6.2018 [cit. 2020-03-26]. Dostupné z: <https://www.info.cz/evropska-unie/posledni-dny-do-politicke-smrti-merkelove-cesta-je-v-usmudlanem-kompromisu-rika-expert-33045.html>.

¹⁵⁵ Doslovné znění v originále: *„Wir haben uns nach sehr intensiven Verhandlungen zwischen CDU und CSU geeinigt. Wir haben eine klare Vereinbarung, wie wir die illegale Migration in der Zukunft an den Grenzen zwischen Deutschland und Österreich verhindern. Die Einzelheiten werden Ihnen dazu die beiden Generalsekretäre jetzt gleich vortragen. Ich bin froh, dass diese Einigung gelungen ist. Es hat sich wider einmal geheigt: Es lohnt sich, für eine Überzeugung zu kämpfen. Und das, was jetzt vereinbart ist, ist wirklich eine klare, für die Zukunft sehr, sehr haltbare Übereinkunft. Diese klare Übereinkunft, die in allen drei Punkten, die Sie gleich hören werden, meiner Vorstellung entspricht, erlaubt mir, dass ich das Amt des Bundesministeriums des Innern, für Bau und Heimat weiterführe.“* CDU und CSU einigen sich im Asylstreit. Tagesschau.de [online]. 03.07.2018 [cit. 2018-11-29]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/asylstreit-117.html>.

¹⁵⁶ Union verkündet Durchbruch im Asylstreit – SPD zögert und meckert. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. Frankfurter Allgemeine Zeitung, ©2001-2019, 03.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/merkel-und-seehofer-erreichen-durchbruch-im-asylstreit-15671645.html>.

přímém vracení žadatelů o azyl, budou tito vraceni zpět do Rakouska, a to na základě dohody s alpskou republikou.¹⁵⁷

Dočasné kontroly probíhají pouze na 815 kilometrů dlouhé německo-rakouské hranici a nepřetržitě jen na třech přechodech. Rakousko hrálo v celém dosaženém kompromisu Unie klíčovou roli jako jedna z nejdůležitějších tranzitních zemí. V případě neexistence dohody s příslušnými státy by Německo bylo odkázáno na spolupráci s alpskou republikou, která se ale k celé záležitosti stavěla rezervovaně.¹⁵⁸

Po nalezení kompromisu v „Asylstreit“ reagovalo Rakousko společným prohlášením kancléře Sebastiana Kurze (ÖVP), tehdejšího vicekancléře Heinze-Christiana Stracheho (FPÖ) a tehdejšího ministra vnitra Herberta Kickla (FPÖ) o vlastních opatřeních.¹⁵⁹ V rakouském prohlášení stálo, že pokud se kompromis stane stanoviskem celé německé vlády, bude Rakousko nuceno podniknout vlastní kroky, a to zejména ty týkající se ochrany svých jižních hranic.¹⁶⁰

3.5 Reakce na probíhající debatu o azylové a migrační politice

Podobně jako tomu bylo v roce 2015, kdy se německá vláda rozhodla přijmout uprchlíky směřující do země, hodnotili politici i odborníci jádro sporu mezi CSU a CDU různě. O tom, zda mohou být žadatelé o azyl vraceni na hranicích se v Německu debatuje už od roku 2015. Aktuální právní situace zní následovně: *„Cizinec, který chce přicestovat nezákonně, bude na hranici vrácen (zákon o pobytu § 15, odst. 1). Avšak podle platného německého a evropského práva má každý žadatel o azyl v Německu nárok na individuální přezkoumání své žádosti. Bez tohoto přezkoumání nemůže být navrácen.“*¹⁶¹

¹⁵⁷ Prohlášení v doslovném znění: *„Wir vereinbaren zur besseren Ordnung, Steuerung und Begrenzung der Sekundärmigration: 1. Wir vereinbaren an der deutsch-österreichischen Grenze ein neues Grenzregime, das sicherstellt, dass wir Asylbewerber, für deren Asylverfahren andere EU-Länder zuständig sind, an der Einreise hindern. 2. Wir richten dafür Transitzentren ein, aus denen die Asylbewerber direkt in die zuständigen Länder zurückgewiesen werden (Zurückweisung auf Grundlage einer Fiktion der Nichteinreise). Dafür wollen wir nicht unabgestimmt handeln, sondern mit den betroffenen Ländern Verwaltungsabkommen abschließen oder das Benehmen herstellen. 3. In den Fällen, in denen sich Länder Verwaltungsabkommen über die direkte Zurückweisung verweigern, findet die Zurückweisung an der deutsch-österreichischen Grenze auf Grundlage einer Vereinbarung mit der Republik Österreich statt.“* Asylstreit beigelegt So sieht die Einigung aus. Tagesschau.de [online]. ARD-aktuell, ©, 03.07.2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/einigung-asylstreit-wortlaut-101.html>.

¹⁵⁸ KLINGST, Martin, Ulrich LADURNER a Michael THUMANN. Ein Kompromiss – und viele Fragen offen. DIE ZEIT. 2018, 73(28), 1.

¹⁵⁹ Asylkompromiss: Regierung kritisch zu Vertrag mit Deutschland. Die Presse [online]. ©2020, 03.07.2018 [cit. 2020-01-01]. Dostupné z: <https://www.diepresse.com/5458159/asylkompromiss-regierung-kritisch-zu-vertrag-mit-deutschland>.

¹⁶⁰ Tamtéž.

¹⁶¹ Abschiebungen und "freiwillige Ausreisen". Mediendienst Integration [online]. ©2012-2019 [cit. 2019-09-10]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/migration/flucht- asyl/abschiebungen.html>.

Podle některých byl požadavek na vracení žadatelů o azyl již na hranici v souladu se zákony. Obhájci tohoto stanoviska se odvolávali především na paragraf 18 německého azylového zákona, kde je stanoveno: „*Cizinci je zabráněno vstupu do země, jestliže přicestoval z bezpečného třetího státu nebo jsou k dispozici důkazy o tom, že je jiný stát příslušný za provedení azylového řízení na základě evropských právních předpisů nebo mezinárodních úmluv (...)*“.¹⁶² Na straně druhé bývá odkazováno na to, že Německo je vázáno rovněž právem evropským, které má přednost před tím národním.¹⁶³

Druhá část odborné veřejnosti stavící se proti návrhu kriticky argumentovala tím, že takový požadavek předpokládá trvalé pohraniční kontroly a ty jsou možné jen dočasně (kromě výjimek). Další argument se odvolává na Dublinskou úmluvu, podle které je za provedení azylového řízení za normálních podmínek odpovědná první země EU, do níž žadatel přicestoval ze třetí země. Dublinská úmluva stanovuje další doplňková kritéria, která není možné při podmínkách pohraničních kontrol řádně přezkoumat.¹⁶⁴

Podle spolkové vlády je možnost vracení žadatelů o azyl z hranic nejen v souladu s azylovým zákonem, ale rovněž s Dublinským nařízením. Pro navrhované opatření je i skutečnost, že kritizované Dublinské nařízení, které možnost přemístění žadatelů do příslušných zemí již stanovuje, má v praxi jen malou účinnost.¹⁶⁵

V souvislosti s probíhající debatou o azylové a uprchlické politice vydal k požadavku CSU na vracení určité skupiny žadatelů o azyl již na německé hranici svoje stanovisko v červnu 2018 i Německý institut pro lidská práva.¹⁶⁶ V něm doporučoval německé vládě nepodnikat takové kroky. Upozornil na možnou „řetězovou reakci“, kdy by se obdobně mohly zachovat i další státy. Institut odsoudil takový požadavek jako nesolidární a z hlediska evropského práva jako kontroverzní. Institut argumentoval i tím, že je nutné podle Dublin III nařízení nejprve provést azylové řízení a zjistit příslušnost za posouzení žádosti o azyl. To je určitou dobu trvající proces, který nelze provádět na hranicích. Požadavek je nutně podmíněn trvalými pohraničními kontrolami, což by bylo

¹⁶² Asylgesetz (AsylG): § 18 Aufgaben der Grenzbehörde. Gesetze im Internet [online]. Bundesministerin der Justiz und für Verbraucherschutz, Bundesamt für Justiz [cit. 2019-09-09]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/asylvfg_1992/___18.html.

¹⁶³ Nadřazenost evropského práva. EUR-Lex [online]. Evropská unie, ©1998-2019 [cit. 2019-09-09]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM%3A114548>.

¹⁶⁴ HÖPPNER, Stephanie. Juristen uneins im Asylstreit. Deutsche Welle [online]. ©2019, 30.06.2018 [cit. 2019-09-09]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/juristen-uneins-im-asylstreit/a-44455913>.

¹⁶⁵ Tamtéž.

¹⁶⁶ CREMER, Hendrik. Zurückweisungen von Flüchtlingen an der Grenze? Eine menschen- und europarechtliche Bewertung. Deutsches Institut für Menschenrechte [online]. ©2019, 19. 6. 2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://www.institut-fuer-menschenrechte.de/publikationen/show/zurueckweisungen-von-fluechtlingen-an-der-grenze-1/>.

v rozporu s evropským právem. Je sice možné zamezit vstupu do země určité skupině osob, jak institut dál argumentuje, ale jedná-li se o osoby hledající azyl, je situace trochu odlišná a bylo by to porušením Ženevské úmluvy o uprchlících.¹⁶⁷

Další organizací, která se na návrh Seehofera dívala kriticky, byla Rada pro migraci. Ve svém tiskovém sdělení z 22. června 2018 zveřejnila kritický postoj k úmyslu zpřísnit azylové právo. Argumentovala poukázáním na rozpor mezi nařízením Dublin III a myšlenkou evropské solidarity, protože následkem by bylo zatížení především jihoevropských států.¹⁶⁸

Úmysl zřídit v blízkosti hranic tranzitní centra zkritizovala rovněž organizace Pro Asyl zasazující se o práva a ochranu uprchlíků. Nutit žadatele o azyl v takových uzavřených centrech pobývat, je podle organizace právně kontroverzní.¹⁶⁹ Podle Pro Asyl, odvolávající se na Evropské azylové právo, je zřízení zmíněných center možné na vnější hranici EU, ale nikoliv na vnitřní. Bilaterální smlouvou nelze nahradit Dublinské řízení. Co Dublinská úmluva dovoluje v tomto směru, je pouze domluva států na případném zefektivnění samotného řízení. Dalším protiargumentem je podle organizace nemožnost provést samotné přezkoumání odpovědnosti za žadatele o azyl během 48 hodin, jelikož pouhé zjištění příslušné země ještě není směrodatné. O tom, který stát je skutečně odpovědný za provedení azylového řízení, rozhodují i další faktory, které musí být vzaty v úvahu. Pro Asyl zdůraznila, že „Fiktion der Nichteinreise“¹⁷⁰ na kterém stojí kompromis Unie, se zakládá na pohraničních kontrolách, kterými musí uprchlíci projít, aby z právního hlediska přicestovali do země. To by ale znamenalo trvalé kontroly na hranicích, a to je proti Schengenskému hraničnímu kodexu.¹⁷¹

¹⁶⁷ Tamtéž.

¹⁶⁸ Migrationspolitik funktioniert nicht mit nationalen Alleingängen: Pressemitteilung des Rats für Migration vom 22.06.2018. Rat für migration [online]. 22. 6. 2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://rat-fuer-migration.de/2018/06/22/pm-migrationspolitik-funktioniert-nicht-mit-nationalen-alleingaengen/>.

¹⁶⁹ »Transitzentren«: Die Union und ihre Fiktion der Rechtmäßigkeit. PRO ASYL [online]. 05.07.2018 [cit. 2019-08-26]. Dostupné z: <https://www.proasyl.de/news/transitzentren-die-union-und-ihre-fiktion-der-rechtmaessigkeit/>.

¹⁷⁰ „Fikce nepřicestování“ je konstrukt právní povahy, který se v kompromisu Unie objevil jakožto podklad pro navrácení žadatelů o azyl z hranic. „Fiktion der Nichteinreise“ je předpokladem pro zřízení tranzitních center, ve kterých se sice osoba fakticky nachází na německé půdě, ale z právního hlediska nikoliv a tranzitní centra platí pouze jako přechodná zóna. KURBY, Pierre. Was bedeutet „Fiktion der Nichteinreise“? Was ist damit gemeint?. Bedeutung Online [online]. [cit. 2019-09-21]. Dostupné z: <https://www.bedeutungonline.de/was-bedeutet-fiktion-der-nichteinreise-was-ist-damit-gemeint/>.

¹⁷¹ Tamtéž.

3.6 Kritika opozice

Už během přerušení zasedání Spolkového sněmu kvůli unijnímu sporu o 27. bod migračního plánu v červnu 2018 se začalo mluvit o vládní krizi. Opozice, tvořená stranami AfD, FDP, Die Linke a Bündnis 90/Die Grünen, po celou dobu sporu převážně kritizovala jednání Horsta Seehofera a CSU. Většina stran považovala neústupnost Seehofera v otázce navrácení žadatelů o azyl za taktizování s cílem získat zpět voliče AfD s ohledem na blížící se volby a hrozící ztrátě absolutní většiny v bavorském zemském sněmu.

K tomuto přesvědčení se hlásili i předsedové frakce Alternativy pro Německo ve Spolkovém sněmu – Alice Weidelová a Alexander Gauland¹⁷², stejně jako Die Linke, která přirovnávala jednání CSU k AfD a její předsedkyně Sahra Wagenknechtová dokonce vzývala kancléřku k ukončení vládní koalice, která podle ní není schopna dále vykonávat svou práci. Za „nezodpovědné“ považovali jednání Seehofera i předsedové frakce strany Zelených Katrin Göring-Eckardtová a Anton Hofreiter, podle nichž Seehofer jen ohrožuje hodnoty solidarity a humanity.¹⁷³

Jiné stanovisko oproti tomu zastávala Svobodná demokratická strana, jejíž předseda Christian Lindner se po dobu trvání sporu přikláněl k názoru Horsta Seehofera a podporoval možnost Německa jednat bez zbytku Evropy, pokud by na summitu EU nedošlo k nalezení shody mezi členskými státy.¹⁷⁴

Poté co Horst Seehofer nabídl svou rezignaci na post předsedy CSU a ministra vnitra, vyjadřovali se jednotliví lídři opozičních stran až na ojedinělé pro jeho odstoupení a za jeho nabídkou viděli pouhý taktický manévr. Die Linke, která se již dříve vyslovovala pro ukončení koalice, by odstoupení Seehofera uvítala, jak uvedl její předseda Bernd Riexinger. Ve stejném smyslu se vyjádřil i předseda frakce Zelených Anton Hofreiter, jehož strana nevyklučovala možnost podílet se na vládní koalici, pokud by se ta současná rozpadla.¹⁷⁵

¹⁷² Ich wünsche SPD und Union viel Glück bei Neuwahlen“ [online]. Frankfurter Allgemeine Zeitung, ©2001-2019, 14.06.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/asylstreit-der-union-so-reagieren-die-oppositionsparteien-15640029.html>.

¹⁷³ Tamtéž.

¹⁷⁴ Tamtéž.

¹⁷⁵ OPPOSITION ZUM UNIONSSTREIT: „Wir sind bereit Verantwortung zu übernehmen, wenn es sich lohnt“. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. Frankfurter Allgemeine Zeitung, ©2001-2019, 02.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/opposition-reagiert-unterschiedlich-auf-unionsstreit-15670058.html>.

FDP oproti ostatním opozičním stranám opět projevila pochopení, ačkoliv Seehoferovu nabídku k rezignaci hodnotila kriticky. Podle předsedy Christiana Lindnera byly výsledky summitu Evropské unie velmi „vážní“.¹⁷⁶

3.7 Role SPD a dohoda vládní koalice

SPD po celé týdny trvání konfliktu o azylovou a uprchlickou politiku jen bezradně sledovala spor mezi koaličními partnery a nijak výrazně do něho nezasáhla. Omezila se pouze na několik výzev k ukončení rozepří, ačkoliv nepřímo podporovala stanovisko Angely Merkelové, a tedy celoevropské řešení sporu.¹⁷⁷ Média za možný důvod nečinnosti SPD udávala její obavy z dalšího vyostření sporu a možných předčasných voleb, přičemž volební preference sociálních demokratů byly velmi nízké.¹⁷⁸

Na tiskové konferenci 2. července 2018 se tehdejší předsedkyně SPD Andrea Nahlesová vyjádřila k trvajícím sporu a vyzvala k ukončení „dramatu“ v Unii, kde se podle jejích slov někteří nacházeli na „nebezpečném egotripu“. Andrea Nahlesová a vicekancléř a ministr financí Olaf Scholz (SPD) svolali na večer 2. července koaliční výbor a předsednictvo SPD schválilo v ten samý den vlastní návrh na řešení migrační politiky – tzv. „Fünf-Punkte-Plan“, ve kterém odmítli jakékoliv unilaterální jednání.¹⁷⁹ Na poslední chvíli si tak SPD uvědomila, že je také součástí vlády. Plán, který předložila z velké části však tvořily jen prázdné formulace o boji proti příčinám migrace a ochraně vnějších hranic.¹⁸⁰

SPD ve svém pěti bodovém plánu navrhla několik opáření týkajících se boje proti příčinám uprchlictví, odmítnutí nacionálního jednání v oblasti vracení žadatelů o azyl už na hranicích, podpora členských států na vnějších hranicích EU, lepší ochrana vnějších hranic a nutnosti imigračního zákona, který by reguloval imigraci kvalifikovaných pracovníků do Německa.¹⁸¹

¹⁷⁶ Tamtéž.

¹⁷⁷ OTTO, Ferdinand. Merkel sticht SPD. ZEIT ONLINE [online]. 6. 7. 2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-07/asylkompromiss-spd-perspektive-unionsfraktion-asylstreit>.

¹⁷⁸ Tamtéž.

¹⁷⁹ SPD-Chefin zum Streit in der Union „Der Geduldsfaden wird dünner“. SPD [online]. c2019, 02.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.spd.de/aktuelles/detail/news/der-geduldsfaden-wird-duenner/02/07/2018/>.

¹⁸⁰ OTTO, Ferdinand. Merkel sticht SPD. ZEIT ONLINE [online]. 6. 7. 2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-07/asylkompromiss-spd-perspektive-unionsfraktion-asylstreit>.

¹⁸¹ Beschluss des SPD-Parteivorstands am 2. Juli 2018 - Miteinander statt Gegeneinander - Fünf Punkte für eine europäische Migrations- und Flüchtlingspolitik. SPD [online]. c2019, 02.07.2018 [cit. 2019-08-20].

Po zasedání koaličního výboru Unie a SPD se sociální demokraté ke kompromisu CDU a CSU vyjádřili rezervovaně. Andrea Nahlesová za svou zdrženlivost v celém sporu a za nevyjádření se ke kompromisu sklídila kritiku i ze svých vlastních řad.¹⁸² V celé problematice ale bylo ještě příliš mnoho nejasných otázek, které SPD plánovala prodiskutovat se svými odborníky a grémii. Andrea Nahlesová s úlevou konstatovala ukončení sporu.

Oproti tomu Kevin Kühnert, předseda organizace Jusos¹⁸³, se vyjádřil ke kompromisu kriticky a zdůraznil, že o tranzitních centrech, na kterých se Unie shodla, už se jednou ve Spolkovém sněmu diskutovalo. Kritické ohlasy v souvislosti s tranzitními centry zaznívaly i z jiných řad SPD.¹⁸⁴

O tranzitních centrech se ve „velké koalici“ diskutovalo v roce 2015 a už tehdy SPD tento návrh odmítla. Od té doby počet uprchlíků přicházejících do Německa rapidně poklesl, a i když Unie plánovala držet osoby v centrech jen po krátkou dobu, SPD jasně odmítla samotný název „tranzitní“ centra.¹⁸⁵

Na kompromisu a na novém azylovém balíčku se koalice Unie a SPD shodla 5. července 2018.¹⁸⁶ Výsledkem jednání se tak stal několika bodový dokument.¹⁸⁷

Dostupné z: <https://www.spd.de/presse/pressemitteilungen/detail/news/miteinander-statt-gegeneinander-fuenf-punkte-fuer-eine-europaeische-migrations-und-fluechtlingspolitik/02/07/2018/>.

¹⁸² MITTERMEIER, Bernadette. Wir trennen uns, wir trennen uns nicht ... [online]. Süddeutsche Zeitung Digitale Medien, ©, 12. 3. 2019 [cit. 2019-08-19]. ISSN Süddeutsche Zeitung. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/grosse-koalition-krisen-merkel-seehofer-1.4360023>.

¹⁸³ Sdružení mladých socialistů a socialistek – mládežnická organizace SPD. Wir Jusos. Jusos [online]. [cit. 2020-01-01]. Dostupné z: <https://www.jusos.de/wir-jusos/>.

¹⁸⁴ Union verkündet Durchbruch im Asylstreit – SPD zögert und meckert. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. Frankfurter Allgemeine Zeitung, ©2001-2019, 03.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/merkel-und-seehofer-erreichen-durchbruch-im-asylstreit-15671645.html>.

¹⁸⁵ SPD : "Ich erwarte, dass wir da jetzt nicht einknicken". ZEIT ONLINE [online]. 3. 7. 2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-07/spd-kevin-kuehnert-cdu-csu-koalition>.

¹⁸⁶ HANEWINKEL, Vera. Migrationspolitik – Juni 2018. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 9.7.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/flucht/272323/migrationspolitik-juni-2018>.

¹⁸⁷ Základem dohody koaličních partnerů se staly tyto body: 1. Osoby, které už podaly žádost o azyl v jiném členském státě EU, mají být v budoucnu navraceni do této země už na německo-rakouské hranici. A to jakmile bude uzavřena dohoda s tímto státem, Pokud země odmítne dohodu o přímém vrácení, bude se tak konat na rakousko-německé hranici na základě ujednání s Rakouskou republikou. Tranzitní řízení se bude konat v prostorách policie v blízkosti hranic a vrácení osob se bude uskutečňovat ve lhůtě 48 hodin. 2. Osoby registrované v jiné zemi EU a zachycené ve vnitrozemí mají projít zvláštním urychleným řízením v tzv. „anker centrech“. 3. Další zrychlování Dublinského řízení. 4. Návrh zákona o imigraci kvalifikovaných pracovních sil projednat ještě v roce 2018. Celý text ujednání z koaličního výboru: Einigung im Koalitionsausschuss: Ordnung und Steuerung in der Migrationspolitik. CDU [online]. Christlich Demokratische Union Deutschlands, ©2019, 05.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: https://www.cdu.de/system/tdf/media/dokumente/koalitionsausschuss-180705_0.pdf?file=1&type=field_collection_item&id=15483.

Kompromis koalice spočíval v tom, že žadatelé, kteří již mají podanou žádost o azyl v jiné zemi Evropské unie, mají v budoucnu projít zrychleným řízením, podobně jako tomu je v tranzitních centrech na letištích, a mají být tak co nejrychleji vráceni do této země. Vrácení musí následovat během 48 hodin.¹⁸⁸ Podle ministra vnitra se toto opatření týkala maximálně pěti osob denně.¹⁸⁹ Zvláštní urychlené řízení mělo pak platit pro ty žadatele, kteří sice ještě v jiné zemi žádost o mezinárodní ochranu nepodali, ale byli tam zaregistrováni. To je možné zjistit v systému otisků prstů Eurodac.¹⁹⁰ Toto řízení má probíhat v plánovaných „anker centrech“.¹⁹¹

Nakonec nebyla v kompromisu koalice zmínka o tranzitních centrech, na nichž Horst Seehofer zpočátku trval. Místo toho se Unie dohodla na tranzitních řízeních, která mají probíhat v prostorách spolkové policie. Celý kompromis byl přitom postaven na jedné podmínce – a to nutnosti bilaterálních dohod o zpětném přebírání žadatelů o azyl s ostatními státy.¹⁹² V případě neexistence a odmítání takové dohody příslušným státem, měli být odmítnutí migranti navráceni zpět do Rakouska.¹⁹³

3.8 Kritika CSU a Horsta Seehofera

Jak u opozice, tak u veřejnosti se počínání Horsta Seehofera setkalo s kritikou. Nabízela se otázka, proč Seehofer v problematice vracení určité skupiny žadatelů již na hranicích spolkové republiky jednal tak neústupně, ačkoliv počet žadatelů mířících do Německa oproti minulým rokům díky restriktivním snahám evropských států výrazně klesl.

Do Německa stále mířilo v rámci EU nejvíce uchazečů o azyl, počet žádostí se ale v roce 2018 dostal v celé Evropské unii na úroveň roku 2014.¹⁹⁴ V Německu bylo tak za

¹⁸⁸ HANEWINKEL, Vera. Migrationspolitik – Juni 2018. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 9.7.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/flucht/272323/migrationspolitik-juni-2018>.

¹⁸⁹ Asylstreit beendet – keine "Transitzentren". Tagesschau.de [online]. 05.07.2018 [cit. 2018-11-29]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/einigung-asylstreit-101.html>.

¹⁹⁰ HANEWINKEL, Vera. Migrationspolitik – Juni 2018. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 9.7.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/flucht/272323/migrationspolitik-juni-2018>.

¹⁹¹ Asylstreit beendet – keine "Transitzentren". Tagesschau.de [online]. 05.07.2018 [cit. 2018-11-29]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/einigung-asylstreit-101.html>.

¹⁹² HANEWINKEL, Vera. Migrationspolitik – Juni 2018. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 9.7.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/flucht/272323/migrationspolitik-juni-2018>.

¹⁹³ Asylstreit beendet – keine "Transitzentren". Tagesschau.de [online]. 05.07.2018 [cit. 2018-11-29]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/einigung-asylstreit-101.html>.

¹⁹⁴ V roce 2014 bylo v celé EU podáno 660 680 žádostí o azyl, v roce 2018 klesl oproti minulým rokům počet na 664 480 žádostí o mezinárodní ochranu. Nejvyšší hodnoty na celoevropské úrovni byly zaznamenány v roce 2015, kdy počet žádostí přesahoval 1 390 000. V Německu byly nejvyšší hodnoty žádostí o azyl kvůli přetížení úřadů v roce 2015 zaznamenány o rok později. Zahl der Asylanträge in der

celý rok 2018 podáno 185 850 žádostí o azyl.¹⁹⁵ Tato skutečnost ubírala na významu toho, s jakou neústupností na svém požadavku německý ministr vnitra trval.¹⁹⁶

Za zmínku stojí i to, že sám Seehofer ještě před několika měsíci před vyhocením celého sporu o azylovou politiku považoval možnost vracení uprchlíků už na samotné hranici za právně nemožné. To, že vsadil na tento jeden bod, který sám před nedávnem vyloučil, a málem tak zapříčinil rozpad vlády, se zdá být poněkud paradoxní.¹⁹⁷

Vladimír Handl, spolupracovník Ústavu mezinárodních vztahů, označil spor v červnu 2018 za „největší krizi Angely Merkelové“. Důvod pro takové vyhocení situace viděl právě v blížících se bavorských volbách, které byly pro CSU zcela zásadní. Seehofer od vyhocení uprchlické krize v Evropě ostře kritizoval politiku německé kancléřky. V této rétorice pokračoval i během sporu o vracení uprchlíků z hranic. Ovšem o pád vlády mu nešlo, protože tím by ohrozil i svou vlastní pozici. Seehofer zůstával v opozici vůči vlastní koaliční vládě z obavy před silícími preferencemi AfD. V. Handl k tomu dodal: „*On chce jen prosadit ostřejší politický kurz v migrační krizi a chce posílit image CSU před volbami jako strany, která dokáže zabránit další uprchlické krizi.*“¹⁹⁸

Na snahu politických stran oslovit elektorát zostřenou rétorikou ve stylu AfD upozorňuje také německý expert na migraci Karl-Heinz Meier-Braun, když trefně poukazuje na jeden zásadní moment: „*Také volání po ‚více vyhoštěních‘ je pouze pokus, jak získat zpět klientelu AfD. Všechny zkušenosti však ukazují, že většinou je to ‚originál‘, který je nakonec volen a ne kopie.*“¹⁹⁹ CSU se během eskalace „Asylstreit“ nápadně přiblížila rétorice AfD, když Seehofer přišel s „jednoduchým řešením“ všech problémů tak komplexní a složité oblasti jakou představuje azylová a migrační politika.

EU fällt auf Niveau von 2014. ZEIT ONLINE [online]. 24. 6. 2019 [cit. 2019-08-16]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/2019-06/migration-asylbewerber-europaeische-union-easo-zahlen-jahresbericht>.

¹⁹⁵ V roce 2014 to bylo kolem 202 834 žádostí o azyl. Zahl der Flüchtlinge. Mediendienst Integration [online]. ©2012-2019 [cit. 2019-08-30]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/migration/flucht- asyl/ zahl- der- fluechtlinge.html>.

¹⁹⁶ STEFFEN, Tilman a Marlies UKEN. Wie viele Asylbewerber kommen wirklich?. ZEIT ONLINE [online]. 15.6. 2018 [cit. 2019-09-09]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/2018-06/fluechtlinge- asyl- grenze- streit- antraege- rueckgang?print>.

¹⁹⁷ MAIR, Martin. Einigung im Asylstreit Nur Verlierer. Tagesschau.de [online]. ARD-aktuell, ©, 03.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/kommentar/ asylstreit-127.html>.

¹⁹⁸ HÁJEK, Adam. Seehofer vládu položit nechce, ale jeho hru už přebrali jíní, míní expert. IDNES.cz [online]. MAFRA, 2020, 20.6.2018 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/angela-merkelova-horst-seehofer-vladni-krize-nemecko-rozhovor- vladimir-handl.A180619_191552_zahranicni_aha.

¹⁹⁹ MEIER-BRAUN, Karl-Heinz. Einwanderung und Asyl: Die 101 wichtigsten Fragen. 3. dopl. vyd. München: C.H.Beck, 2017, s. 156.

Ačkoliv zřejmě sledoval Horst Seehofer při svém jednání především své volební preference, průzkumy po urovnání celého sporu v létě 2018 ukázaly, že na celospolkové úrovni „Asylstreit“ jak Křesťanskosociální unii, tak křesťanským demokratům spíše uškodila – v srpnu se by CSU a CDU volilo jen 30 % dotazovaných voličů. Posílení naopak zaznamenala AfD, která se dostala na stejnou hodnotu jako SPD, které celý spor, snad pro její nečinnost během celého konfliktu, také spíše uškodil.²⁰⁰

3.9 Problematika Dublinského systému v souvislosti s požadavkem vracení žadatelů o azyl z hranic

Často skloňovaným termínem v rámci „Asylstreit“ se stal Dublinský systém, který už možnost navrácení žadatelů do země, která je za jejich žádost odpovědná, stanovuje. Jedním z udávaných podnětů, proč se Seehofer snažil prosadit vracení žadatelů o azyl již na hranicích, je mimo jiné skutečnost, že zpětné přebírání žadatelů o azyl, jak jej upravuje Dublinské nařízení, často nefunguje a z různých důvodů k přesunutí žadatele do země, která je za jeho žádost o mezinárodní ochranu odpovědná, vůbec nedojde. Samo o sobě navíc nezabraňuje tomu, aby uprchlíci cestovali dál po Evropě.²⁰¹

Jak kancléřka, tak spolkový ministr vnitra se při obhajování svých stanovisek odvolávali na Dublin III nařízení. Oba ho ale vykládali trochu odlišně. Zatímco podle Seehofera bylo zcela dostatečné pro vracení žadatelů zjištění o záznamu v Eurodac registru, podle kancléřky bylo nutné nejprve v rámci řádného azylového řízení zjistit, zda může být žadatel do jiné země skutečně vrácen.²⁰²

Podstatou této evropské legislativy je stanovení příslušnosti za přezkoumání žádosti o azyl. Dublinské nařízení vzniklo s cílem zamezit za prvé situaci „uprchlíka na orbitu“ („refugee in orbit“), kdy se za posouzení žádosti nepovažuje žádný stát odpovědný, a za druhé situaci zvané „asylum shopping“, kdy žadatel podá více žádostí o azyl ve více zemích. Současná podoba Dublinského nařízení Dublin III stojí od svého počátku v centru kritiky. Že je tato kritika oprávněná ukázala migrační krize v roce 2015, kdy přestal tento systém kvůli velkému počtu přicházejících uprchlíků v podstatě

²⁰⁰ Asylstreit schadet der Koalition und nutzt der AfD. ZEIT ONLINE [online]. 8. 7. 2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-07/sonntagstrend-asylstreit-waehlergunst-koalition-afd-horst-seehofer>.

²⁰¹ SCHULER, Katharina. Asylstreit: Was will Seehofer anders machen als Merkel?. ZEIT ONLINE [online]. 20.6.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-06/asylstreit-angela-merkel-horst-seehofer-fluechtlinge-grenze-zurueckweisungen>.

²⁰² FRASCH, Timo a Eckart LOHSE. Hart an der Grenze. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. c2001-2019, 12.06.2018 [cit. 2019-09-09]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/asyl-streit-in-der-union-hart-an-der-grenze-15636539.html#void>.

fungovat.²⁰³ Dublin III je navíc značně nespravedlivé, neboť zatěžuje především státy na vnější hranici EU.

Jestliže stát zjistí, že není zodpovědný za provedení azylového řízení, může během tříměsíční lhůty podat žádost o převzetí. Příslušný stát má pak povinnost o ní během dvou měsíců rozhodnout. V případě kladné odpovědi je pak žadatel o azyl během půl roku předán do příslušné země.²⁰⁴

Pakliže se žadatel nachází na území státu, ten je povinen provést Dublinské řízení, to znamená přezkoumat prostřednictvím osobní výpovědi a odebráním otisků prstů a jejich srovnáním se záznamy v Eurodac registru, která země je příslušná za posouzení žádosti o azyl. V současné době neexistují podmínky pro provádění Dublinského řízení přímo na hranicích.²⁰⁵ Nařízení Dublin III stanovuje kromě záznamu v Eurodac registru několik dalších kritérií pro určení příslušného státu za provedení azylového řízení – rodinné vazby, vízum či povolení k pobytu, ale v podstatě to bývá první země vstupu do EU.²⁰⁶

Ačkoliv Německo ze systému spíše profituje, protože samo podává více žádostí o převzetí, než dostává, předání se uskuteční jen v méně než polovině případech, a to kvůli různým překážkám – daná osoba „zmizí“ z dosahu úřadů, na vině je zdravotní problém, chybějící dokumenty a doklady nebo země převezme sama zodpovědnost za provedení azylového řízení.²⁰⁷

V prvním kvartálu roku 2019 tak podalo Německo 14 000 žádostí o převzetí, protože odpovědný za provedení azylového řízení byl jiný stát EU. Z toho se jich uskutečnilo 2000 (většinou do Itálie, Francie a Nizozemí), 1500 osob pak bylo naopak přesídleno do Německa. Za rok 2018 se uskutečnilo 9200 navrácení z celkem 55 000

²⁰³ LUFT, Stefan. Die Flüchtlingskrise: Ursachen, Konflikte, Folgen. 2. aktual. vydání. München: C.H.Beck, 2017, s. 68-77.

²⁰⁴ Tamtéž.

²⁰⁵ Abschiebungen und "freiwillige Ausreisen". Mediendienst Integration [online]. ©2012-2019 [cit. 2019-09-10]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/migration/flucht-asyl/abschiebungen.html>.

²⁰⁶ Azylová politika EU: země EU příslušná k posuzování žádostí. EUR-Lex [online]. Evropská unie, ©1998-2019, 03.01.2015 [cit. 2019-09-09]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM%3A23010503_1.

²⁰⁷ LUFT, Stefan. Die Flüchtlingskrise: Ursachen, Konflikte, Folgen. 2. aktual. vydání. München: C.H.Beck, 2017, s. 68-77. Převzetí zodpovědnost za provedení azylového řízení využila německá vláda v roce 2015 v případě syrských uprchlíků, kdy se zavázala sama provést azylové řízení a nemusela tedy přezkoumávat, kde mají uprchlíci žádost o azyl podat. SCHULER, Katharina, Lisa CASPARI, Steffen DOBBERT, Tilman STEFFEN a Marlies UKEN. Asylpolitik : Die fünf Mythen der CSU. ZEIT ONLINE [online]. 19. 6. 2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-06/asylpolitik-csu-fluechtlinge-eu-zurueckweisungen-dublin-verfahren>.

žádostí o převzetí a 7600 osob bylo navráceno do Německa. V roce 2017 to pak bylo 7100 uskutečněných převzetí z celkem 64 200 žádostí.²⁰⁸

²⁰⁸ Abschiebungen und "freiwillige Ausreisen". Mediendienst Integration [online]. ©2012-2019 [cit. 2019-09-10]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/migration/flucht- asyl/abschiebungen.html>.

4. POSTOJE RELEVANTNÍCH POLITICKÝCH SUBJEKTŮ K AZYLOVÉ A MIGRAČNÍ POLITICE

Téma migrace, azylu a uprchlictví ovlivňovalo debatu v Evropě poslední roky velmi intenzivně. Relevantní politické strany se svými zastávanými stanovisky jsou na tomto prostoru důležitými aktéry, zvláště pak v imigrační zemi, kterou Spolková republika Německo bezpochyby je, což potvrdil i imigrační zákon schválený Spolkovým sněmem 7. června 2019.²⁰⁹

V oblasti společné evropské azylové politiky podporuje Unie zachování současné podoby Dublinského systému, podle kterého je za žadatele o azyl odpovědný první stát vstupu. Podobně FDP chce tento systém zachovat, ale zároveň ho dál rozvíjet směrem k evropskému systému přerozdělování uprchlíků – v takovém případě požaduje finanční podporu od těch států, které by se zdráhaly na systému přerozdělování žadatelů o azyl podílet. Sociální demokraté a Zelení v této oblasti na rozdíl od Unie požadují Dublinský systém nahradit solidárním systémem přerozdělování žadatelů o azyl mezi jednotlivé evropské státy. Podobně jako SPD a Die Grünen smýšlí i Die Linke, která kritizuje přesouvání uprchlíků na základě současného systému, ale na rozdíl od sociálních demokratů se vyslovuje pro možnost ponechat na uprchlících, v jaké zemi o azyl požádají. AfD jakýkoliv společný evropský azylový systém stejně jako přijímací kvóty pro uprchlíky odmítá.²¹⁰

Co se týče ochrany hranic a záchranných operací na moři usiluje frakce CDU/CSU v této oblasti o přeměnu Frontexu na „operativní pohraniční policii“. FDP se zde rovněž zasazuje o posílení kompetencí Frontexu a jeho přeměnu na „Evropský úřad ochrany hranic“. Die Linke oproti tomu požaduje Frontex zcela zrušit a nahradit ho „civilním evropským programem pro záchranné operace na moři“. Podobně po vzoru Levice se o takový civilní program zasazují i němečtí Zelení. SPD požaduje aktivní finanční či technickou podporu států Evropskou unií při záchranných operacích na moři. AfD se v této

²⁰⁹ Aktuelle Informationen zum Fachkräfteeinwanderungsgesetz. Make it in Germany: Das Portal der Bundesregierung für Fachkräfte aus dem Ausland [online]. 2012-2019 [cit. 2019-09-17]. Dostupné z: <https://www.make-it-in-germany.com/de/visum/arten/arbeiten/fachkraefteeinwanderungsgesetz/>.

²¹⁰ HANEWINKEL, Vera. Europawahl 2019: Wie stehen die großen Parteien zu den Themen Migration, Flucht und Asyl?. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 22.5.2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/laenderprofile/291455/europawahl-2019-wie-stehen-die-grossen-parteien-zu-den-themen-migration-flucht-und-asyl>.

oblasti zasazuje o celkovou změnu námořních hranic, aby bylo možné na moři zadržené nelegální migranty transportovat zpět na místo jejich výjezdu.²¹¹

Zatímco AfD navíc požaduje opětovné zavedení pohraničních kontrol na vnitřních hranicích schengenského prostoru, CDU/CSU navrhuje pouze možnost jejich dočasného trvání. Křesťansko-sociální unie navíc ve svém samostatném programu zdůrazňuje důležitost toho, aby Německo bylo schopno ochrany vlastních hranic samo bez spoléhání se na EU.²¹² Jak SPD, tak FDP podporují co nejdříve od vnitřních pohraničních kontrol upustit, ale SPD si zároveň uvědomuje důležitost ochrany vnějších hranic EU.²¹³

K zabránění nelegální migrace podporuje FDP využívání humanitárních víz²¹⁴ a možnost podat žádost o azyl již v zemi původu nebo v tranzitní zemi, což podporují rovněž Zelení, kteří upozorňují na chybějící bezpečné uprchlické cesty pro žadatele o mezinárodní ochranu do Evropy.²¹⁵ SPD a Die Linke humanitární víza a kontingenty rovněž podporují. AfD oproti tomu migrační politiku EU odmítá a požaduje poskytovat pomoc uprchlíků v blízkosti jejich bydliště.²¹⁶

Zatímco v zahraniční politice podporuje Unie uzavírání dohod (podobně jakou je prohlášení o uprchlících EU s Tureckem) s dalšími třetími zeměmi, SPD podobně jako Die Linke takové závazky odmítají. Levice navíc požaduje tu aktuální s Tureckem okamžitě vypovědět a ukončit spolupráci s lybijskou pobřežní stráží, což požadují i Zelení. AfD chce v této oblasti spolupracovat jen s těmi státy, které své vyhoštěné občany bez problémů přijímají zpátky.²¹⁷

²¹¹ HANEWINKEL, Vera. Europawahl 2019: Wie stehen die großen Parteien zu den Themen Migration, Flucht und Asyl?. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 22.5.2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/laenderprofile/291455/europawahl-2019-wie-stehen-die-grossen-parteien-zu-den-themen-migration-flucht-und-asyl>.

²¹² ²¹² Gesellschafts- und Kulturordnung. Die Ordnung: Grundsatzprogramm der Christlich-Sozialen Union [online]. [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <http://csu-grundsatzprogramm.de/gesellschafts-und-kulturordnung/>.

²¹³ HANEWINKEL, Vera. Europawahl 2019: Wie stehen die großen Parteien zu den Themen Migration, Flucht und Asyl?. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 22.5.2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/laenderprofile/291455/europawahl-2019-wie-stehen-die-grossen-parteien-zu-den-themen-migration-flucht-und-asyl>.

²¹⁴ Státy možnosti jejich udělování využívají jen zřídka, což je kritizováno, protože víza by otevřela migrantům legální a bezpečné cesty do Evropy. Abeceda migrace. Migraceonline.cz [online]. 12. 10. 15 [cit. 2019-09-16]. Dostupné z: https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/abeceda-migrace#_ftn9.

²¹⁵ Integration & Flüchtlingspolitik. Bündnis 90 Die Grünen Bundestagsfraktion [online]. [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.gruene-bundestag.de/themen/integration-fluechtlingspolitik>.

²¹⁶ HANEWINKEL, Vera. Europawahl 2019: Wie stehen die großen Parteien zu den Themen Migration, Flucht und Asyl?. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 22.5.2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/laenderprofile/291455/europawahl-2019-wie-stehen-die-grossen-parteien-zu-den-themen-migration-flucht-und-asyl>.

²¹⁷ HANEWINKEL, Vera. Europawahl 2019: Wie stehen die großen Parteien zu den Themen Migration, Flucht und Asyl?. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 22.5.2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné

Navíc podporuje uzavírání dohod se třetími zeměmi o přijímání uprchlíků, kteří nemohou být vráceni do své vlasti. Požaduje důsledné vyhošťování odmítnutých žadatelů o azyl a vracení všech uprchlíků do jejich zemí původu, jakmile to situace dovolí. Rychlé vracení odmítnutých žadatelů podporuje i FDP, která by chtěla funkční regulace návratové politiky a omezení statusu uprchlíka po dobu trvání konfliktu v zemi původu.²¹⁸ SPD a Zelení vyhošťování do krizových oblastí odmítají. Unie oproti tomu navrhuje zřídit evropská tranzitní centra, v nichž by probíhala azylová řízení a z kterých by byli odmítnutí žadatelé přímo vraceni.²¹⁹

Společnou evropskou imigrační politiku umožňující legální přistěhovalce kvalifikovaných pracovních sil ze třetích zemí podporují sociální demokraté, stejně jako Die Grünen a FDP. Alternativa pro Německo chce jakékoliv přistěhovalce do Evropy co nejvíce omezit.

AfD je rovněž proti politice slučování rodin a požaduje omezit udělování azylu jen na ty osoby, které mohou jasně prokázat svou identitu.²²⁰ Liberální postoj zde oproti tomu zaujímá Die Linke – požaduje zrušení odvolatelnosti poskytnutého azylu, vyhošťovací vazby a dalších regulací, které jsou podle ní diskriminující. Levice zde podporuje zavedení integračních opatření pro všechny uprchlíky bez rozdílu.²²¹ Podobně jako Die Linke se k integrační politice staví i Zelení, kteří navrhují udělovat přístup k integračním kurzům bez ohledu na šanci dlouhodobého pobytu v zemi a usilují o zrušení překážek v otázce slučování rodin, jelikož to považují za významnou překážku úspěšné integrace.²²²

z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/laenderprofile/291455/europawahl-2019-wie-stehen-die-grossen-parteien-zu-den-themen-migration-flucht-und-asyl>.

²¹⁸ THEMA Asylpolitik. Freie Demokraten FDP [online]. [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.fdp.de/thema/asylpolitik>.

²¹⁹ HANEWINKEL, Vera. Europawahl 2019: Wie stehen die großen Parteien zu den Themen Migration, Flucht und Asyl?. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 22.5.2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/laenderprofile/291455/europawahl-2019-wie-stehen-die-grossen-parteien-zu-den-themen-migration-flucht-und-asyl>.

²²⁰ Themenfaltblatt Zuwanderung. Alternative für Deutschland [online]. ©2013-2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: https://www.afd.de/wp-content/uploads/sites/111/2018/01/AfD_Bund_Flyer_8-Seiter_Zuwanderung_01-18_RZ_FLY.pdf.

²²¹ Flucht und Asyl. DIE LINKE. im Bundestag [online]. [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.linksfraktion.de/themen/a-z/detailansicht/flucht-und-asyl/>.

²²² Integration & Flüchtlingspolitik. Bündnis 90 Die Grünen Bundestagsfraktion [online]. [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.gruene-bundestag.de/themen/integration-fluechtlingspolitik>.

5. DŮSLEDKY „ASYLSTREIT“

5.1 Volby do Bavorského zemského sněmu

Poté co byl spor o azylovou politiku mezi německou kancléřkou a spolkovým ministrem vnitra urovnán, začala se pozornost politiků a veřejnosti plně upírat na bavorské zemské volby, které proběhly 14. října 2018. Předvolební průzkumy volebních preferencí naznačovaly výrazné ztráty CSU, jejíž zisk se odhadoval na pouhých 33 procentních bodů. Naopak posílení zaznamenali Zelení a Alternativy pro Německo, jejíž voličská podpora vzrostla na desetinu respondentů.²²³

Ve volebním programu CSU dominovala otázka bezpečnosti. Do voleb vedla stranu dvojice kandidátů – bavorský premiér Markus Söder a Horst Seehofer jakožto tehdejší předseda strany. CSU se o zpřísnění azylového práva a pohraničních kontrol zasazuje už od roku 2015 a znovu zdůrazňovala nutnost dalšího zefektivnění návratové politiky.²²⁴ Zelení se v azylové a uprchlické politice zaměřili na otevřenost a toleranci, které pro stranu představují klíčové hodnoty. Důraz kladli v tomto ohledu především na dodržování lidských práv.²²⁵

Jako umírněnější alternativa k CSU, a to i v otázkách migrace a azylu, se prezentovali Freie Wähler, kteří se se sloganem „Za budoucnost naší vlasti“ zasazovali o rovnováhu mezi bezpečností svobodou.²²⁶ Pro větší otevřenost a toleranci se ve svém volebním programu vyslovovali kromě Zelených i sociální demokraté, kteří by se rádi zaměřili na rychlé začlenění azylantů na trh práce a dlouhodobou podporu obcí v umisťování a integraci uprchlíků. Hlavním tématem SPD byla především sociální spravedlnost.²²⁷

Pro AfD představuje azylová a uprchlická politika stěžejní téma, a jinak tomu nebylo ani při zemských volbách v Bavorsku. Ve volebním programu se strana zaměřila

²²³ CSU laut Umfrage nur noch bei 33 Prozent. ZEIT ONLINE [online]. 4. 10. 2018 [cit. 2020-01-02]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-10/landtagswahl-bayern-csu-umfrage>.

²²⁴ KOHOUT, Franz. Christlich-Soziale Union in Bayern e.V. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 20.9.2018 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bayern-2018/274554/csu>.

²²⁵ KOHOUT, Franz. BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 20.9.2018 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bayern-2018/274559/gruene>.

²²⁶ KOHOUT, Franz. FREIE WÄHLER Bayern. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 20.9.2018 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bayern-2018/274558/freie-waehler>.

²²⁷ KOHOUT, Franz. Sozialdemokratische Partei Deutschlands. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 20.9.2018 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bayern-2018/274557/spd>.

na lepší vybavenost zemské policie, snížení věkové hranice trestní zodpovědnosti nebo rychlé vystoupení z eurozóny. Migranti by se podle AfD měli vracet již na hranicích. Toto opatření prosazuje nejen pro ty nedisponujícími platnými doklady, ale i pro žadatele o azyl.²²⁸ Ve volebním programu FDP naopak dominovala vzdělávací politika. V azylové politice se liberálové postavili odmítavě vůči trvalým kontrolám na hranicích a vyhošťování žadatelů o azyl, kteří disponují dokladem o vzdělání nebo pracovní smlouvě.²²⁹ Stěžejním tématem pro Die Linke bylo podobně jako pro sociální demokraty téma sociální spravedlnosti. V otázce azylu a uprchlictví Levice kladla ve svém volebním programu především důraz na lidské zacházení s uprchlíky.²³⁰

Nejdůležitějším tématem pro bavorské voliče se ukázala být otázka škol a vzdělávání, a to pro 52 % voličů. Vytváření dostupného bydlení (51 %) a otázka klimatu a životního prostředí (49 %) pak představovali další důležitá témata pro bavorské voliče. Naopak otázka azylové a uprchlické politiky hrála rozhodující roli jen pro třetinu respondentů.²³¹ Podobně tomu bylo u voličů CSU – pouze pro 33 % z nich bylo toto téma rozhodující. Snaha přebírat témata AfD a přílišná koncentrace Horsta Seehofera na azylovou politiku, v době, kdy společností hýbala už jiná témata, se tak pravděpodobně stala pro CSU jedním z důvodů poklesu přízně elektorátu.²³²

Volby sice nakonec vyhrála podle očekávání CSU, ale se značnými ztrátami. Se ziskem 37,2 %²³³ zaznamenala strana nejhorší výsledek od roku 1950. Do té doby byla schopna dosáhnout i nadpoloviční většiny hlasů a sestavovat jednobarevné vlády. Volební výsledek CSU, která tak byla nucena podruhé od roku 1962 hledat koaličního

²²⁸ KOHOUT, Franz. Alternative für Deutschland. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 20.9.2018 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bayern-2018/274567/afd>.

²²⁹ KOHOUT, Franz. Freie Demokratische Partei. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 20.9.2018 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bayern-2018/274560/fdp>.

²³⁰ KOHOUT, Franz. DIE LINKE. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 20.9.2018 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bayern-2018/274561/die-linke>.

²³¹ Landtagswahl 2018 Bayern: Umfragen Wahlentscheidende Themen. Wahl.tagesschau.de [online]. ARD-aktuell, © [cit. 2020-01-04]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2018-10-14-LT-DE-BY/umfrage-wahlentscheidend.shtml>.

²³² STEPAT, Timo a Jens GIESEL. Wahlanalyse: Landtagswahl in Bayern: Spätentscheider verhindern das Schlimmste für CSU. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. ©2020 [cit. 2020-01-04]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/wahl-in-bayern/wahlanalyse-nach-der-landtagswahl-in-bayern-15829201.html>.

²³³ Landtagswahl am 14. Oktober 2018. Der Landeswahlleiter des Freistaates Bayern [online]. Bayerisches Landesamt für Statistik, © [cit. 2019-09-16]. Dostupné z: <https://www.landtagswahl2018.bayern.de/>.

partnera, ovlivnila bezesporu migrační a azylová politika a jednání vysokých představitelů CSU na spolkové úrovni.²³⁴

Tabulka 2: Výsledky voleb do Bavorského zemského sněmu 2018²³⁵ ve srovnání s rokem 2013²³⁶

	Podíl hlasů v %
CSU	37,2 (2013:47,7)
Bündnis 90/Die Grünen	17,6 (2013: 8,6)
Frei Wähler	11,6 (2013: 9)
AfD	10,6
SPD	9,7 (2013: 20,6)
FDP	5,1 (2013: 3,3)
Die Linke	3,2 (2013: 2,1)
Ostatní	5,4 (2013: 8,7)

Sám Horst Seehofer dal po volbách najevo, že při sporu s kancléřkou udělal chybu v tom, jakým způsobem se snažil svůj požadavek na vracení určité skupiny migrantů z hranic prosadit, nikoliv však v samotném obsahu svého požadavku.²³⁷

5.2 Bilaterální dohody o zpětném přebírání žadatelů o azyl

Dohody o zpětném přebírání uprchlíků s Řeckem a Španělskem vyjednané na konci června 2018 začaly platit v srpnu téhož roku.²³⁸ Je v nich stanoveno, že Německo může

²³⁴ STEPPAT, Timo a Jens GIESEL. Wahlanalyse: Landtagswahl in Bayern: Spätereentscheider verhindern das Schlimmste für CSU. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. ©2020, 15.10.2018 [cit. 2020-01-02]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/wahl-in-bayern/wahlanalyse-nach-der-landtagswahl-in-bayern-15829201.html>.

²³⁵ Amtliches Ergebnis der Landtagswahl im Bayern am 14. Oktober 2018. Statista [online]. ©2020, 09.08.2019 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/1914/umfrage/wahlergebnis-der-landtagswahl-in-bayern/>.

²³⁶ Landtagswahl Bayern 2013. Wahl.tagesschau.de [online]. ARD-aktuell, © [cit. 2020-01-05]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2013-09-15-LT-DE-BY/index.shtml>.

²³⁷ Erster Kreisverband fordert Horst Seehofers Ablösung. ZEIT ONLINE [online]. 15. 10. 2018 [cit. 2020-01-02]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-10/csu-horst-seehofer-landtagswahl-bayern-kronach-personelle-konsequenzen>.

²³⁸ Bisher elf unerlaubt weitergereiste Asylbewerber abgewiesen. ZEIT ONLINE [online]. 3. 3. 2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/ausland/2019-03/ruecknahmeabkommen-fluechtlinge-abgewiesen-deutsche-grenze>.

navrátit zpět již zaregistrované žadatele o azyl.²³⁹ To se vztahuje pouze na osoby zadržené na německo-rakouské hranici. Tito žadatelé mají být do příslušných zemí vráceni během 48 hodin.²⁴⁰ V rámci bilaterálních dohod přislíbila kancléřka finanční podporu oběma státům při zajištění hranic a převzetí nákladů souvisejících s vrácením uprchlíků.²⁴¹

Řecko na dohodu o zpětném přebírání žadatelů o azyl s Německem navázalo vlastní podmínky. Německo tak Řecku přislíbilo přezkoumat případy sloučení rodin – v Řecku čekalo na 3000 uprchlíků, až budou moci přicestovat do Německa za svými rodinnými příslušníky.²⁴² Dohoda se Španělskem podobnou protislužbu nestanovuje, jelikož se ani neočekávalo, že by žadatelé o azyl přicházející z Pyrenejského poloostrova volili cestu přes Rakousko.²⁴³

Kompromis CSU a CDU vydával Horst Seehofer za úspěch a záhy na to projevil osobní zájem na vyjednání příslušné dohody s Rakouskem. Krátce před nalezením kompromisu dal však najevo jeho protějšek – bývalý rakouský ministr vnitra Herbert Kickl²⁴⁴, že Rakousko žádné uprchlíky z Německa zpátky nepřijme.²⁴⁵ Dne 5. července 2018 odjel Seehofer na jednání o azylové politice s rakouskou vládou do Vídně. Cílem jeho cesty, jak avizoval, ale nemělo být vyjednání dohody o navracení žadatelů o azyl, ale pouze porada o možnosti najít společné východisko v této oblasti. O možných dohodách započal Seehofer dialogy i s představiteli Itálie a Maďarska – bývalým italským ministrem vnitra Mateem Salviniem a maďarským premiérem Viktorem Orbánem.²⁴⁶

²³⁹ Ověření se provádí pomocí identifikačního systému otisků prstů Eurodac, do kterého jsou uprchlíci po svém příjezdu do Evropy zaregistrováni.

²⁴⁰ KNIPP, Kersten. Rückführungsabkommen: Lösung oder Augenwischerei?. Deutsche Welle [online]. ©2019, 19.08.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/r%C3%BCckf%C3%BChrungsabkommen-1%C3%B6sung-oder-augenwischerei/a-45137398>.

²⁴¹ KLINGST, Martin, Ulrich LADURNER a Michael THUMANN. Ein Kompromiss – und viele Fragen offen. DIE ZEIT. 2018, 73(28), 1.

²⁴² Bisher elf unerlaubt weitergereiste Asylbewerber abgewiesen. ZEIT ONLINE [online]. 3. 3. 2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/ausland/2019-03/ruecknahmeabkommen-fluechtlinge-abgewiesen-deutsche-grenze>.

²⁴³ Bundesinnenminister Seehofer: Rücknahmeabkommen mit Italien steht. Deutsche Welle [online]. ©2019, 13.09.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/bundesinnenminister-seehofer-r%C3%BCcknahmeabkommen-mit-italien-steht/a-45469876>.

²⁴⁴ MAIR, Martin. Einigung im Asylstreit Nur Verlierer. Tagesschau.de [online]. ARD-aktuell, ©, 03.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/kommentar/asylstreit-127.html>.

²⁴⁵ Dohoda o vracení migrantů zpátky do Rakouska sice už existuje – byla podepsána v roce 1998, zahrnuje ale postup pouze v případě ilegálních migrantů, a ne žadatelů o azyl. BONAVIDA, Iris a Wolfgang BÖHM. Asyl: Dominoeffekt an Europas Grenzen. Die Presse [online]. c2020, 03.07.2018 [cit. 2020-01-05]. Dostupné z: <https://www.diepresse.com/5458160/asyl-dominoeffekt-an-europas-grenzen>.

²⁴⁶ Seehofer will reden, Merkel soll liefern. Tagesschau.de [online]. ARD-aktuell, ©, 05.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/seehofer-verhandelt-in-osterreich-ueber-abkommen-101.html>.

Záhy se ukázalo, že nejdůležitější státy figurující v celém dosaženém kompromisu – Itálie (přichází z ní do Německa největší počet žadatelů o azyl) a Rakousko (nejdůležitější tranzitní země pro uprchlíky na cestě do Německa) možnost dohody o zpětném přebírání žadatelů o azyl odmítají.²⁴⁷ Ačkoliv kancléř Sebastian Kurz považoval rovněž za cíl rakouské vlády zastavení sekundární migrace, jasně odmítl při setkání se Seehoferem uzavření dohody, jež by Rakousku byla jakkoliv v neprospěch. Německý ministr vnitra Kurze ujistil, že uprchlíci, za které Rakousko není odpovědné, nebudou do alpské republiky vraceni.²⁴⁸

Itálie se od počátku vedle Rakouska ukázala být slabým místem Seehoferova plánu. Nabízela se oprávněná otázka, proč by země zmítaná protiimigračními a euroskeptickými náladami měla v tomto ohledu spolupracovat.²⁴⁹ Vyjednávání s Itálií ztěžoval vliv nacionalistické a protiimigrační strany Liga Severu, jejíž předseda Matteo Salvini zastával do září 2019 funkci italského ministra vnitra ve vládě Guiseppa Conteho.

V září 2018 byla podle Spolkového ministerstva vnitra dohoda s Itálií formálně vyjednána. Itálie na dohodu podobně jako Řecko navázala své vlastní požadavky, které přesahovaly kompetence Spolkového ministerstva vnitra. Stanovené podmínky se týkaly výměny uprchlíků zachráněných na moři s těmi zadrženými na německo-rakouské hranici – Matteo Salvini se snažil prosadit rozdělování uprchlíků zachráněných na moři z lodí mezi členské státy EU.²⁵⁰

Horst Seehofer oznámil 13. září 2018 ukončení další dohody o zpětném přebírání žadatelů o azyl a jediné, co chybělo byly podpisy jeho a Mattea Salviniho. Rozhovory s Itálií prezentoval jako úspěšné, nicméně vrcholní představitelé země z Apeninského poloostrova názor německého ministra vnitra nesdíleli.²⁵¹ Vyjednávání se tak zastavila na mrtvém bodě a další pokrok v této oblasti byl v nedohlednu.

²⁴⁷ Seehofer droht mit abermaligem Asylstreit. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. Frankfurter Allgemeine Zeitung, ©2001-2019, 06.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/seehofer-droht-mit-abermaligem-asylstreit-15678004.html>.

²⁴⁸ MITTELSTAEDT, Katharina a Michael VÖLKER. "Freunde" Seehofer und Kurz wollen die Mittelmeerroute schließen. Der Standard [online]. ©2020, 6. 7. 2018 [cit. 2020-01-08]. Dostupné z: <https://www.derstandard.at/story/2000082859110/seehofer-wegen-entscheidung-im-asylstreit-in-wien>.

²⁴⁹ SCHULER, Katharina, Lisa CASPARI, Steffen DOBBERT, Tilman STEFFEN a Marlies UKEN. Asylpolitik : Die fünf Mythen der CSU. ZEIT ONLINE [online]. 19. 6. 2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-06/asylpolitik-csu-fluechtlinge-eu-zurueckweisungen-dublin-verfahren>.

²⁵⁰ Abkommen mit Italien nun Chefsache. Tagesschau.de [online]. ARD-aktuell, c, 26.09.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/ruecknahmeabkommen-italien-101.html>.

²⁵¹ Bundesinnenminister Seehofer: Rücknahmeabkommen mit Italien steht. Deutsche Welle [online]. ©2019, 13.09.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/bundesinnenminister-seehofer-r%C3%BCcknahmeabkommen-mit-italien-steht/a-45469876>.

Rok po uzavření dohod o zpětném vracení žadatelů o azyl s Řeckem a Španělskem se ukázalo, že praktický účinek obou dohod, a tedy i celého kompromisu dosaženého v „Asylstreit“ je spíše symbolický, než aby vyvolal nějaké větší změny.²⁵² Jedním z důvodů je omezení na malý úsek německo-rakouské hranice, kde kontroly neprobíhají ani na její celé délce²⁵³ a kde je zadrženo pouze malé množství migrantů. Dalším důvodem je skutečnost, že nejvíce uprchlíků zadržovaných na této hranici cestuje z Itálie.²⁵⁴

Za osm měsíců platnosti bilaterálních dohod, od srpna 2018 do března 2019, bylo na jejich základě vráceno devět žadatelů o azyl do Řecka a dva do Španělska.²⁵⁵ Do srpna 2019 se do Řecka vrátilo dalších 20 žadatelů.²⁵⁶

5.3 „Masterplan Migration“ a jeho implementace do praxe

Do jaké míry se rok po eskalaci konfliktu mezi křesťanskými demokraty a Křesťansko-sociální unií podařilo implementovat „Masterplan Migration“ do praxe? Podle informací Spolkového ministerstva vnitra a Spolkového ministerstva pro hospodářskou spolupráci a rozvoj lze v červenci 2019 54 bodů z 63 bodového seznamu opatření pro řízení a omezení imigrace považovat za úspěšně splněné.²⁵⁷

Mezi úspěšně splněné požadavky je započítán i bod 21 týkající se zefektivnění Dublinského řízení – dohody o zrychleném vracení žadatelů o azyl registrovaných již v jiné zemi uzavřelo Německo prozatím s Portugalskem, Francií a Lucemburskem.²⁵⁸ Co se týče sporného bodu 27 o který se strany Unie v létě 2018 přely, i ten je považován za

²⁵² KNIPP, Kersten. Rückführungsabkommen: Lösung oder Augenwischerei?. Deutsche Welle [online]. ©2019, 19.08.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/r%C3%BCckf%C3%BChrungsabkommen-1%C3%B6sung-oder-augenwischerei/a-45137398>.

²⁵³ Kaum Zurückweisungen an der deutschen Grenze. Deutsche Welle [online]. ©2019, 03.03.2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/kaum-zur%C3%BCckweisungen-an-der-deutschen-grenze/a-47756325>.

²⁵⁴ KNIPP, Kersten. Rückführungsabkommen: Lösung oder Augenwischerei?. Deutsche Welle [online]. ©2019, 19.08.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/r%C3%BCckf%C3%BChrungsabkommen-1%C3%B6sung-oder-augenwischerei/a-45137398>.

²⁵⁵ Bisher elf unerlaubt weitergereiste Asylbewerber abgewiesen. ZEIT ONLINE [online]. 3. 3. 2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/ausland/2019-03/ruecknahmeabkommen-fluechtlinge-abgewiesen-deutsche-grenze>.

²⁵⁶ Deutschland muss Flüchtling aus Griechenland zurückholen. ZEIT ONLINE [online]. 14. 8. 2019 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/gesellschaft/2019-08/migration-fluechtlinge-deutschland-griechenland-rueckholung>.

²⁵⁷ KLINGST, Martin. Der Masterplan. ZEIT ONLINE [online]. 10.7. 2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/2019/29/asylpolitik-horst-seehofer-fluechtlinge-migration-masterplan-umsetzung>.

²⁵⁸ Tamtéž.

splněný, ačkoliv dohody o zpětném přebírání žadatelů o azyl byly podepsány prozatím jen se Španělskem a Řeckem.

V „anker centrech“²⁵⁹ má probíhat zvláštní urychlené řízení pro uprchlíky registrované v jiné zemi, na čemž se vládní koalice shodla po nalezení kompromisu v „Asylstreit“. Těchto zařízení bylo zřízeno zatím devět – sedm v Bavorsku a po jednom v Sasku a Sársku. Nová centra jsou plánovaná v dalších dvou spolkových zemích.²⁶⁰ Má v nich být soustředěno celé azylové řízení a na rozdíl od jiných prvotních přijímacích zařízení v nich mají uprchlíci být umístěni až do konce azylového řízení. V mnoha dalších spolkových zemích již existují podobná střediska pro uprchlíky, která plní stejnou funkci jako „anker centra“ a řada spolkových zemí proto jejich výstavbu ani neplánuje.²⁶¹

Podle řady expertů nepředstavují centra dlouhodobě udržitelný způsob. Albert Scherr, sociolog a člen Rady pro migraci, zkritizoval i očekávané zrychlení zpětného přebírání migrantů zeměmi původu právě díky „anker centrům“. Praxe dle něj už ukázala, že umístění v nich nedokáže ani vyřešit problém „zmizení“ žadatele o azyl z dosahu úřadů.²⁶² Do jaké míry plní centra svůj účel je ale prozatím těžké posoudit. Zpráva o jejich evaluaci bude zveřejněna teprve v létě 2020.²⁶³

5.4 Znovunalezená jednota mezi CSU a CDU a další vývoj azylové a migrační politiky

5.4.1. Nový kurz azylové politiky Unie

Po konfliktu mezi CSU a CDU uspořádali křesťanští demokraté workshop s odborníky na téma migrace s cílem rozvinout koncepci stabilnějšího azylového systému a nechat tak

²⁵⁹ První „anker centra“ byla uvedena do provozu oficiálně 31. 7. 2018 a na jejich zřízení se v koaliční smlouvě shodly SPD a Unie. Cílem center má být provedení rychlejšího a efektivnějšího azylového řízení. Od začátku byl záměr zřídit tato centra ostře kritizován částí odborné veřejnosti, která argumentovala tím, že povedou jen k izolaci a ke snížení kvality azylového řízení. Jestli svůj účel centra splnila a azylové řízení tím bylo zefektivněno je prozatím sporné. Konečné výsledky evaluace center mají být zveřejněny v létě 2020. PÜRCKHAUER, Andrea. Was wissen wir über "Anker-Zentren"?. Mediendienst Integration [online]. ©2012-2019, 24.07.2019 [cit. 2019-09-13]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/artikel/was-wissen-wir-ueber-anker-zentren.html>.

²⁶⁰ Tamtéž.

²⁶¹ Tamtéž.

²⁶² LUMETSBERGER, Sandra. Bayerns neue Ankerzentren: Asylwerber "zum Warten verdammt". KURIER [online]. 01.08.2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://kurier.at/politik/ausland/ankerzentren-in-bayern-zum-warten-verdammt/400078115>.

²⁶³ A to v Meklenbursku-Předním Pomořansku a Šlesvicku-Holštýnsku. V obou spolkových zemích budou ale již existující prvotní zařízení pouze přestavěna do podoby „anker center“ a mají si ponechat své původní označení. PÜRCKHAUER, Andrea. Was wissen wir über "Anker-Zentren"?. Mediendienst Integration [online]. ©2012-2019, 24.07.2019 [cit. 2019-09-13]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/artikel/was-wissen-wir-ueber-anker-zentren.html>.

celý spor konečně za sebou.²⁶⁴ Na workshopu, který trval od 10. do 11. února 2019, s odborníky diskutovali přední politici Unie o tématech migrace, bezpečnosti a integrace. Ze společného dialogu měly vzejít reformní návrhy a doporučení pro evropskou a německou migrační politiku, jak při zahájení události zdůraznila předsedkyně CDU Annegret Krampová-Karrenbauerová a bavorský ministr vnitra Joachim Hermann (CSU).²⁶⁵

Návrhy, které Unie přednesla, měly jednoho společného jmenovatele, a tím bylo další zpřísnování azylové politiky. Přednesené vize se týkaly požadavku na jedno azylové řízení či přeměny Frontexu na operativní pohraniční policii. Již na hranicích Schengenu musí být podle Unie možné zjistit, jestli má osoba právo na azyl, uprchlický status, a to v tzv. hotspotech²⁶⁶ nebo tranzitních centrech, odkud by neoprávněné osoby měly být vráceny zpět do místa jejich výjezdu.²⁶⁷

Unie se rovněž vyslovila pro omezení a regulování imigrace do Německa snížením atraktivity země. Německo podle ní potřebuje „inteligentní ostrahu hranic“, která by byla dostatečně flexibilní. To by znamenalo rozšířit příležitostné kontroly, které se prozatím vztahují pouze na třiceti kilometrovou pohraniční oblast, a za tímto účelem posílit kompetence spolkové policie. Dalším požadavkem je ulehčení vyhoštění trestně činných žadatelů o azyl a možnost vzít do vazby migranty, kteří svému vyhoštění zkouší zabránit či zkrátit dávky osobám povinným vycestovat, jimž v tom brání jejich vlastní zavazování.²⁶⁸ Mnohé z navrhovaných opatření se Unii podařilo převést do praxe, a to prostřednictvím zákonů, na kterých se s SPD počátkem června shodla.

Některé vize CDU a CSU jsou ale podle odborníků problematické, a to hlavně ty na úrovni EU a u mnoha členských států by narazily na odpor – například rozšíření kompetencí Frontexu. Požadavek jednoho azylového řízení už upravuje Dublinské

²⁶⁴ "Keine Trauma-Bewältigung". ZDF [online]. 11.02.2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.zdf.de/nachrichten/heute/cdu-prueft-reform-der-asylpolitik-werkstattgesprach-100.html>.

²⁶⁵ Tamtéž.

²⁶⁶ Hotspoty slouží k první registraci příchozích uprchlíků. O jejich zřízení rozhodla EU v roce 2015 a fungují v Řecku a Itálii. Europäische Asylpolitik und Grenzschutz. Mediendienst Integration [online]. ©2012-2020 [cit. 2020-01-08]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/migration/flucht-asyl/eu-asylpolitik.html>.

²⁶⁷ Werkstattgespräch Migration, Sicherheit und Integration. In: CDU: #CDUwerkstatt: Vorschläge von Experten und Praktikern [online]. Christlich Demokratische Union Deutschlands, c2019, 11. 2. 2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: https://www.cdu.de/system/tdf/media/dokumente/werkstattgesprach-ergebnisse.pdf?file=1&type=field_collection_item&id=17913.

²⁶⁸ Tamtéž.

nařízení, ačkoliv v praxi často nefunguje. Krácení dávek je sporné a je otázka, zdali by mělo skutečný smysl, když by uvrhlo osoby do ještě nuznějších poměrů.²⁶⁹

5.4.2. „Migrationspaket“

Po dlouholetých neshodách a konfliktech v oblasti azylové a migrační politiky se německé vládní koalici počátkem června 2019 podařilo dosáhnout konsenzu a společného kompromisu. Výsledkem této shody se stal rozsáhlý soubor sedmi zákonů – pět z nich pochází z pera ministerstva vnitra a dva návrhy zákonů předložilo ministerstvo práce a sociálních věcí.²⁷⁰ Kompromis, ke kterému SPD a CDU/CSU došly, spočívá na jedné straně na zpřísnění návratové politiky, ale na straně druhé se koalice dohodla na zmírnění opatření v imigraci kvalifikovaných pracovních sil ze třetích zemí.²⁷¹

Do poslední chvíle sporným se mezi Unii a SPD stal „zákon o řádném návratu“ (*Geordnete-Rückkehr-Gesetz*)²⁷² – hlavní projekt Unie, obzvláště pak Horsta Seehofera, který považoval a stále považuje velké procento neuskutečněných vyhoštění za slabinu německé azylové politiky. Cílem zákona je odstranit překážky často v praxi bránící tomu, aby osoby povinné opustit zemi, tak skutečně učinily. Zákon tak za účelem efektivnější návratové politiky rozšiřuje kompetence cizineckých úřadů a spolkové policie.²⁷³ Ulehčuje úřadům snazší nařízení vyhošťovací vazby a zpřísnuje vyhoštění trestně činných žadatelů o azyl, a to konkrétně těch, kteří byli kvůli podvodům v souvislosti s pobíráním sociálních dávek nebo kvůli drogovým deliktům odsouzeni minimálně k jednomu roku vězení.²⁷⁴ Stanovuje odebrání sociálních dávek osobám, které nelegálně přicestovali do

²⁶⁹ STRAUß, Marina. Wo die neue CDU-Asylpolitik an Grenzen stößt. Deutsche Welle [online]. ©2019, 17.02.2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/die-cdu-unter-annegret-krampkarrenbauer-will-das-asylrecht-in-deutschland-versch%C3%A4rfen/a-47524621>.

²⁷⁰ Migration ordnen, steuern und begrenzen!: Umfassendes BMI-Gesetzespaket vom Deutschen Bundestag verabschiedet. Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. ©2019, 07.06.2019 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/pressemitteilungen/DE/2019/06/migrationspaket.html>.

²⁷¹ BRAUN, Stefan. Koalition einigt sich auf Migrationspaket. Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 4.6.2019 [cit. 2020-01-13]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/fluechtlinge-migrationspaket-1.4474865>.

²⁷² Oficiálně nese zákon název: *Gesetz zur besseren Durchsetzung der Ausreisepflicht*.

²⁷³ Bundestag soll Migrationspaket der GroKo verabschieden. Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 7.6.2019 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/bundestag-bundestag-soll-migrationspaket-der-groko-verabschieden-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-190607-99-549112>.

²⁷⁴ ROSSBACH, Henrike. Bundestag beschließt Gesetzespaket zu Abschiebung und Migration. Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 7.6.2019 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/migration-bundestag-geordnete-rueckkehr-gesetz-1.4478900>.

země a těm, které už požívají ochrany v jiné zemi EU²⁷⁵ a jejich omezení osobám úmyslně zabraňujícím svému vyhoštění.²⁷⁶ Kromě toho vytváří nový status strpění pro osoby s nejasnou identitou, a tím pádem zavádí vůči migrantům, kteří úmyslně tají svou identitu, sankční opatření.²⁷⁷

Oproti tomu projektem SPD se stal „zákon o přistěhovalectví kvalifikovaných pracovních sil“ (*Fachkräfteeinwanderungsgesetz*). O ten sociální demokraté dlouho usilovali a na jehož nutnosti se koalice shodla už v koaliční smlouvě,²⁷⁸ ačkoliv Unie uvolnění v této oblasti dlouho odmítala. Zákon umožňuje řízenou migraci kvalifikovaných pracovních sil, přičemž lehčí podmínky stanovuje nejen pro povolání, ve kterých chybí pracovní síla. Zaměstnavatel podle zákona už nemusí dokazovat, že pro danou pozici nenašel pracovní sílu mezi německými občany nebo mezi občany EU, jak tomu bylo doposud.²⁷⁹ Zákon usnadňuje imigraci nejenom vysokoškolsky vzdělaných, kteří se mohou prokázat pracovní smlouvou, ale rozšiřuje možnost získání pracovního víza i na osoby s odborným vzděláním, kteří si ještě žádné místo nenašli a za tímto účelem si mohou v Německu v časově omezeném termínu odpovídající místo najít.²⁸⁰

Dalším navrhovanou legislativní normou byl „zákon o podpoře zaměstnanosti cizinců“ (*Ausländerbeschäftigungsförderungsgesetz*). Ten se zaměřil na větší podpora žadatelů o azyl s povolením pobytu a osob se statutem strpění, kteří se snaží vzdělávat nebo pracovat. Umožňuje získat pracovní povolení i uprchlíkům, o jejichž pobytu nebylo

²⁷⁵ Migration ordnen, steuern und begrenzen. Bundesregierung [online]. ©2020 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/migration-ordnen-steuern-und-begrenzen-1601598>.

²⁷⁶ Was bringt das Migrationspaket? Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 7.6.2019 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/bundestag-was-bringt-das-migrationspaket-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-190607-99-558082>.

²⁷⁷ Migration ordnen, steuern und begrenzen!: Umfassendes BMI-Gesetzespaket vom Deutschen Bundestag verabschiedet. Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. ©2019, 07.06.2019 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/pressemitteilungen/DE/2019/06/migrationspaket.html>.

²⁷⁸ Koalitionsvertrag zwischen CDU, CSU und SPD. Die Bundesregierung [online]. ©2020, s. 64-65 [cit. 2020-01-12]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/themen/koalitionsvertrag-zwischen-cdu-csu-und-spd-195906>.

²⁷⁹ Was bringt das Migrationspaket? Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 7.6.2019 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/bundestag-was-bringt-das-migrationspaket-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-190607-99-558082>.

²⁸⁰ ROSSBACH, Henrike. Bundestag beschließt Gesetzespaket zu Abschiebung und Migration. Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 7.6.2019 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/migration-bundestag-geordnete-rueckkehr-gesetz-1.4478900>.

dosud rozhodnuto a zlepšuje přístup k integračním, kvalifikačním a jazykovým kurzům.²⁸¹

Novela „zákona o dávkách pro žadatele o azyl“ (*Asylbewerberleistungsgesetz*) nově nastavila dávky pro žadatele o azyl. U dospělých osob, kteří nežijí v hromadných ubytovacích zařízeních, tak klesla částka z původních 354 na 344 eur. Stejně tak se snížila částka pro žadatele žijící v hromadných ubytovacích zařízeních z 318 na 310 eur. Pro děti od 6 do 13 let se částka zvýšila o 26 eur z původních 242 na 262 eur, protože v tomto věkovém období se náklady na dítě zvyšují.²⁸² Kromě toho je dalším zavedeným opatřením zachování dávek i po 15. měsíci pobytu v Německu pro ty, kteří absolvují studium nebo jiné odborné vzdělání, s cílem zabránit přerušení vzdělání z finančních důvodů, jak se dosud často stávalo. Navíc pro uprchlíky věnujícím se dobrovolnické činnosti zavedla novela příspěvek ve výši 200 euro.²⁸³

„Zákon o zlepšení výměny dat“ (*Datenaustauschverbesserungsgesetz*) se zaměřuje na lepší registraci nedoprovázených nezletilých cizinců, lepší řízení dobrovolných návratů a rozšíření používání Centrálního registru cizinců.²⁸⁴ Rozšířeny byly kompetence spolkové policie, která tak může zaevidovat ilegální migranty zachycené i mimo třiceti kilometrovou hraniční oblast.²⁸⁵ Cílem zákona má být zlepšování digitalizace správních postupů a tím pádem lepší komunikace a výměna dat mezi jednotlivými úřady činnými v azylovém řízení. Změnou je rovněž možnost zprostředkování registračního čísla cizince s cílem odstranit nejasnosti související s registrací cizinců pod různými jmény.²⁸⁶

Poslední „zákon o strpění pobytu za účelem zaměstnání“ (*Beschäftigungsduldungsgesetz*) pak přinesl prodloužení strpění pobytu pro dobře

²⁸¹ Migration ordnen, steuern und begrenzen. Bundesregierung [online]. ©2020 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/migration-ordnen-steuern-und-begrenzen-1601598>.

²⁸² Reform des Asylbewerberleistungsgesetzes. Bundesministerium für Arbeit und Soziales [online]. ©, 17.4.2019 [cit. 2020-01-13]. Dostupné z: <https://www.bmas.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2019/reform-asylbewerberleistungsgesetz.html>.

²⁸³ Bedarfssätze werden angepasst. Bundesregierung [online]. ©2020 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/bedarfssaetze-angepasst-1635116>.

²⁸⁴ Migration ordnen, steuern und begrenzen!: Umfassendes BMI-Gesetzespaket vom Deutschen Bundestag verabschiedet. Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. ©2019, 07.06.2019 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/pressemitteilungen/DE/2019/06/migrationspaket.html>.

²⁸⁵ Datenaustausch wird verbessert. Bundesregierung [online]. ©2020 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/datenaustausch-wird-verbessert-1574722>.

²⁸⁶ Was bringt das Migrationspaket? Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 7.6.2019 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/bundestag-was-bringt-das-migrationspaket-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-190607-99-558082>.

integrované pracující migranty.²⁸⁷ Odmítnutí žadatelé o azyl se statusem strpění, kteří jsou schopni si sami vydělávat na živobytí a dostatečně ovládají německý jazyk, mohou obdržet tento status, který má jim a jejich zaměstnavatelům zajistit větší právní jistoty. To se vztahuje ale pouze na migranty, kteří přicestovali do Německa před 1. srpnem 2018, aby se zabránilo vytvoření podnětu pro imigraci nekvalifikovaných pracovních sil.²⁸⁸

Samotnému hlasování předcházela diskuze ve Spolkovém sněmu, kterou otevřel svým projevem Horst Seehofer. Ten v souvislosti s navrhovanými zákony mluvil o „zlomu v migrační politice“ Německa a pokračoval slovy: „Žádná země na tomto světě nemůže přijmout nekonečně mnoho uprchlíků. Pouze ohraničení přistěhovalectví může mít za následek i podařenou integraci (...). Lidé bez práva na pobyt musí naši zemi opustit. Povinnost vycestovat musí mít za následek skutečné opuštění země.“²⁸⁹ Jeho postoj nesdílela hlavně levicová část opozice, která podrobila návrhy zákonů, a především „zákon o řádném návratu“, ostré kritice za údajnou protiprávnost a útok na základní práva uprchlíků, ke které se přidaly i organizace na pomoc uprchlíkům. Poslankyně Filiz Polatová (Bündnis 90/Die Grünen) prohlásila: „Tento den je a zůstane černým dnem pro naši demokracii.“²⁹⁰ Zelení a Die Linke navíc považovali za neseriózní, že na skutečnou poradu a debatu o názorech expertů nebylo dostatek času. Jejich snaha o odsunutí hlasování o zákonech byla přehlasována ostatními stranami.²⁹¹

Řečníci z řad AfD ve svých projevech kritizovali především práci vládní koalice, ale i zbytku opozice za to, že během svého vládnutí nedokázali i přes všechny sliby a prosazené zákony vytvořit efektivní vyhošťovací politiku.²⁹² FDP oproti tomu zkritizovala přehnané reakce Die Linke a Zelených, ale i některé aspekty samotných návrhů legislativních norem. „Zákon o přistěhovalectví kvalifikovaných pracovních sil“ tak podle liberálů neodráží skutečnou mnohonásobně větší poptávku pracovního trhu.

²⁸⁷ Status strpění (něm. *Duldung*) je speciální pobytový status, v rámci kterého je cizinec sice stále povinen opustit zemi a pouze čeká, až bude skutečně vyhoštěn. Status strpění byl často kritizován za právní nejistotu, kterou příslušným osobám přináší. ČIŽINSKÝ, Pavel. Regularizace v zemi, kde regularizace „neexistují“ (Spolková republika Německo). Migraceonline.cz [online]. 10.1. 2006 [cit. 2019-09-22]. Dostupné z: <https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/regularizace-v-zemi-kde-regularizace-neexistuji-spolkova-republika-nemecko>.

²⁸⁸ Fachkräfte gewinnen, Integration fördern, Migration besser steuern. Die Bundesregierung [online]. Presse- und Informationsamt der Bundesregierung, 2019, 7. 6. 2019 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/fachkraefte-gewinnen-integration-foerdern-migration-besser-steuern-1634952>.

²⁸⁹ Plenarprotokoll 19/105. DIP [online]. Deutscher Bundestag, ©, 07.06.2019, s. 13-14. [cit. 2020-01-09]. Dostupné z: <http://dipbt.bundestag.de/dip21/btp/19/19105.pdf>.

²⁹⁰ Tamtéž, s. 26.

²⁹¹ Tamtéž, s. 13.

²⁹² Tamtéž, s. 15.

„Zákon o řádném návratu“ je sice lepším krokem, ale ten nejdůležitější aspekt podle FDP stále neřeší – a tím je problém nejasného rozdělení kompetencí v azylovém řízení mezi Spolkem a spolkovými zeměmi.²⁹³

Návrhy zákonů pro „lepší řízení a omezení migrace“ byly nakonec schváleny Spolkovým sněmem 7. června 2019. V případě „zákona o řádném návratu“ hlasovalo pro jeho přijetí 371 poslanců SPD a Unie, proti bylo 159 poslanců opozičních stran AfD, Die Linke a Grüne, 111 poslanců z řad FDP se zdrželo.²⁹⁴ „Zákon o přistěhovalectví kvalifikovaných sil“ získal podporu 369 poslanců koalice SPD a Unie, proti se vyjádřilo 259 poslanců všech opozičních stran.²⁹⁵

Většina výše zmiňovaných zákonů začala platit postupně během srpna a září 2019. Dva nejdůležitější z nich – „zákon o přistěhovalectví kvalifikovaných pracovních sil“ a „zákon o řádném návratu“, vešly v platnost až prvního ledna a třetího března 2020.²⁹⁶ Co tato nová opatření ve skutečnosti přinesla je proto zatím těžké posoudit.

5.4.3. Perspektivy

Po dosažení kompromisu v rámci „Asylstreit“ mezi CSU a CDU a jejich představiteli, a po nalezení konečné dohody rovněž mezi koaličními partnery německé vlády se zdá, že Unie svůj dlouholetý spor urovnala a našla po dlouhé době společnou řeč. Horst Seehofer nakonec ukázal snahu o sebereflexi, když kriticky zhodnotil svůj „diskuzní styl“ s jakým proti německé kancléřce v celém sporu vystupoval.²⁹⁷

Ačkoliv na národní úrovni bylo v Německu dosaženo shody ve sporu o oblast azylové a migrační politiky, situace ve Středozezemním moři kolem záchranných operací a nedávný případ Sea-Watch²⁹⁸ ukázaly frustraci Evropy a skutečnost, že k řešení ve sporu o migrační a azylovou politiku mezi evropskými státy dochází jen velmi pozvolna.²⁹⁹

²⁹³ Tamtéž, s. 17.

²⁹⁴ Tamtéž, s. 32-33.

²⁹⁵ Entwurf eines Fachkräfteeinwanderungsgesetzes. Deutscher Bundestag [online]. ©, 7. 6. 2019 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.bundestag.de/parlament/plenum/abstimmung/abstimmung?id=608>.

²⁹⁶ Fachkräfte gewinnen, Integration fördern, Migration besser steuern. Bundesregierung [online]. ©2020, 7.6.2019 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/fachkraefte-gewinnen-integration-foerdern-migration-besser-steuern-1634952>.

²⁹⁷ „Jeder ist ersetzlich, ich allemal“. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. ©2001-2019, 15.10.2018 [cit. 2020-01-08]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/wahl-in-bayern/horst-seehofer-gesteht-fehler-im-asylstreit-ein-15839996.html>.

²⁹⁸ Sea-Watch je německá nezisková organizace zachraňující uprchlíky na moři. Organizace se dostala do většího povědomí díky Carole Rackete – kapitánce jedné z jejích lodí, která připlula s migranty na palubě koncem června 2019 do italského přístavu i přes zákaz italských úřadů a následně byla zatčena.

²⁹⁹ UKEN, Marlies. Nichts ist geklärt. ZEIT ONLINE [online]. 30. 6. 2019 [cit. 2019-08-16]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/ausland/2019-06/migration-eu-gipfel-asyl-fluechtlinge-bruessel>.

První náznaky možného východiska přišly v září 2019, když získala důvěru nová italská vláda Guiseppa Conteho po vládní krizi, kterou vyvolal předseda Ligy Severu Matteo Salvini. Koalice složená z populistického Hnutí pěti hvězd a Demokratické strany si stanovila za cíl více spolupracovat s Evropskou unií a prosadit změnu současné podoby Dublinského systému.³⁰⁰

Nová italská vláda je považována za více proevropskou než předchozí koalice Ligy Severu a Hnutí pěti hvězd, jak se ale staví k možné dohodě s Německem o přímém zpětném přebírání žadatelů o azyl není známo.³⁰¹ Ačkoliv se Řím snaží distancovat od kroků, které za svého působení podnikl Matteo Salvini³⁰², je pravděpodobné, že nebude ochotný přistoupit na podobnou dohodu, jakou uzavřelo Německo se Španělskem a Řeckem. To posiluje i skutečnost, že premiér Guiseppe Conte už k ní jednou odmítavé stanovisko zaujal.

Ačkoliv byla CSU a její předseda při eskalaci „Asylstreit“ v létě 2018 přirovnávána k AfD, Horst Seehofer ukázal svou druhou tvář. Ta ho částečně postavila do rozporu s azylovou a migrační politikou, jež dosud prosazoval, když v září 2019 prohlásil: *„Vždycky jsem říkal, že naše migrační politika je i humánní. Nenecháme nikoho utopit. Rozhovory stále probíhají, ale jestliže všechno zůstane tak, jak bylo domluveno, můžeme převzít 25 % lidí zachráněných na moři, kteří se objeví před Itálií. To naši migrační politiku nepřetíží.“*³⁰³

Za záměr vypracovat přechodný systém přerozdělování uprchlíků zachráněných na moři sklídl Horst Seehofer kritiku od svých stranických kolegů. Jak z CSU a CDU, tak i z FDP a AfD zaznívaly varovné hlasy, že takový návrh může vést k zesílení migrace a tzv. pull-efektu, tedy vytvoření faktorů, které by přitahovaly další migranty do Evropy.

³⁰⁰ Die Regierung Conte kann ihre Arbeit aufnehmen. ZEIT ONLINE [online]. 10.9.2019 [cit. 2019-09-12]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/ausland/2019-09/italien-senat-regierungsbildung-abgeordnetenhaus-vertrauensausspruch?print>.

³⁰¹ Tamtéž.

³⁰² Matteo Salvini během svého působení v úřadě ministra vnitra opakovaně odmítal povolit lodím humanitárních organizací se zachráněnými migranty vstup do italských přístavů a kurz nové italské vlády ostře kritizuje. Italien lässt wieder aus Seenot gerettete Migranten an Land. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. ©2001-2019, 23.09.2019 [cit. 2019-09-24]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/ocean-viking-italien-lasst-aus-seenot-gerettete-an-land-16398517.html>.

³⁰³ Doslovně v originále: *„Ich habe immer gesagt, unsere Migrationspolitik ist auch human. Wir werden niemanden ertrinken lassen. Die Gespräche laufen noch. Aber wenn alle bleibt wie besprochen, können wir 25 Prozent der aus Seenot geretteten Menschen übernehmen, die vor Italien auftauchen. Das wird unsere Migrationspolitik nicht überfordern.“* BULLION, Constanze von, Matthias KOLB a Oliver MEILER. Seehofer will jeden vierten auf See geretteten Flüchtling aufnehmen. Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 13.9.2019 [cit. 2019-09-17]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/fluechtlinge-seenotrettung-italien-mittelmeer-1.4599747>.

Oproti tomu oba předsedové CSU a CDU ocenili snahu Seehofera podnítit další diskuzi v Evropě.³⁰⁴

Seehofer veškerou kritiku odmítl a žádný rozpor ve svém dosavadním prosazovaném kurzu v migrační politice nespatořoval. K debatě o návrhu na přerozdělování uprchlíků se sešli ministři vnitra Německa, Itálie, Malty a Francie 23. září 2019, s cílem vypracovat konkrétnější podobu návrhu na přechodný přerozdělovací systém, než dojde k přepracování současného problematického Dublinského systému.³⁰⁵

Plán o dočasném přerozdělování uprchlíků byl odprezentováno ostatním zemím EU na setkání ministrů vnitra 8. října 2019. Záhy se ukázalo, že i přes kladná prohlášení několika států, se k dočasnému mechanismu přerozdělování postavily téměř všechny země rezervovaně či ho zcela odmítly.³⁰⁶ Kritika prohlášení z Malty se týkala především skutečnosti, že mnohé evropské státy (jako Kypr nebo Řecko) by v tomto ohledu potřebovaly větší pomoc než Itálie, která současně v počtu podaných žádostí o azyl leží až na třináctém místě. Sám Seehofer však považuje maltské prohlášení pouze za „pilotní projekt“ a uvědomuje si, že je třeba posouvat debatu o migraci v EU dál a že bez podpory států na vnější hranici EU nemůže být řeč o společné azylové politice.³⁰⁷

Seehofer dál pokračoval v rozvíjení svých vizí na nový evropský azylový systém. Německé ministerstvo vnitra přišlo v listopadu 2019 s novým návrhem na jeho reformu. Ten spočíval v přezkoumání žádostí o azyl již na vnější hranici EU, a to novou azylovou agenturou. Cílem je vytvořit situaci, ve které by všechny členské země EU byly zatíženy stejnou měrou. Jak se totiž stále ukazuje, v roce 2018 bylo na 75 procent všech žádostí o ochranu podáno jen v pěti členských zemích. Navíc předání žadatele na příslušný stát se uskutečnil jen ve třech procentech případů. Evropská azylová agentura, která by rozhodovala o tom, který stát by byl za žádost odpovědný, by tak měla zajistit solidární rozdělení žadatelů a vzbudit i u ostatních států zájem o vytvoření mechanismů k zabránění sekundární migrace.³⁰⁸

³⁰⁴ BULLION, Constanze von a Wolfgang WITTL. "Unglaublich, dass man sich als Bundesinnenminister für die Rettung von Menschen rechtfertigen muss". Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 19.9.2019 [cit. 2019-09-24]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/seehofer-seenot-gefluechtete-quote-1.4607361>.

³⁰⁵ Tamtéž.

³⁰⁶ Účast na dočasném systému přerozdělování přislíbilo Chorvatsko, Irsko, Finsko, Litva, Lucembursko a Portugalsko. Tamtéž.

³⁰⁷ BEISEL, Karoline Meta. Warum EU-Innenminister Seehofers Verteilmechanismus ablehnen. Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 8.10.2019 [cit. 2019-10-19]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/fluechtlinge-seehofer-eu-1.4632110>.

³⁰⁸ Seehofer will "Neuanfang für Migrationspolitik in Europa." Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 17. 11. 2019 [cit. 2019-12-30]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/asylopolitik-seehofer-fluechtlinge-1.4685780>.

Azylová agentura by pouze plnila funkci předběžné kontroly. Detailní azylové řízení by pak provedl daný stát. Na systému povinných kvót tento systém ale fungovat nemůže, protože státy by ho nepodpořily, jak už ukázaly předešlé pokusy o reformu azylového systému. Seehofer proto navrhl postavit systém nikoliv na povinných kvótách, ale na sociálních dávkách. Co je tím myšleno? Především to, že náklady za migranta by státy mohly financovat z fondu Evropské unie. Země, které by se odmítaly zapojit, by pak do takového fondu přispívaly.³⁰⁹

Tyto vize Horsta Seehofera, stejně tak jeho snaha převzít iniciativu a zažehnout znovu diskuzi o azylové politice EU, jsou úsilím, které si zaslouží uznání. Obrat CSU a Horsta Seehofera směrem k důraznému prosazování humanitární stránky azylové politiky je vůbec podivuhodný, vzpomeneme-li si s jakou neústupností vystupoval ještě před nedávnem v otázce vracení žadatelů o azyl z hranic. Důvod pro takový posun lze hledat v klesajícím počtu uprchlíků mířících do Německa, a tedy ustoupení samotného tématu na okraj zájmu společnosti, kterou aktuálně hýbe spíše téma klimatu a životního prostředí.³¹⁰ Druhý důvod pak lze spatřovat ve změně vedení jak CSU, tak CDU. Noví předsedové Annerget Krampová-Karrenbauerová a Markus Söder vsadili na věcnost – snad z poznání, že veřejné mocenské boje straně přízeň voličů nepřinesou. Ať už za tímto obratem stojí cokoliv, je nový kurz CSU změnou k lepšímu.

Migrační zpráva zveřejněná spolkovým ministerstvem vnitra v lednu 2020 ukázala, že počet žádostí o azyl se v Německu sice každým rokem snižuje, ale tlak na vnějších hranicích EU zůstává vysoký.³¹¹ K jeho eskalaci došlo počátkem března 2020, když Turecko otevřelo i přes úmluvu s EU³¹² z roku 2016 své hranice a přestalo bránit

³⁰⁹ GUTSCHKER, Thomas. Entlastung für die Frontstaaten. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. ©2001-2019, 02.12.2019 [cit. 2019-12-30]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/asylsystem-gesucht-entlastung-fuer-die-frontstaaten-16515510.html>.

³¹⁰ ROSSMANN, Robert. Seehofers Wende ist sogar für CSU-Verhältnisse erstaunlich. Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 19.9.2019 [cit. 2020-01-13]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/horst-seehofer-fluechtlinge-seenot-aufnahme-1.4607292?>.

³¹¹ Migration: Nettozuwanderung nach Deutschland weiter zurückgegangen. Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. ©2020, 08.01.2020 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/kurzmeldungen/DE/2020/01/migrationsbericht-2018.html>.

³¹² Prohlášení EU a Turecka bylo uzavřeno 18. března 2016. Cílem této společné úmluvy bylo minimalizovat nelegální migraci přes Turecko do EU. Základem dohody byl souhlas Turecka s převzetím uprchlíků z řeckých ostrovů. Za každého takového uprchlíka se na oplátku EU zavázala přijmout z Turecka jednoho syrského uprchlíka a poskytnou Turecku finanční podporu ve výši šesti miliard eur, které mají zemi pomoci se zaopatřením 3,5 milionu uprchlíků. Od uzavření úmluvy se skutečně významně snížila nelegální migrace do EU. Státy EU od roku 2016 přijmuly 26 000 syrských uprchlíků. Samo Německo 9 800 z tohoto počtu. Fakten zur EU-Türkei-Erklärung. Bundesregierung [online]. ©2020, 5.3.2020 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/suche/faq-eu-tuerkei-erklaerung-1728136>.

uprchlíkům vstoupit do Evropy. Na pozadí eskalace konfliktu v severní Sýrii vyčítalo Turecko EU nedostatečnou podporu a nedodržování její části závazků.³¹³ Evropa se začala obávat další uprchlické krize, když se tisíce migrantů pokusilo dostat do Řecka.³¹⁴

Na pozadí těchto událostí na řecko-turecké hranici potvrdila Merkelová připravenost Německa poskytnout Řecku humanitární pomoc v koordinaci s jinými státy EU. Zdůraznila ale, že cílem je nadále bojovat proti nelegální migraci.³¹⁵ V podobném smyslu se vyjádřil k situaci i Horst Seehofer, když zdůraznil nutnost najít na humanitární problémy společné řešení na celoevropské úrovni, podobně jako tomu bylo s přebíráním uprchlíků zachráněných na moři. Německo je ochotno podílet se přiměřeným podílem na přerozdělení té nejzranitelnější skupiny uprchlíků z řeckých ostrovů až po splnění jistých podmínek.³¹⁶ Kromě konsensu na evropské úrovni je to podle Seehofera obnovení pořádku na vnějších hranicích, což považuje za předpoklad humanitární pomoci.³¹⁷

³¹³ Große Koalition will Flüchtlingskinder aufnehmen. ZEIT ONLINE [online]. 9.3.2020 [cit. 2020-03-21]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2020-03/koalition-einigt-sich-zur-aufnahme-von-fluechtlingskindern?print>.

³¹⁴ "Jetzt ist es an der EU, ihren Teil der Last zu tragen." ZEIT ONLINE [online]. 2.3.2020 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/ausland/2020-03/fluechtlingspolitik-tuerkei-recep-tayyip-erdogan-europaeische-union>.

³¹⁵ Griechenland verdient volle Solidarität. Bundesregierung [online]. ©2020, 9.3. 2020 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/suche/merkel-mitsotakis-griechenland-1729192>.

³¹⁶ Německo se i přes váhání ostatních států, které rovněž přislíbily pomoc Řecku a jež prozatím plány v této oblasti kvůli koronavirové pandemii pozastavily, rozhodlo jako jedna z prvních zemí přijmout v první fázi padesát dětí z řeckých ostrovů. V Německu tak 18. dubna 2020 přistálo letadlo se 47 nezletilými uprchlíky. Německo plánuje převzít z řeckých ostrovů v rámci akce evropských států na pomoc Řecku s kritickou humanitární situací na řeckých ostrovech minimálně 350 nezletilých uprchlíků. Deutschland bereit für Aufnahme von Kindern aus Griechenland. Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. ©2020, 07.04.2020 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/pressemitteilungen/DE/2020/04/griechenland.html>. Erste Gruppe von Kindern aus Lagern auf griechischen Inseln trifft in Deutschland ein. Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. ©2020, 18.04.2020 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/pressemitteilungen/DE/2020/04/ankunft-kinder-grc.html>.

³¹⁷ Seehofer: "Wollen dort helfen, wo die Menschen sind." Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. ©2020, 03.03.2020 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/kurzmeldungen/DE/2020/03/statement-grc.html>.

ZÁVĚR

Fenomén uprchlictví a migrace postavil Spolkovou republiku Německo před nelehkou výzvou už několikrát za dobu její existence. Dosud největší uprchlická krize roku 2015 tak znovu obnovila debatu o azylové politice. Příklad „Asylstreitu“ ukazuje, že spíše než v migrační krizi se Evropa nachází v krizi migrační a azylové politiky. CSU v čele s Horstem Seehoferem, která v této oblasti vždy zastávala konzervativnější postoje než CDU, se záhy zařadila k ostrým kritikům kurzu Angely Merkelové. Krátce před volbami do Spolkového sněmu v roce 2017 jsme sice mohli pozorovat názorové přiblížení obou stran, které se shodly, že situace roku 2015 se nesmí opakovat a tato formulace se brzy stala mantrou německé azylové politiky. Záhy se ovšem ukázalo, že spor uvnitř Unie byl pouze odložen stranou. S blížícími se zemskými volbami v Bavorsku v roce 2018, kdy se pozice CSU ocitla ohrožována protiimigrační AfD, začal Horst Seehofer tvrdě prosazovat odesílání těch žadatelů o azyl z hranic, kteří jsou zaregistrována v jiné zemi EU.

Cílem Horsta Seehofera tak nebylo nic jiného než snížit vysoké procento neuskutečněných návratů této skupiny žadatelů, za jejichž žádost podle evropské legislativy Německo nenese odpovědnost. Ačkoliv Dublinský systém vracení v těchto případech už reguluje, v praxi se ukázal být nefunkční. Požadavek spolkového ministra vnitra zefektivnit celý tento proces novými bilaterálními dohodami s příslušnými státy EU tak podle mého názoru sice skrýval dobrou myšlenku, tu ale záhy zastínil samotný nekompromisní styl, s jakým Seehofer tento svůj požadavek vyslovoval a neúměrný tlak, který na německou kancléřku vyvíjel.

Seehofer nakonec zašel až tak daleko, že nabízel svou rezignaci, aby záhy ukázal, že s tím, co se kancléřce na summitu EU v červnu 2018 podařilo v tomto směru vyjednat, nakonec v podstatě souhlasí. Celý dosažený kompromis, a především následná dohoda vládní koalice nepřinesli v důsledku výraznou změnu. Problematickým se ukázaly být i další místa kompromisu, jako bilaterální dohody, ke kterým se nejdůležitější státy figurující v celém kompromisu stavěly odmítavě.

Seehofer se snažil prosadit ostřejší kurz azylové politiky a tímto gestem omezit odliv části elektorátu k AfD pod tlakem blížících se voleb do Bavorského zemského sněmu. To se mu nepodařilo a jen zapříčinil snížení vlastní důvěryhodnosti. V důsledku nakonec „Asylstreit“ uškodil všem stranám vládní koalice. Jisté proto je jen to, že celý spor v důsledku nemá žádné vítěze, jen poražené.

V poslední době můžeme být svědky změn v německé migrační a azylové politice. CDU i CSU konečně uznaly Německo jako imigrační zemi a v tomto směru se podařilo udělat krok vpřed a přijmout tolik potřebný zákon regulující imigraci kvalifikovaných pracovních sil. Na druhé straně se zpřísnění nevyhnula azylová politika. Seehoferovo přesvědčení o tom, že žádná země nemůže přijmout nekonečné množství uprchlíků a návratovou politiku Německa je nutné zefektivnit, tak jsou podle mého názoru zcela realistická, otázkou ale zůstává, jestli nově přijatá opatření skutečně zefektivnění přinesou.

Změnu prodělal i samotný Horst Seehofer. Ten prosazuje v azylové politice kromě nutnosti omezení migrace i humanitární aspekt. Tento aspekt začal v nedávné době, jak jsme mohli být svědky, stavět výrazně do popředí. O tom svědčí jeho ochota přijímat uprchlíky zachráněné na moři, snaha nalézt celoevropské řešení azylové a migrační politiky, či projevovaná solidarita, i jeho iniciativa podnítit další diskusi o nutné reformě evropského azylového systému.

Seehofer si tak tak uvědomil, že jeho nedávný kurz ve stylu AfD mu nepřinese politické body. V neposlední řadě jsme mohli sledovat i jeho názorovou shodu s německou kancléřkou v případě napětí na turecko-řecké hranici, která překvapila i samotného Seehofera. Otázkou tak zůstává, jak dlouho tento soulad vydrží. Nedávné vyostřování situace kolem uprchlíků v Evropě, eskalace konfliktu v Sýrii a další zpřísnování návratové politiky nechávají tušit, že spor o azylovou politiku, která by zároveň dostatečně zohledňovala lidská práva uprchlíků, není zcela u konce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ

Primární a sekundární literatura

Escaping the Escpae: Towards Solutions for the Humanitarian Migration Crisis. Gütersloh: Bertlesmann Stiftung, 2017. ISBN 978-3-86793-749-8.

KLINGST, Martin, Ulrich LADURNER a Michael THUMANN. Ein Kompromiss – und viele Fragen offen. DIE ZEIT. 2018, 73(28), 1.

LUFT, Stefan. Die Flüchtlingskrise: Ursachen, Konflikte, Folgen. 2. aktual. vydání. München: C.H.Beck, 2017. ISBN 978-3-406-69072-3.

LUFT, Stefan a Peter SCHIMANY. 20 Jahre Asylkompromiss: Bilanz und Perspektiven. Bielefeld: Transcript Verlag, 2014. ISBN 978-3-8376-2487-8.

MEIER-BRAUN, Karl-Heinz. Einwanderung und Asyl: Die 101 wichtigsten Fragen. 3. dopl. vyd. München: C.H.Beck, 2017. ISBN 978-3-406-70890-9.

OLTMER, Jochen. Migration im 19. bis zum 21. Jahrhundert. 3., aktualisierte Auflage. Boston: De Gruyter Oldenbourg, 2016. ISBN 978-3-11-047137-3.

POUTRUS, Patrice G. Unkämpftes Asyl: Vom Nachkriegsdeutschland bis in die Gegenwart. Berlin: CH. Links Verlag, 2019. ISBN 978-3-96289-036-0.

SARTORI, Giovanni. Strany a stranické systémy : schéma pro analýzu. Brno: CDK Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005. ISBN 9788073250621.

Elektronické zdroje

Abeceda migrace. Migraceonline.cz [online]. 12. 10. 15 [cit. 2019-09-16]. Dostupné z: https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/abeceda-migrace#_ftn9.

Abkommen mit Italien nun Chefsache. Tagesschau.de [online]. ARD-aktuell, c, 26.09.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/ruecknahmeabkommen-italien-101.html>.

Abschiebungen und "freiwillige Ausreisen". Mediendienst Integration [online]. ©2012-2019 [cit. 2019-09-10]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/migration/flucht-asyl/abschiebungen.html>.

Aktuelle Informationen zum Fachkräfteeinwanderungsgesetz. Make it in Germany: Das Portal der Bundesregierung für Fachkräfte aus dem Ausland [online]. 2012-2019 [cit. 2019-09-17]. Dostupné z: <https://www.make-it-in-germany.com/de/visum/arten/arbeiten/fachkraefteeinwanderungsgesetz/>.

Aktuelle Zahlen (09/2019). Bundesamt für Migration und Flüchtlinge [online]. ©2019, 07.10.2019 [cit. 2019-10-19]. Dostupné z: <http://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Downloads/Infothek/Statistik/Asyl/aktuelle-zahlen-zu-asyl-september-2019.html?nn=7952222>.

Amtliches Ergebnis der Bundestagswahl in Deutschland am 24. September 2017 (Zweitstimmen). Statista [online]. ©2019, 09.08.2019 [cit. 2019-10-29]. Dostupné z: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/753306/umfrage/ergebnis-der-bundestagswahl/>.

Amtliches Ergebnis der Landtagswahl im Bayern am 14. Oktober 2018. Statista [online]. ©2020, 09.08.2019 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/1914/umfrage/wahlergebnis-der-landtagswahl-in-bayern/>.

Annegret Krampová-Karrenbauerová. *CDU* [online]. ©2019 [cit. 2019-10-11]. Dostupné z: <https://www.cdu.de/vorstand/annegret-kramp-karrenbauer>.

Asyl- und Flüchtlingspolitik in Deutschland. Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. ©2019 [cit. 2019-10-19]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/DE/themen/migration/asyl-fluechtlingsschutz/asyl-fluechtlingsschutz/asyl-fluechtlingsschutz-node.html>.

Asylgesetz (AsylG): § 18 Aufgaben der Grenzbehörde. Gesetze im Internet [online]. Bundesministerin der Justiz und für Verbraucherschutz, Bundesamt für Justiz [cit. 2019-09-09]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/asylvfg_1992/__18.html.

Asylkompromiss: Regierung kritisch zu Vertrag mit Deutschland. Die Presse [online]. ©2020, 03.07.2018 [cit. 2020-01-01]. Dostupné z: <https://www.diepresse.com/5458159/asylkompromiss-regierung-kritisch-zu-vertrag-mit-deutschland>.

Asylpolitik von CDU und CSU Merkel droht mit Richtlinienkompetenz. Tagesschau.de [online]. ARD-aktuell, ©, 18.06.2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/asylstreit-union-143.html>.

Asylrecht: Asylrechtsreformen 2014-2017. Mediendienst Integration [online]. ©2012-2019 [cit. 2019-08-30]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/migration/flucht-asyl/asylrecht.html>.

Asylstreit beendet – keine "Transitzentren". Tagesschau.de [online]. 05.07.2018 [cit. 2018-11-29]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/einigung-asylstreit-101.html>.

Asylstreit beigelegt So sieht die Einigung aus. Tagesschau.de [online]. ARD-aktuell, ©, 03.07.2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/einigung-asylstreit-wortlaut-101.html>.

Asylstreit schadet der Koalition und nützt der AfD. ZEIT ONLINE [online]. 8. 7. 2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-07/sonntagstrend-asylstreit-waehlergunst-koalition-afd-horst-seehofer>.

Azylová politika EU: země EU příslušná k posuzování žádostí. EUR-Lex [online]. Evropská unie, ©1998-2019, 03.01.2015 [cit. 2019-09-09]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM%3A23010503_1.

BAUMANN, Birgit. Kurz baut "Achse der Willigen" gegen Merkel. *Der Standard* [online]. ©2020, 13.6. 2018 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://www.derstandard.at/story/2000081525567/kurz-baut-achse-der-willigen-gegen-angela-merkel>.

Bayerischer Ministerpräsident und Parteivorsitzender Dr. Markus Söder, MdL. CSU [online]. [cit. 2019-10-11]. Dostupné z: <https://www.csu.de/partei/vorstand/presidium/dr-markus-soeder-mdl/>.

Bedarfssätze werden angepasst. Bundesregierung [online]. ©2020 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/bedarfssaetze-angepasst-1635116>.

BEISEL, Karoline Meta. Warum EU-Innenminister Seehofers Verteilmechanismus ablehnen. Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 8.10.2019 [cit. 2019-10-19]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/fluechtlinge-seehofer-eu-1.4632110>.

Beschluss des SPD-Parteivorstands am 2. Juli 2018 - Miteinander statt Gegeneinander - Fünf Punkte für eine europäische Migrations- und Flüchtlingspolitik. SPD [online]. c2019, 02.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.spd.de/presse/pressemitteilungen/detail/news/miteinander-statt-gegeneinander-fuenf-punkte-fuer-eine-europaeische-migrations-und-fluechtlingspolitik/02/07/2018/>.

Bisher elf unerlaubt weitergereiste Asylbewerber abgewiesen. ZEIT ONLINE [online]. 3. 3. 2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/ausland/2019-03/ruecknahmeabkommen-fluechtlinge-abgewiesen-deutsche-grenze>.

Bisher elf unerlaubt weitergereiste Asylbewerber abgewiesen. ZEIT ONLINE [online]. 3. 3. 2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/ausland/2019-03/ruecknahmeabkommen-fluechtlinge-abgewiesen-deutsche-grenze>.

BLEI, Bianca. Zurückweisung an deutscher Grenze ist schon Realität. Der Standard [online]. ©2020, 18. 6. 2018 [cit. 2020-01-02]. Dostupné z: <https://www.derstandard.at/story/2000081809982/seehofers-masterplan-zurueckweisung-an-der-grenze-ist-schon-realitaet>.

BONAVIDA, Iris a Wolfgang BÖHM. Asyl: Dominoeffekt an Europas Grenzen. Die Presse [online]. c2020, 03.07.2018 [cit. 2020-01-05]. Dostupné z: <https://www.diepresse.com/5458160/asyl-dominoeffekt-an-europas-grenzen>.

BONAVIDA, Iris. Asyl – die nächste Verschärfung. Die Presse [online]. ©2020, 18.04.2018 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://www.diepresse.com/5408175/asyl-die-nachste-verscharfung>.

BRAUN, Stefan. Fehler, Mythen und Lügen in der Flüchtlingskrise. Süddeutsche Zeitung [online]. Süddeutsche Zeitung Digitale Medien, ©, 28. 6. 2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/asylstreit-fehler-mythen-und-luegen-in-der-fluechtlingskrise-1.4033214>.

BRAUN, Stefan. Koalition einigt sich auf Migrationspaket. Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 4.6.2019 [cit. 2020-01-13]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/fluechtlinge-migrationspaket-1.4474865>.

BULLION, Constanze von a Wolfgang WITTL. "Unglaublich, dass man sich als Bundesinnenminister für die Rettung von Menschen rechtfertigen muss". Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 19.9.2019 [cit. 2019-09-24]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/seehofer-seenot-gefuechtete-quote-1.4607361>.

BULLION, Constanze von, Matthias KOLB a Oliver MEILER. Seehofer will jeden vierten auf See geretteten Flüchtling aufnehmen. Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 13.9.2019 [cit. 2019-09-17]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/fluechtlinge-seenotrettung-italien-mittelmeer-1.4599747>.

Bundesinnenminister Seehofer: Rücknahmeabkommen mit Italien steht. Deutsche Welle [online]. ©2019, 13.09.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/bundesinnenminister-seehofer-r%C3%BCcknahmeabkommen-mit-italien-steht/a-45469876>.

Bundesinnenminister Seehofer: Rücknahmeabkommen mit Italien steht. Deutsche Welle [online]. ©2019, 13.09.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/bundesinnenminister-seehofer-r%C3%BCcknahmeabkommen-mit-italien-steht/a-45469876>.

Bundestag soll Migrationspaket der GroKo verabschieden. Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 7.6.2019 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/bundestag-bundestag-soll-migrationspaket-der-groko-verabschieden-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-190607-99-549112>.

Bundestagswahl 2017: Endgültiges Ergebnis. Der Bundeswahlleiter [online]. ©2019, 12.10.2017 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: https://www.bundeswahlleiter.de/info/presse/mitteilungen/bundestagswahl-2017/34_17_endgueltiges_ergebnis.html.

CDU und CSU einigen sich im Asylstreit. Tagesschau.de [online]. 03.07.2018 [cit. 2018-11-29]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/asylstreit-117.html>.

Co je to Frontex?: European border and coast guard agency. FRONTEX [online]. ©2019 [cit. 2020-01-01]. Dostupné z: <https://frontex.europa.eu/language/cs/>.

CREMER, Hendrik. Zurückweisungen von Flüchtlingen an der Grenze? Eine menschen- und europarechtliche Bewertung. Deutsches Institut für Menschenrechte [online]. ©2019, 19. 6. 2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://www.institut-fuer-menschenrechte.de/publikationen/show/zurueckweisungen-von-fluechtlingen-an-der-grenze-1/>.

CSU laut Umfrage nur noch bei 33 Prozent. ZEIT ONLINE [online]. 4. 10. 2018 [cit. 2020-01-02]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-10/landtagswahl-bayern-csu-umfrage>.

ČIŽINSKÝ, Pavel. Regularizace v zemi, kde regularizace „neexistují“ (Spolková republika Německo). Migraceonline.cz [online]. 10.1. 2006 [cit. 2019-09-22]. Dostupné z: <https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/regularizace-v-zemi-kde-regularizace-neexistuji-spolkova-republika-nemecko>.

Das Bundesamt in Zahlen 2016. Bundesamt für Migration und Flüchtlinge [online]. ©2019 [cit. 2019-09-01]. Dostupné z: http://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Publikationen/Broschueren/bundesamt-in-zahlen-2016.pdf?__blob=publicationFile.

Datenaustausch wird verbessert. Bundesregierung [online]. ©2020 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/datenaustausch-wird-verbessert-1574722>.

Deutschland bereit für Aufnahme von Kindern aus Griechenland. Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. ©2020, 07.04.2020 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/pressemitteilungen/DE/2020/04/griechenland.html>.

Deutschland einigt sich mit Spanien und Griechenland auf Asylabkommen. Handelsblatt [online]. ©2020, 29.06.2018 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/politik/international/eu-gipfel-deutschland-einigt-sich-mit-spanien-und-griechenland-auf-asylabkommen/22752710.html?ticket=ST-279321-zf4WE7pyPmz7UGE3061a-ap5>.

Deutschland einigt sich mit Spanien und Griechenland auf Rücknahme-Abkommen. Deutsche Welle [online]. ©2020, 29.06.2018 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/deutschland-einigt-sich-mit-spanien-und-griechenland-auf-r%C3%BCcknahme-abkommen/a-44089168>.

Deutschland muss Flüchtling aus Griechenland zurückholen. ZEIT ONLINE [online]. 14. 8. 2019 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/gesellschaft/2019-08/migration-fluechtlinge-deutschland-griechenland-rueckholung>.

Die Regierung Conte kann ihre Arbeit aufnehmen. ZEIT ONLINE [online]. 10.9.2019 [cit. 2019-09-12]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/ausland/2019-09/italien-senat-regierungsbildung-abgeordnetenhaus-vertrauensanspruch?print>.

Die Zeit: Verlagsgruppe. Wir gestalten die Medienwelt von morgen. [online]. © [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.zeit-verlagsgruppe.de/zeit-verlagsgruppe/ueberuns/>.

Durchführung des Asylverfahrens. Bundesamt für Migration und Flüchtlinge [online]. ©2020 [cit. 2020-03-02]. Dostupné z: <https://www.bamf.de/DE/Behoerde/Aufgaben/Asylverfahren/asylverfahren-node.html>.

Einigung im Koalitionsausschuss: Ordnung und Steuerung in der Migrationspolitik. CDU [online]. Christlich Demokratische Union Deutschlands, ©2019, 05.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: https://www.cdu.de/system/tdf/media/dokumente/koalitionsausschuss-180705_0.pdf?file=1&type=field_collection_item&id=15483.

Endgültiges Ergebnis der Bundestagswahl am 22. September 2013 (Zweitstimmen). Statista [online]. ©2019, 09.10.2013 [cit. 2019-11-03]. Dostupné z: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/273040/umfrage/endergebnis-der-bundestagswahl/>.

Entwurf eines Fachkräfteeinwanderungsgesetzes. Deutscher Bundestag [online]. ©, 7. 6. 2019 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.bundestag.de/parlament/plenum/abstimmung/abstimmung?id=608>.

Erste Gruppe von Kindern aus Lagern auf griechischen Inseln trifft in Deutschland ein. Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. ©2020, 18.04.2020 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/pressemitteilungen/DE/2020/04/ankunft-kinder-grc.html>.

Erster Kreisverband fordert Horst Seehofers Ablösung. ZEIT ONLINE [online]. 15. 10. 2018 [cit. 2020-01-02]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-10/csu-horst-seehofer-landtagswahl-bayern-kronach-personelle-konsequenzen>.

EU-Gipfel beschließt strengere Asylpolitik. Deutsche Welle [online]. 29.06.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/eu-gipfel-beschlie%C3%9Ft-strengere-asylpolitik/a-44451707-0>.

Europäische Asylpolitik und Grenzschutz. Mediendienst Integration [online]. ©2012-2020 [cit. 2020-01-08]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/migration/flucht-asyl/eu-asylpolitik.html>.

Fachkräfte gewinnen, Integration fördern, Migration besser steuern. Die Bundesregierung [online]. Presse- und Informationsamt der Bundesregierung, 2019, 7. 6.

2019 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/fachkraefte-gewinnen-integration-foerdern-migration-besser-steuern-1634952>.

Fakten zur EU-Türkei-Erklärung. Bundesregierung [online]. ©2020, 5.3.2020 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/suche/faq-eu-tuerkei-erklaerung-1728136>.

FLORACK, Martin. Alternative für Deutschland. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 30.8.2017 [cit. 2019-10-30]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bundestagswahl-2017/254700/afd>.

Flucht und Asyl. DIE LINKE. im Bundestag [online]. [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.linksfraktion.de/themen/a-z/detailansicht/flucht-und-asyl/>.

Flyer "Masterplan Migration". Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. c2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/topthemen/DE/topthema-masterplan-migration/flyer-masterplan.html>.

FRASCH, Timo a Eckart LOHSE. Hart an der Grenze. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. c2001-2019, 12.06.2018 [cit. 2019-09-09]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/asyl-streit-in-der-union-hart-an-der-grenze-15636539.html#void>.

FREY, Eric. Asylpolitik made in Austria – Eine Bewertung. Der Standard [online]. ©2020, 31.7.2018 [cit. 2020-01-05]. Dostupné z: <https://www.derstandard.at/story/2000084430549/asylpolitik-made-in-austria-eine-bewertung>.

FÜRSTENAU, Marcel. Asyl-Streit geht in die Verlängerung. Deutsche Welle [online]. ©2019, 02.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/asyl-streit-geht-in-die-verl%C3%A4ngerung/a-44483758>.

GARSCHAGEN, Teresa a Jenny LINDNER. Welche Migrationsbewegungen haben Deutschland geprägt?. Mediendienst Integration [online]. ©2012-2019, 14.10.2015 [cit. 2019-10-19]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/artikel/welche-migrationsbewegungen-haben-deutschland-gepraegt.html>.

GAUL, Simone, Tina GROLL, Vanessa MATERLA, Parvin SADIGH, Veronika VÖLLINGER a Judith LUIG. Das haben wir schon geschafft. ZEIT ONLINE [online]. 6. 9. 2019 [cit. 2019-09-12]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2019-08/migration-fluechtlingspolitik-integration-kosten-fortschritte>.

GENSING, Patrick a Konstantin KUMPFMÜLLER. Hat Merkel 2015 die Grenze geöffnet?. Tagesschau.de [online]. ARD-aktuell, ©, 06.03.2019 [cit. 2019-08-31]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/faktenfinder/merkel-grenze-101.html>.

Gesellschafts- und Kulturordnung. Die Ordnung: Grundsatzprogramm der Christlich-Sozialen Union [online]. [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <http://csu-grundsatzprogramm.de/gesellschafts-und-kulturordnung/>.

GHELLI, Fabio. AfD-Aufstieg und Parallelen zu den 90er Jahren. Mediendienst Integration [online]. ©2012-2020, 29.09.2014 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/artikel/afd-vergleich-90er-jahre-republikaner-dvu-asyldebatte.html>.

GLUNS, Danielle. Asylpolitik. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 14.5.2018, s. 1-2 [cit. 2019-08-16]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/dossier-migration/222645/asylpolitik>.

GÖRTEMAKER, Manfred. Die demokratische Revolution in Osteuropa. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 9.7.2004 [cit. 2020-04-25]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/izpb/10355/die-demokratische-revolution-in-osteuropa?p=all>.

Griechenland verdient volle Solidarität. Bundesregierung [online]. ©2020, 9.3. 2020 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/suche/merkel-mitsotakis-griechenland-1729192>.

Große Koalition will Flüchtlingskinder aufnehmen. ZEIT ONLINE [online]. 9.3.2020 [cit. 2020-03-21]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2020-03/koalition-einigt-sich-zur-aufnahme-von-fluechtlingskindern?print>.

GROßE, Patrick. Deutschland und die Flüchtlinge: Wie 2015 das Land veränderte. Deutsche Welle [online]. ©2019, 11.02.2019 [cit. 2019-08-31]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/deutschland-und-die-fl%C3%BChtlinge-wie-2015-das-land-ver%C3%A4nderte/a-47459712>.

Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland. Gesetze im Internet [online]. Bundesministerin der Justiz und für Verbraucherschutz, Bundesamt für Justiz [cit. 2019-10-20]. Dostupné z: <https://www.gesetze-im-internet.de/gg/BJNR000010949.html>.

GUTSCHKER, Thomas. Entlastung für die Frontstaaten. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. ©2001-2019, 02.12.2019 [cit. 2019-12-30]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/asylsystem-gesucht-entlastung-fuer-die-frontstaaten-16515510.html>.

HÁJEK, Adam. Seehofer vládu položit nechce, ale jeho hru už přebrali jiní, míní expert. IDNES.cz [online]. MAFRA, 2020, 20.6.2018 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/angela-merkelova-horst-seehofer-vladni-krize-nemecko-rozhovor-vladimir-handl.A180619_191552_zahranicni_aha.

HANEWINKEL, Vera. Europawahl 2019: Wie stehen die großen Parteien zu den Themen Migration, Flucht und Asyl?. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 22.5.2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/laenderprofile/291455/europawahl-2019-wie-stehen-die-grossen-parteien-zu-den-themen-migration-flucht-und-asyl>.

HANEWINKEL, Vera. Migrationspolitik – Juni 2018. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 9.7.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/flucht/272323/migrationspolitik-juni-2018>.

HÖPPNER, Stephanie. Juristen uneins im Asylstreit. Deutsche Welle [online]. ©2019, 30.06.2018 [cit. 2019-09-09]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/juristen-uneins-im-asylstreit/a-44455913>.

Chronik eines Streits: Merkel, Seehofer und die Flüchtlingspolitik. ZDF [online]. 2.07.2018 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: <https://www.zdf.de/nachrichten/heute/chronologie-merkel-seehofer-fluechtlingspolitik-102.html>.

Ich wünsche SPD und Union viel Glück bei Neuwahlen“ [online]. Frankfurter Allgemeine Zeitung, ©2001-2019, 14.06.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z:

<https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/asylstreit-der-union-so-reagieren-die-oppositionsparteien-15640029.html>.

Infomaterial: Der Bayernplan - Klar für unser Land. CSU [online]. 17.7.2017 [cit. 2019-10-20]. Dostupné z: <https://www.csu.de/service/infomaterial/>.

Integration & Asyl: Wahlthemen im Parteivergleich. Landeszentrale für politische Bildung Baden-Württemberg: Bundestagswahl 2017 [online]. [cit. 2019-10-30]. Dostupné z: https://www.bundestagswahl-bw.de/integration_asyl_btwahl2017.html.

Integration & Flüchtlingspolitik. Bündnis 90 Die Grünen Bundestagsfraktion [online]. [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.gruene-bundestag.de/themen/integration-fluechtlingspolitik>.

Italien lässt wieder aus Seenot gerettete Migranten an Land. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. ©2001-2019, 23.09.2019 [cit. 2019-09-24]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/ocean-viking-italien-laesst-aus-seenot-gerettete-an-land-16398517.html>.

Jeder ist ersetzlich, ich allemal. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. ©2001-2019, 15.10.2018 [cit. 2020-01-08]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/wahl-in-bayern/horst-seehofer-gesteht-fehler-im-asylstreit-ein-15839996.html>.

JESKE, Ann-Kathrin. Von den Republikanern zur AfD. Deutschlandfunk [online]. ©2009-2020, 06.09.2018 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: https://www.deutschlandfunk.de/rechte-parteien-seit-den-1990er-jahren-von-den.724.de.html?dram:article_id=427433.

Jetzt ist es an der EU, ihren Teil der Last zu tragen. ZEIT ONLINE [online]. 2.3.2020 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/ausland/2020-03/fluechtlingspolitik-tuerkei-recep-tayyip-erdogan-europaeische-union>.

Kaum Zurückweisungen an der deutschen Grenze. Deutsche Welle [online]. ©2019, 03.03.2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/kaum-zurueckweisungen-an-der-deutschen-grenze/a-47756325>.

Kdo je občan třetí země? Ministerstvo vnitra České republiky [online]. ©2019 [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kdo-je-obcan-treti-zeme.aspx>.

Keine Trauma-Bewältigung. ZDF [online]. 11.02.2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.zdf.de/nachrichten/heute/cdu-prueft-reform-der-asylpolitik-werkstattgespraech-100.html>.

KITZMANN, Julia. Attacken, Kompromisse, Vorwürfe. Süddeutsche Zeitung [online]. Süddeutsche Zeitung Digitale Medien, ©, 2.7. 2018 [cit. 2019-08-17]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/angela-merkel-und-horst-seehofer-attacken-kompromisse-vorwuerfe-1.4015817>.

KLINGST, Martin. Der Masterplan. ZEIT ONLINE [online]. 10.7. 2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/2019/29/asylpolitik-horst-seehofer-fluechtlingsmigration-masterplan-umsetzung>.

KNIPP, Kersten. Rückführungsabkommen: Lösung oder Augenwischerei?. Deutsche Welle [online]. ©2019, 19.08.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/rueckfuehrungsabkommen-1-oder-angewischerei/a-45137398>.

Koalitionsvertrag zwischen CDU, CSU und SPD. Die Bundesregierung [online]. ©2020, s. 64-65 [cit. 2020-01-12]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/themen/koalitionsvertrag-zwischen-cdu-csu-und-spd-195906>.

KOHOUT, Franz. Alternative für Deutschland. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 20.9.2018 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bayern-2018/274567/afd>.

KOHOUT, Franz. BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 20.9.2018 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bayern-2018/274559/gruene>.

KOHOUT, Franz. DIE LINKE. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 20.9.2018 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bayern-2018/274561/die-linke>.

KOHOUT, Franz. Freie Demokratische Partei. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 20.9.2018 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bayern-2018/274560/fdp>.

KOHOUT, Franz. FREIE WÄHLER Bayern. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 20.9.2018 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bayern-2018/274558/freie-waehler>.

KOHOUT, Franz. Christlich-Soziale Union in Bayern e.V. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 20.9.2018 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bayern-2018/274554/csu>.

KOHOUT, Franz. Sozialdemokratische Partei Deutschlands. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 20.9.2018 [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bayern-2018/274557/spd>.

Konflikt zwischen CDU und CSU eskaliert. ZEIT ONLINE [online]. 14. 6. 2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-06/bundestag-unterbricht-sitzung-wegen-asylstreit-der-union>.

KUBÁTOVÁ, Eliška. Poslední dny do politické smrti Merkelové? Cesta je v „ušmudlaném kompromisu“, říká expert. Info.cz [online]. ©2001-2020, 27.6.2018 [cit. 2020-03-26]. Dostupné z: <https://www.info.cz/evropska-unie/posledni-dny-do-politicke-smrti-merkelove-cesta-je-v-usmudlanem-kompromisu-rika-expert-33045.html>.

KURBY, Pierre. Was bedeutet „Fiktion der Nichteinreise“? Was ist damit gemeint?. Bedeutung Online [online]. [cit. 2019-09-21]. Dostupné z: <https://www.bedeutungonline.de/was-bedeutet-fiktion-der-nichteinreise-was-ist-damit-gemeint/>.

KURBY, Pierre. Was ist Primärmigration? Was ist Sekundärmigration? Bedeutung und Definition erklärt. Bedeutung Online [online]. [cit. 2019-12-30]. Dostupné z: <https://www.bedeutungonline.de/was-ist-primarmigration-was-ist-sekundaermigration-bedeutung-und-definition-erklaert/>.

Landtagswahl 2018 Bayern: Umfragen Wahlentscheidende Themen. Wahl.tagesschau.de [online]. ARD-aktuell, © [cit. 2020-01-04]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2018-10-14-LT-DE-BY/umfrage-wahlentscheidend.shtml>.

Landtagswahl am 14. Oktober 2018. Der Landeswahlleiter des Freistaates Bayern [online]. Bayerisches Landesamt für Statistik, © [cit. 2019-09-16]. Dostupné z: <https://www.landtagswahl2018.bayern.de/>.

Landtagswahl Bayern 2013. Wahl.tagesschau.de [online]. ARD-aktuell, © [cit. 2020-01-05]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2013-09-15-LT-DE-BY/index.shtml>.

LÜBBE, Anna. Was wurde auf dem EU-Gipfel erreicht, und was bedeutet es für den Asylstreit?. Netzwerk Fluchtforschung [online]. ©2019, 02.07.2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://fluechtlingsforschung.net/was-wurde-auf-dem-eu-gipfel-erreicht-und-was-bedeutet-es-fur-den-asylstreit/>.

LUMETSBERGER, Sandra. Bayerns neue Ankerzentren: Asylwerber "zum Warten verdammt". KURIER [online]. 01.08.2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://kurier.at/politik/ausland/ankerzentren-in-bayern-zum-warten-verdammt/400078115>.

MAIR, Martin. Einigung im Asylstreit Nur Verlierer. Tagesschau.de [online]. ARD-aktuell, ©, 03.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/kommentar/asylstreit-127.html>.

Mehr als jede zweite Abschiebung gescheitert. ZEIT ONLINE [online]. 24.2.2019 [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2019-02/migration-abschiebungen-gescheitert>.

Merkel bekräftigt Nein zur Obergrenze. Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 6.2. 2017 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/bundestagswahl-2017-merkel-jetzt-auch-kanzlerkandidatin-der-csu-1.3365826>.

Merkel plant offenbar Sondergipfel [online]. ARD-aktuell, c, 17.6. 2018 [cit. 2018-11-20]. Dostupné z: <http://www.tagesschau.de/inland/asylstreit-union-127.html>.

Migration ordnen, steuern und begrenzen!: Umfassendes BMI-Gesetzespaket vom Deutschen Bundestag verabschiedet. Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. ©2019, 07.06.2019 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/pressemitteilungen/DE/2019/06/migrationspaket.html>.

Migration ordnen, steuern und begrenzen. Bundesregierung [online]. ©2020 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/migration-ordnen-steuern-und-begrenzen-1601598>.

Migration und Integration: Was tut die Bundesregierung? Die Bundesregierung [online]. ©2019, 12. 8. 2019 [cit. 2019-11-06]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/themen/migration-und-integration>.

Migration: Nettozuwanderung nach Deutschland weiter zurückgegangen. Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. ©2020, 08.01.2020 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/kurzmeldungen/DE/2020/01/migrationsbericht-2018.html>.

Migrationsbericht 2015. Bundesamt für Migration und Flüchtlinge [online]. ©2020, 14.12.2016 [cit. 2020-01-28]. Dostupné z: <https://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Forschung/Migrationsberichte/migrationsbericht-2015.html?nn=403964>.

Migrationspolitik funktioniert nicht mit nationalen Alleingängen: Pressemitteilung des Rats für Migration vom 22.06.2018. Rat für Migration [online]. 22. 6. 2018 [cit. 2019-08-21]. Dostupné z: <https://rat-fuer-migration.de/2018/06/22/pm-migrationspolitik-funktioniert-nicht-mit-nationalen-alleingaengen/>.

MITTELSTAEDT, Katharina a Michael VÖLKER. "Freunde" Seehofer und Kurz wollen die Mittelmeerroute schließen. Der Standard [online]. ©2020, 6. 7. 2018 [cit. 2020-01-08]. Dostupné z: <https://www.derstandard.at/story/2000082859110/seehofer-wegen-entscheidung-im-asylstreit-in-wien>.

MITTERMEIER, Bernadette. Wir trennen uns, wir trennen uns nicht ... [online]. Süddeutsche Zeitung Digitale Medien, ©, 12. 3. 2019 [cit. 2019-08-19]. ISSN Süddeutsche Zeitung. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/grosse-koalition-krisen-merkel-seehofer-1.4360023>.

Nadřazenost evropského práva. EUR-Lex [online]. Evropská unie, ©1998-2019 [cit. 2019-09-09]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM%3A114548>.

Nationalrat beschließt neuerliche Verschärfung des Fremdenrechts. Republik Österreich Parlament [online]. ©, 05.07.2018 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: https://www.parlament.gv.at/PAKT/PR/JAHR_2018/PK0829/index.shtml.

NEFF, Benedict. Der grosse Ausbruch. Neue Zürcher Zeitung [online]. NZZ-Mediengruppe, ©2019, 15.6. 2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.nzz.ch/international/der-grosse-ausbruch-ld.1395374>.

NEFF, Benedict. Zwischen Merkel und Seehofer gibt es einen neuen Konflikt – über das altbekannte Thema Asyl. Neue Zürcher Zeitung [online]. Zürich: NZZ-Mediengruppe, ©2019, 12.6.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.nzz.ch/international/seehofer-und-merkel-neue-grenzkonflikte-ld.1394185>.

NEUHAUSER, Julia a Iris BONAVIDA. Asylanträge: Obergrenze wird nur zur Hälfte erfüllt. Die Presse [online]. c2020, 27.12.2017 [cit. 2020-01-05]. Dostupné z: <https://www.diepresse.com/5344681/asylantrage-obergrenze-wird-nur-zur-halfte-erfullt>.

OLTMER, Jochen a Klaus J. BADE. Flucht und Asyl 1950-1989. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 15.3.2005 [cit. 2019-10-19]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/dossier-migration-ALT/56435/flucht-und-asyl-1950-1989>.

OLTMER, Jochen a Klaus J. BADE. Flucht und Asyl seit 1990. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 15.3.2005 [cit. 2019-10-19]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/gesellschaft/migration/dossier-migration-ALT/56443/flucht-und-asyl-seit-1990>.

OPPOSITION ZUM UNIONSSTREIT: „Wir sind bereit Verantwortung zu übernehmen, wenn es sich lohnt“. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. Frankfurter Allgemeine Zeitung, ©2001-2019, 02.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/opposition-reagiert-unterschiedlich-auf-unionsstreit-15670058.html>.

OTTO, Ferdinand. Das große Säuseln. ZEIT ONLINE [online]. 6.2. 2017 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2017-02/cdu-csu-gipfel-muenchen-angela-merkel-kanzlerkandidatur>.

OTTO, Ferdinand. Merkel sticht SPD. ZEIT ONLINE [online]. 6. 7. 2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-07/asylkompromiss-spd-perspektive-unionsfraktion-asylstreit>.

Plenarprotokoll 19/105. DIP [online]. Deutscher Bundestag, ©, 07.06.2019. [cit. 2020-01-09]. Dostupné z: <http://dipbt.bundestag.de/dip21/btp/19/19105.pdf>.

Plenarprotokoll 19/39. DIP [online]. Deutscher Bundestag, ©, 14.6.2018 [cit. 2020-01-02]. Dostupné z: <http://dipbt.bundestag.de/dip21/btp/19/19039.pdf>.

POGUNTKE, Thomas a Oskar NIEDERMAYER. BÜNDNIS 90/DIE GRÜNEN. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 30.8.2017 [cit. 2019-10-30]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bundestagswahl-2017/254552/gruene>.

POGUNTKE, Thomas a Oskar NIEDERMAYER. Christlich Demokratische Union Deutschlands. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 30.8.2017 [cit. 2019-10-30]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bundestagswahl-2017/254479/cdu>.

POGUNTKE, Thomas a Oskar NIEDERMAYER. Sozialdemokratische Partei Deutschlands. Bundeszentrale für politische Bildung [online]. 30.8.2017 [cit. 2019-10-30]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/wer-steht-zur-wahl/bundestagswahl-2017/254560/spd>.

Prävention kompakt: Schleierfahndung. Die Kriminalpolizei [online]. Verlag Deutsche Polizeiliteratur, © [cit. 2019-09-08]. Dostupné z: [https://www.kriminalpolizei.de/service/praevention-kompakt.html?tx_contagged\[source\]=default&tx_contagged\[uid\]=380&cHash=af0b1b1fea132288f0372770cee563d1](https://www.kriminalpolizei.de/service/praevention-kompakt.html?tx_contagged[source]=default&tx_contagged[uid]=380&cHash=af0b1b1fea132288f0372770cee563d1).

PÜRCKHAUER, Andrea. Was wissen wir über "Anker-Zentren"?. Mediendienst Integration [online]. ©2012-2019, 24.07.2019 [cit. 2019-09-13]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/artikel/was-wissen-wir-ueber-anker-zentren.html>.

RADULOVIC, Zarko. „Neue Eiszeit für Flüchtlinge“. Mediendienst Integration [online]. ©2012-2020, 01.02.2018 [cit. 2020-01-05]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/artikel/oesterreich-tuerkis-blau-kurz-kickl-fpoe-oevp-fluechtlinge-asyl.html>.

Reform des Asylbewerberleistungsgesetzes. Bundesministerium für Arbeit und Soziales [online]. ©, 17.4.2019 [cit. 2020-01-13]. Dostupné z: <https://www.bmas.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2019/reform-asylbewerberleistungsgesetz.html>.

ROSSBACH, Henrike. Bundestag beschließt Gesetzespaket zu Abschiebung und Migration. Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 7.6.2019 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/migration-bundestag-geordnete-rueckkehr-gesetz-1.4478900>.

ROSSMANN, Robert. Seehofers Wende ist sogar für CSU-Verhältnisse erstaunlich. Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 19.9.2019 [cit. 2020-01-13]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/horst-seehofer-fluechtlinge-seenot-aufnahme-1.4607292?>.

Seehofer droht mit abermaligem Asylstreit. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. Frankfurter Allgemeine Zeitung, ©2001-2019, 06.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné

z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/seehofer-droht-mit-abermaligem-asylstreit-15678004.html>.

Seehofer unterstellt Merkel "Herrschaft des Unrechts." Passauer Neue Presse [online]. ©, 09.02.2016 [cit. 2019-10-29]. Dostupné z: https://www.pnp.de/nachrichten/bayern/1958889_Seehofer-unterstellt-Merkel-Herrschaft-des-Unrechts.html.

Seehofer will "Neuanfang für Migrationspolitik in Europa." Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 17. 11. 2019 [cit. 2019-12-30]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/asylpolitik-seehofer-fluechtlinge-1.4685780>.

Seehofer will reden, Merkel soll liefern. Tagesschau.de [online]. ARD-aktuell, ©, 05.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/seehofer-verhandelt-in-osterreich-ueber-abkommen-101.html>.

Seehofer: "Wollen dort helfen, wo die Menschen sind." Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. ©2020, 03.03.2020 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/kurzmeldungen/DE/2020/03/statement-grc.html>.

Schengen: průvodce evropským prostorem bez hranic. Evropský parlament zpravodajství [online]. Evropská unie, ©, 19.6.2019 [cit. 2019-10-29]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/security/20190612STO54307/schengen-pruvodce-evropskym-prostorem-bez-hranic>.

SCHULER, Katharina, Lisa CASPARI, Steffen DOBBERT, Tilman STEFFEN a Marlies UKEN. Asylpolitik : Die fünf Mythen der CSU. ZEIT ONLINE [online]. 19. 6. 2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-06/asylpolitik-csu-fluechtlinge-eu-zurueckweisungen-dublin-verfahren>.

SCHULER, Katharina. Asylstreit : Was will Seehofer anders machen als Merkel?. ZEIT ONLINE [online]. 20.6.2018 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-06/asylstreit-angela-merkel-horst-seehofer-fluechtlinge-grenze-zurueckweisungen>.

Sind die folgenden Themen für Ihre Wahlentscheidung bei der Bundestagswahl sehr wichtig, wichtig, weniger wichtig oder gar nicht wichtig? Statista [online]. 15.09.2017 [cit. 2019-10-30]. Dostupné z: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/7146/umfrage/themen-wahlentscheidung-fuer-die-bundestagswahl/>.

SPD : "Ich erwarte, dass wir da jetzt nicht einknicken". ZEIT ONLINE [online]. 3. 7. 2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-07/spd-kevin-kuehnert-cdu-csu-koalition>.

SPD-Chefin zum Streit in der Union „Der Geduldsfaden wird dünner“. SPD [online]. c2019, 02.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.spd.de/aktuelles/detail/news/der-geduldsfaden-wird-duenner/02/07/2018/>.

STEFFEN, Tilman a Marlies UKEN. Wie viele Asylbewerber kommen wirklich?. ZEIT ONLINE [online]. 15.6. 2018 [cit. 2019-09-09]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/2018-06/fluechtlinge-asyl-grenze-streit-antraege-rueckgang?print>.

STEPPAT, Timo a Jens GIESEL. Wahlanalyse: Landtagswahl in Bayern: Spätere Wahlentscheidungen verhindern das Schlimmste für CSU. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. ©2020, 15.10.2018 [cit. 2020-01-02]. Dostupné z:

<https://www.faz.net/aktuell/politik/wahl-in-bayern/wahlanalyse-nach-der-landtagswahl-in-bayern-15829201.html>.

STRAUß, Marina. Wo die neue CDU-Asylpolitik an Grenzen stößt. Deutsche Welle [online]. ©2019, 17.02.2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/die-cdu-unter-annegret-kramp-karrenbauer-will-das-asylrecht-in-deutschland-versch%C3%A4rfen/a-47524621>.

Subsidiärer Schutz. Bundesamt für Migration und Flüchtlinge [online]. ©2019, 16.05.2019 [cit. 2019-10-21]. Dostupné z: <http://www.bamf.de/DE/Fluechtlingschutz/AblaufAsylv/Schutzformen/SubsidiarerS/subsidiarer-schutz-node.html>.

ŠEPTÁK, Miroslav. Rakouské parlamentní volby 2017: Začátek éry Sebastiana Kurze. Středoevropské politické studie [online]. 2018, 2018, XX(2) [cit. 2020-05-01]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/cepsr/article/view/11488/10304>.

THEMA Asylpolitik. Freie Demokraten FDP [online]. [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.fdp.de/thema/asylpolitik>.

Themenfaltblatt Zuwanderung. Alternative für Deutschland [online]. ©2013-2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: https://www.afd.de/wp-content/uploads/sites/111/2018/01/AfD_Bund_Flyer_8-Seiter_Zuwanderung_01-18_RZ_FLY.pdf.

Transitzentren: Die Union und ihre Fiktion der Rechtmäßigkeit. PRO ASYL [online]. 05.07.2018 [cit. 2019-08-26]. Dostupné z: <https://www.proasyl.de/news/transitzentren-die-union-und-ihre-fiktion-der-rechtmassigkeit/>.

Tsipras zu bilateraler Vereinbarung mit Deutschland bereit. ZEIT ONLINE [online]. 28. 6. 2018 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/ausland/2018-06/eu-asylpolitik-angela-merkel-alexis-tsipras-fluechtlinge>.

UKEN, Marlies. Nichts ist geklärt. ZEIT ONLINE [online]. 30. 6. 2019 [cit. 2019-08-16]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/ausland/2019-06/migration-eu-gipfel-asyl-fluechtlinge-bruessel>.

Union verkündet Durchbruch im Asylstreit – SPD zögert und meckert. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. Frankfurter Allgemeine Zeitung, ©2001-2019, 03.07.2018 [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/merkel-und-seehofer-erreichen-durchbruch-im-asylstreit-15671645.html>.

Verantwortung & Zusammenhalt: Der Masterplan Migration. Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [online]. c2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/topthemen/DE/topthema-masterplan-migration/topthema-masterplan-migration.html>.

Was bringt das Migrationspaket? Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 7.6.2019 [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/bundestag-was-bringt-das-migrationspaket-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-190607-99-558082>.

Werkstattgespräch Migration, Sicherheit und Integration. In: CDU: #CDUwerkstatt: Vorschläge von Experten und Praktikern [online]. Christlich Demokratische Union Deutschlands, c2019, 11. 2. 2019 [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: https://www.cdu.de/system/tdf/media/dokumente/werkstattgespraeche-ergebnisse.pdf?file=1&type=field_collection_item&id=17913.

Wie ging es mit den 13.000 österreichischen Dublin-Fällen aus 2016 weiter?. Salzburger Nachrichten [online]. 27.07.2018 [cit. 2018-11-30]. Dostupné z: <https://www.sn.at/politik/innenpolitik/wie-ging-es-mit-den-13-000-oesterreichischen-dublin-faellen-aus-2016-weiter-15618388>.

Wie ist das System des Flüchtlingsschutzes aufgebaut? UNHCR: Deutschland [online]. ©2001-2020 [cit. 2020-01-02]. Dostupné z: <https://www.unhcr.org/dach/de/services/faq/faq-schutzformen>.

Wir Jusos. Jusos [online]. [cit. 2020-01-01]. Dostupné z: <https://www.jusos.de/wir-jusos/>.

Zäh, zäher, Regierungsbildung. Süddeutsche Zeitung [online]. ©, 7. 2. 2018 [cit. 2019-10-30]. Dostupné z: <https://www.sueddeutsche.de/politik/chronologie-zaeh-zaeher-regierungsbildung-1.3854813>.

Zahl der Asylanträge in der EU fällt auf Niveau von 2014. ZEIT ONLINE [online]. 24. 6. 2019 [cit. 2019-08-16]. Dostupné z: <https://www.zeit.de/politik/2019-06/migration-asylbewerber-europaeische-union-easo-zahlen-jahresbericht>.

Zahl der Flüchtlinge. Mediendienst Integration [online]. ©2012-2019 [cit. 2019-08-30]. Dostupné z: <https://mediendienst-integration.de/migration/flucht-asyl/zahl-der-fluechtlinge.html>.